

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Trzin. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko,
Od 1. januarja 1964 kot poltednik.
in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

1. seja konference zveze komunistov Slovenije

Kritična ocena enoletnega dela in nadaljnji razvoj

V četrtek malo po deseti uri se je v veliki sejni dvorani slovenske skupščine začela prva seja konference zveze komunistov Slovenije. Prišel jo je predsednik CK ZK Slovenije Franc Popit, ki je med udeleženci pozdravil predstavnik izvršnega biroja predsedstva ZK Jugoslavije Cvjetina Mijatovića, predstavnike centralnih komitejev sosednjih republik, člane sveta federacije iz Slovenije, predstavnike slovenske skupščine, izvršnega sveta, družbenopolitičnih organizacij, ljubljanske armadne oblasti, sekretarje medobčinskih svetov in druge.

Konferenca zveze komunistov Slovenije je nov organ, ki med dvema kongresoma preverja, kako se izpolnjujejo kongresni sklepi in hkrati ocenjuje trenutni položaj oziroma dogajanje. Tako prvo zasedanje konference ZKS pomeni obračun in kritiko enoletnega dela slovenskih komunistov po VI. kongresu ZKS in hkrati dogovor za nadaljnje delo.

Po izvolitvi organov prvega zasedanja konference, je bila v četrtek na dnevnem redu razprava o aktualnih vprašanih političnega in družbeno ekonomskega razvoja na Slovenskem. Uvodni referat o tem je podal sekretar sekretariata CK ZKS inž. Marinc Andrej. Uvodoma je dejal, da se z delovanjem konference ZKS začneja novo obdobje, ko širši organ v krajših presledkih ocenjuje uresničitev stališč začetnih na kongresu. Ko je ocenjeval enoletno delo, je opozoril, da je delo zveze komunistov v minulemu letu potekalo v zahtevnih političnih in družbenoekonomskih razmerah.

V enournem referatu je potem načel oziroma analiziral vrsto vprašanj, ki zadevajo uresničevanje reforme. Pri tem je poudaril, da so komunisti vsak hip odgovorni za uspešno uresničevanje reforme in nadaljnji razvoj druž-

be. Posebej se je dotaknil tudi javne razprave o predlogu resolucije (sprejeli so jo večeraj — drugi dan zasedanja konference) in dejal, da je velik odziv med komunisti doživel tisti del predloga, ki govori o problemih socialne neenakosti pri nas. Opozoril je, da socialna neenakost ni le socialno vprašanje, marveč širše ekonomske in zato zadeva pri reševanju najširši

krog prizadevanj in zmogljivosti.

Nadalje je poudaril, da bodo centralni komite in njegovi organi morali v prihodnje svoje delo organizirati tako, da bodo sposobni hitreje in bolj učinkovito vplivati na politično dogajanje.

»Na dnevni red akcije komunistov morajo prihajati aktualna družbena in politič-

na vprašanja, ki bodo premikala stvari, ki tiščijo delovne ljudi, ki bodo članstvo povezovala v enotnejše gibanje. Čaka nas predvsem reševanje vprašanj socialne diferenciacije, razvoja manj razvitih področij v republiki, uresničevanje temeljnega zakona o ugotovljanju in delitvi dohodka ter XV. amandmaja ustave SFRJ. Nadalje ures-

ničevanje družbenih in ekonomskih ciljev reforme, oblikovanje jasnih stališč, politike in odločnejša akcija do klerikalizma ter še nekatere druge.«

Referatu je potem sledila razprava, v kateri je prvi dan — do 18. ure, ko je bila le-ta prekinjena — sodelovalo 19 komunistov.

(Nadalj. na 24. str.)

20 let samoupravljanja v Savi

Zaupanje v sposobnosti delavcev je bilo upravičeno

7. januarja 1950. leta so v kranjski tovarni Sava izvolili prvi delavski svet v Sloveniji in drugega v Jugoslaviji, le 15 dni zatem, ko so v »Prvoborcu« v Solinu izvolili prvega v državi. Z obema pomembnima dogodkoma se je začelo izpolnjevanje navodilo o ustanovljanju in delu delavskih svetov v do tedaj državnih gospodarskih organizacijah. Ta navodila je sprejela Ljudska skupščina 23. decembra 1949. leta, njihovi tvorci pa so bili tovariši Tito, Kardelj in pokojni Boris Kidrič. Da je samoupravljanje v Savi steklo in dosegló takšen vzpon, se je po besedah takratnega direktorja Maksa Mikuša treba zahvaliti izboljšani organizaciji dela, povečani produktivnosti in izboljšani kakovosti izdelkov. Kolektiv tovarne Sava se teh načel še danes drži. Se več. Iz dneva v dan jih dopolnjuje in jim daje nove in nove kvalitete. Zato uspeh ni mogel izostati.

Točno po dvajsetih letih se je zbral v sredo, 7. januarja, na slavnostni seji sedanji delavski svet tovarne, sicer dvajset let mlajši, a nič manj prizadeven. Svečanemu zasedanju so prisostvovali tudi delavci ki so v teh dveh desetletjih delovali v organih upravljanja, delavci, ki so pred dvajsetimi leti prestopili prag tovarne ter vidni predstavniki republiškega in občinskega javnega in političnega življenja: prvi direktor Save Maks Mikuš, Vinko

Hafner, Leopold Krese, Jože Marolt, Mitja Svab, Martina Košir, Dagmar Suster, Slavko Zalokar, Franček Rogelj, Tone Volčič, Stane Božič, Stane Boštjančič itd. Z enominutnim molkom so se spomnili tudi tistih delavcev, ki so utirali pot samoupravljanju in razcvetu tovarne, vendar jih ni več med živimi. Spomnili so se tudi onih, ki so v tem trenutku stali za stroji, saj je morala kljub takšnemu jubileju tovarna normalno obratovati.

Direktor tovarne inž. Janez Beravs je orisal razvojno pot Save, njeno samoupravljanje in poslovno politiko. Oboje je medsebojno tesno povezano. Dejaj je, da samoupravno pot v Savi lahko razdeli-

mo v šest obdobj. Vsako od njih je imelo svoje značilnosti, svoje pomembnosti in vsako obdobje je bilo temelj naslednjemu. Mogoče sta najbolj pomembni peto in šesto: peto, ki se sedajle izteka, in šesto, ki prihaja. V istekajočem so prišle do izraza nove kvalitete samoupravljanja. Ustanovili so 14 komisij in odborov, ki tekoče rešujejo začetno poslovno politiko. Delavski svet pa je v nekem smislu kontrolor tega dela. Sestemu prihajajočemu obdobju, pa so dali temelje na torkovi redni seji delavskega

sveta. Sprejeli so III. statut, program petletnega razvoja in letošnji gospodarski načrt. Gre za racionalizacijo organizacije dela in samoupravljanja, njegovega utrjevanja in nadaljnega razvijanja tako na ravni podjetja kot na ravni ekonomskih enot. To je tudi smisel 15. ustavnega amandmaja.

Sava ima obširne razvojne programe, jasno postavljene, tako kot vedno. Zato ni bojazni, da jih kolektiv ne bi uresničil. V srednjeročnem

(Nadalj. na 24. str.)

Na 3. strani:
170 nagrad
ZARJE

Elita

PRODAJALNA BABY
Titov trg 23

prodaja po znižanih cenah

dekliške in fantovske plašče od 140 din dalje
dekliške obleke od 20 din dalje

TRGOVSKO PODJETJE ELITA KRANJ

VELIKO sezonsko ZNIZANJE cene

Perfektne OBUTVE

TRZIC

Izvršni odbor občinske konference SZDL Tržič je sinoči razpravljalo o programski usmeritvi in o novih delovnih pogojih lokalne radijske postaje.

Radio Tržič, ki ga je ustanovil občinski odbor SZDL 29. novembra 1962. leta, je v zadnjem času oddajal štirikrat tedensko in imel lani 454 ur oddaj, od tega 283 govornega programa. Čeprav je na splošno dokaj dobro skrbel za obveščanje, le ni pokrival vseh področij življenja v občini. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev je bilo to praktično tudi nemogoče, saj je vsa teža programa ležala na ramenih enega samega človeka.

Letos misli radio Tržič začeti oddajati vsak dan, kar mu bo omogočila nastavitve še enega programskega delavca in razširitev dopisniške mreže. To bo omogočilo tudi pripravljane bolj problemskih oddaj o življenju in delu v samih delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih, predvsem pa pokrivanje tistih dejavnosti, o katerih je bilo doslej bolj malo govora. Kot npr. socialno in otroško varstvo, zdravstvo, prosveta in kultura ter podobno.

Vsakoedevne oddaje pa bodo prav gotovo tudi za poslušalce bolj privlačne, saj bodo tako doslej poslušali na valu 202 svoj radio vsak dan.

S. Brezavšček

KRANJ

V Kranju bo v petek, 16. januarja, prvo zasedanje občinske konference zveze komunistov v novem sestavu. Na seji bodo ocenili delo konference, komiteja in komisij v preteklem mandatnem obdobju in govorili o nalogah komunistov v kranjski občini. Razen tega je na dnevnem redu sprejem statutarnega sklepa o organiziranosti in delovanju komunistov v občini ter sprejem poslovnika o delu občinske konference ZK.

Na seji bodo izvolili tudi komite občinske konference, sekretarja, častno razsodišče, revizijsko komisijo, člane medijskega sveta ZK za Gorenjsko in predsednike komisij. Sprejeli bodo tudi delovni program za naslednje obdobje.

A. Z.

JESENICE

Včeraj so na Jesenicah slovesno izročili namenu prvi del novega obrata Izolirke iz Ljubljane, v katerem bodo proizvajali mineralna vlakna. Ko je direktor Izolirke Venčeslav Jeras govoril o pomenu novega obrata na Jesenicah je dejal, da bodo čez pol leta slavili drugo zmago, dokončno ureditev celotnega obrata. Takrat bodo lahko tržišču ponudili težko pričakovane trde plošče iz mineralne volne.

-jk

RADOVLJICA

V Mladinskem domu v Bohinju se je začel danes dvodnevni seminar za člane republiškega predsedstva Zveze mladine, predsednike občinskih organizacij ZMS in profesionalne delavce v organizaciji ZMS.

Udeleženci bodo razpravljali o aktualnih problemih mladine in akcijah pri nadaljnjem delu. Uvodni referat bo imel član republiškega predsedstva Igor Žitnik, predsednik komisije za organiziranost in razvoj ZMS ter kadrovska vprašanja.

-jk

ŠKOFJA LOKA

Kulturnih dogodkov, kakršna je bila četrtkova celovečerna revija, posvečena občinskemu prazniku — imenovali so jo Spomin je včasih moč in sreča — si Ločani zares lahko želijo še več. Tako dobre pririditve namreč v dvorani Loškega gledališča že dolgo nismo videli. Režiserju in scenaristu Jožetu Logarju, sicer svetniku za kulturo pri občinski skupščini, je izvajanje treh pevskih zborov, orkestra domače glasbene šole in recitatorjev uspelo povezati v zaključeno, vsebinsko izredno bogato celoto, ob kateri so številni gledalci resnično uživali. Omeniti velja tudi domiselno prostorsko razporeditev nastopajočih. V premajhni dvorani bi tolikšna množica izvajalcev kaj lahko delovala kaotično, kar pa se ni zgodilo. Režiser je posamezne skupine znal postaviti tako, da kljub utenjenosti druga drugo niso ovirale.

Poldrugo uro trajajoči program je bil sestavljen iz pevskih in recitatorskih točk. V njem so sodelovali moški zbor Ivan Cankar iz Virmaš, mešani zbor gimnazije Škofja Loka, zbor in orkester glasbene šole Škofja Loka, solisti umetniške besede Jože Logar, Marjana Vodopivec, Anica Strekelj in Marko Črtalič ter vodje in dirigenti prof. France Demšar, prof. Tone Lotrič in Oskar Skulj. Pevce sta na klavirju spremljala komponist Brane Demšar in prof. Pregrin Capuder.

Revijo bi morda kazalo ponoviti. Veliko truda je zahtevala, bržkone preveč za samo eno predstavo.

I. G.

Dobra obveščnost

Na pobudo krajevne organizacije SZDL na Beli je bil v torek, 6. januarja, v novih družbenih prostorih razgovor vodstev tamkajšnjih družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti. Ker so v razpravi sodelovali tudi republiški poslanec Martin Košir, predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Založnik in predsednik občinske konference SZDL Tone Volčič, pomeni ta razgovor eno pomembnih oblik povezovanja krajevnih vodstev družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti z predstavniki občinske skupščine in vodstvi občinskih družbenopolitičnih organizacij. To je obenem tudi ena od oblik sodelovanja med volivci in skupščino ter skupščino in vodstvi družbenih organizacij na terenu.

V prvem delu razgovora so se pred nas razgrnili delovni programi posameznih organizacij in krajevne skupnosti. Njen program je letos manj zahteven od prejšnjih let, ko so na Beli, v Bašlju in Hrašah veliko planirali in naredili, toliko, da so bili najboljše KS v občini in ena najboljših v republiki. V skladu s sredstvi bodo uredili le najnujnejše. Mislijo pa že naprej, na novo trgovino, mesnico, asfalt do Bašlja in — zidan družbeni dom. SZDL si je naložila povečano pomoč mladim, ki so končno dobili svoj prostor. Pravijo, da jim bo pri tem moral pomagati tudi občinski komite iz Kranja.

V drugem delu razgovora so gostje odgovarjali na postavljena vprašanja. Spraševala so po mestu Bele v občinskem planu in proračunu in izražala lokalne zahteve občanov. Ko so gostje pojasnili resolucijo o razvoju občine letos, so prisotni pokazali izreden posluš za probleme drugih krajevnih skupnosti in občinske družbenopolitične skupnosti, zavedajoč se, da le razvoj celotne občine zagotavlja tudi njihov nadaljnji razvoj. To ponovno dokazuje, da naši občani večkrat niso dovolj seznanjeni s potrebami družbene skupnosti, zato pogosta napačna tolmačenja, lokalizem in ozko gledanje na stvari širšega družbenega pomena. Te ugotovitve so podpora zahtevi, da so občani o vseh stvareh objektivno in vsestransko seznanjeni. Potem pokažejo veliko politično zrelost in razumevanje, ne samo svojih problemov, ampak težav in potreb širše družbenopolitične skupnosti. Primer z Bele to jasno dokazuje in upati je, da ne bo predolgo osamljen.

J. Košnjek

CREINA turistično prometno podjetje KRANJ

Komisija za delovna razmerja turistično prometnega podjetja CREINA — Kranj

razglaš

naslednja prosta delovna mesta

1. administratorja v DE TP
2. administratorja v DE servis avtobusov in tovornih avtomobilov
3. KV električarja

Pogoji pod tč. 1

Srednja strokovna izobrazba — popolna administrativna šola ali dvoletna administrativna šola in 3 leta prakse v administraciji

Pogoji pod tč. 2

Srednja strokovna izobrazba — popolna administrativna šola ali ekonomska šola in 3 leta prakse v administraciji

Pogoji pod tč. 3

KV delavec avtoelektro stroke in tri leta prakse. Osební dohodek po pravilniku o delitvi OD. Stanovanja niso zagotovljena. Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas. Pogoj za sprejem je poskusno delo. Na delovnem mestu pod tč. 2 bo delavec zaposlen v popoldanskem času. Prednost imajo kandidati iz Kranja ali bližnje okolice.

Prijave z dokazili o zahtevanih pogojih sprejema kadrovska služba podjetja do vključno 20. 1. 1970, na naslov:

Komisija za delovna razmerja pri Turistično prometnem podjetju Creina — Kranj, Trg revolucije št. 4.

Sporazum o financiranju in izobraževanju

Skupščina občine Kamnik in Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti sta podpisala Sporazum o financiranju vzgoje in izobraževanja v letu 1970.

Omenjeni sporazum je bil tudi na dnevnem redu nedavne seje občinske skupščine. Sporazum določa, da je merilo za vrednotenje vzgoje in izobraževalne dejavnosti pedagoška ura (ura pouka v razredu z vsemi družbenimi datjavami).

Vrednost pedagoške ure se izračuna na podlagi naslednjih poprečnih neto osebnih dohodkov pedagoških delavcev po stopnjah izobrazbe: učitelj razrednega pouka 126.000 S din; učitelj, ki poučuje na predmetni stopnji in ima srednjo strokovno izobrazbo; 144.000 S din; predmetni učitelj 162.000 S din in profesor (visoka strokovna izobrazba) 192.000 S din.

Enake osnove veljajo za vzgojno osebo v vzgojno-varstvenih ustanovah s tem, da se laičnemu osebju znižajo za 30 odstotkov.

V oddaljenih šolah (Vranja peč, Zg. Tuhinj, Sela, Motnik, Spitalič, Gozd, Loke, Smartno in Tunjice) se vrednost pedagoške ure poveča za 6 do

15 odstotkov. V kombiniranem oddelku dveh razredov se vrednost pedagoške ure poveča za 8, v oddelku s tremi in več razredi pa za 12 odstotkov.

Nadalje sporazum določa osnove za izračun osebnega dohodka vodilnega in administrativnega osebja. Pri štirih oddelkih ima ravnatelj šole polno učno obveznost, za vsak nadaljnji oddelek pa se mu zniža učna obveznost za dve uri. Pri 14 oddelkih ravnatelj nima učnih obveznosti. Upravitelji podružničnih šol imajo polno učno obveznost, za opravljanje funkcije upravitelja šole pa dobe poseben funkcijski dodatek.

Za oblikovanje osebnih dohodkov v šolskih kuhinjah se upošteva število malic, ki jih pripravljajo za učence. Za vsako šolsko malico dobi šola dodatek v znesku 2000 S din na leto.

Za izobraževanje odraslih bo TIS zagotovljeno 4 milijone S din za sofinanciranje dejavnosti delavske univerze.

Temeljna izobraževalna skupnost bo imela letos na voljo 715 milijonov S din, kar je za 9,7 odstotka več kot lani.

Jože Vidic

Osnovna naloga sanacijskega programa izpolnjena

Znane težave, ki so minule dve leti spremljale jeseniški železarski kolektiv, so vsaj v osnovi zaradi izredno uspešnega dela kolektiva v minulemu letu odstranjene. S tem pa se ni rečeno, da so odstranjene vse težave in nerešena vprašanja iz preteklosti, h katerim pa se bodo letos pridružila še nova, kot odmev letošnje ekonomske politike. Vendar tako kot je živavost in upornost jeseni-

ških železarjev zmagala v najbolj kritičnem času za metalurgijo nasploh, tako lahko z optimizmom pričakujemo, da bodo zmogli tudi težave, ki so pred njimi in za katere v največji meri niso sami krivi.

Leto 1969 je jeseniška železarna končala brez poslovne izgube, hkrati pa pokrila tudi velik del izgube iz leta 1968, kot posledice splošne krize metalurgije in nesoraz-

mernega podraževanja surovin in repromateriala v primeri s cenami metalurških izdelkov, ki so bile določene. Delno je na tak pozitiven poslovni uspeh vplivalo 8% povišanje cen metalurških izdelkov, največ pa dobro delo železarjev in pa opustitev nekaterih nerentabilnih proizvodov oziroma kakovostna preusmeritev na višjo finalizacijo izdelkov. Doseženi poslovni uspeh in višji dosež-

ki na moža tako v skupini, kot v blagovni proizvodnji, so toliko pomembnejši, ker so bili doseženi ob zelo zmanjšanem staležu zaposlenih in ob omejenem globalu za osebne dohodke.

Leta 1969 so jeseniški železarji ustvarili 1.663.340 ton skupne proizvodnje in tako kljub objektivnim težavam dosegli plan skupne proizvodnje z 98,9%. Blagovne proizvodnje so ustvarili 353.598 ton, oziroma 104,5% glede na plan.

Železarji se zavedajo, da je pri njihovem delu še vedno prisotnih nekaj lastnih slabosti, večina težav pa izvira iz objektivnih vzrokov. Med temi so nepredvideni zastoji, redukcija električnega toka, slab vložni material (staro železo, ruda), nepravčasna dostava surovin in drugo. K tem vzrokom in te-

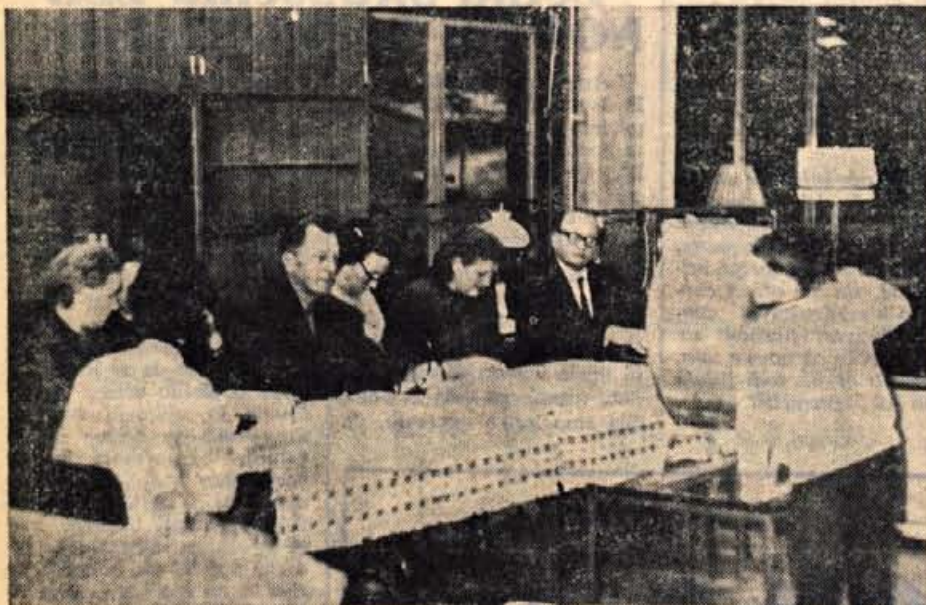
žavam pa se pridružujejo še drugi, kot je splošna nelikvidnost, pomanjkanje osnovnih sredstev, stalne podražitve surovin, repromateriala in storitev, ki jih potrebujejo pri svojem delu.

Računajo s tem, da bodo leta 1970 morali še vztrajati in s svojo upornostjo in vztrajnostjo doseči vsaj takšne rezultate kakor so bili letošnji, da bodo v naslednjih letih lahko uresničevali svoj razvojni načrt v okviru združenega podjetja Slovenske Železarne. Seveda pa pri tem računajo na podporo širše družbene skupnosti.

-je

170 nagrada

PRALNI STROJ: 002934; TELEVIZOR MAJOR: 043457; HLADILNIK HIMO: 015428; ELEKTRICNI STEDILNIK: 009018; KAVC BOVEC: 005286; RADIOAPARAT SIMFONIJA: 012423; TRANSISTOR BLED: 007377; ELEKTRICNI GRAMOFON: 016177; KUHINJSKI KOT: 013136; JOGI VOLZEK: 011886.

BRIVNIK REMINGTON: 013636, 007603, 043008, 015154, 045727, 002983, 012355, 017779, 012234, 018215.

ROCNA URA DARWIL: 008547, 015984, 015514, 006912, 004449, 001784, 005413, 006083, 003461, 002943, 011707, 018901, 004698, 007041, 015407, 002154, 009003, 014449, 043312, 043720.

NAMIZNA GARNITURA: 008077, 017099, 013182, 007021, 011426, 014141, 005519, 012831, 018209, 043532, 016767, 038029, 000138, 012326, 017944, 015493, 005982, 002852, 009229, 015638, 005011, 000977, 017387, 008915, 009375, 013706, 015572, 018718, 009891, 013634.

FROTIR GARNITURA: 013470, 010067, 009381, 010396, 017347, 019075, 044578, 000839, 014801, 016617, 014789, 018281, 004866, 017508, 007204, 010627, 014887, 004294, 005901, 016943.

FEN ZA LASE: 018776, 045484, 025760, 004111, 015978, 004119, 018066, 013311, 045656, 007431, 042051, 010533, 005346, 011656, 019155, 015553, 004599, 012792, 043577, 001293.

OSEBNA TEHTNICA: 008699, 007495, 014743, 038250, 045856, 043759, 003986, 014999, 005132, 003810, 006289, 014473, 045550, 004258, 012337, 011149, 009794, 012270, 025932, 044864.

KOZMETICNA KOLEKCIJA: 001822, 009473, 015016, 006759, 044583, 004304, 013079, 014153, 009017, 014143, 000750, 003241, 003862, 012215, 004592, 016457, 000211, 045592, 019678, 000773.

KUPON PO 100 DIN: 017805, 006101, 045430, 016126, 013141, 011944, 005003, 008449, 013738, 006115, 011518, 004792, 007486, 012368, 025903, 008484, 000315, 025032, 043889, 009487.

Lastniki izžrebanih števil lahko dobijo nagrade od ponedeljka dalje na upravi podjetja Žarja, cesta maršala Tita 1 s tem, da predložijo podjetju nagradni kupon.

Oddajeni nagrajenci lahko pošljejo kupon s priporočenim pismom na naslov podjetja Žarja, podjetje Žarja pa jim bo nagrado dostavilo na dom.

Delovni kolektiv podjetja Žarja srečnim dobitnikom nagrad iskreno čestita in se za nadaljnji nakup in sodelovanje priporoča.

Iznajditelji so v jeseniški železarni lani prejeli 55.819,20 din nagrada

Lani se je iznajditeljska dejavnost v jeseniški Železarni še posebno razširila, saj je bilo od 82 v oceno predloženih predlogov za tehnične izboljšave kar 51 pozitivno ocenjenih. Avtorji pa so dobili izplačanih 55.819,20 din spodbudnih odškodnin in rent. Nekaj predloženih predlogov pa čaka na ponovno presojo, ker so bili ob prvem predložitvi premalo dokumentirani.

Na izreden razmah te dejavnosti je predvsem vplivala reorganizacija samoupravnega sistema v podjetju, saj manjše izboljševalne in novatorske predloge danes obravnava osem ocenjevalnih komisij pri svetih delovnih enot, večje pa odbor za izume in racionalizacije pri delavskem svetu Železarne. Razen tega pa je na razširitev te dejavnosti vplival tudi poziv direktorja mag. inž. Petra Kunca, da posamezni obrati, delovne enote in službe prijavijo vsa ozka grla in odprta vprašanja v tehnologiji obratovanja. Tako je bilo zbranih 249 odprtih vprašanj, za katere je bil izdan poseben razpis in poziv članom kolektiva, naj pri njihovem reševanju sodelujejo. Na večji razmah novatorske in racionalizatorske dejavnosti pa je ugodno vplival tudi nov pravilnik o ocenjevanju in nagrajevanju te dejavnosti ter predpisan proces prijaviteljskega predloga.

Zelo pomembna dejavnost je nadaljnji razvoj tehnologije in organizacije dela pa je dobila polno priznanje in razumevanje tudi pri samoupravnih organih in upravi podjetja.

-je

Ob dvajsetletnici samoupravljanja v Savi so povedali:

● Stane Boštjančič, predsednik občinske konference ZMS Kranj: »Današnja slovesnost ni takšna, ob kateri bi si samo pripeli medalje, nabrane v zgodovini, ampak pomeni resnično veliko več... Tretjina zaposlenih v Savi je mladih, ki morajo biti najnaprednejši in najrevolucionarnejši. Njihova naloga je, da še naprej gradijo samoupravo.«

● Slavko Zalokar, predsednik skupščine občine Kranj: »Sava je močan steber za našo družbeno skupnost predvsem iz dveh razlogov. Zaposluje in bo zaposlila še toliko in toliko ljudi in s svojim programom veliko prispeva k razvoju Kranja in širše družbene skupnosti. In drugič. V njeni samoupravi je toliko takšnega, s čimer bi se lahko oplajali tudi drugi delovni kolektivi.«

● Jože Marolt, tajnik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije: »Sindikati so ponosni na Savo. Začeto pot naj tudi nadaljuje.«

● Leopold Krese, predsednik gospodarske zbornice: »Slavnostno razpeloženje je upravičeno slavnostno. Sava je kolektiv, ki zna reševati in povezovali nastajajoča nasprotja. Prepričan sem, da bo Sava glede na svoj program v prihodnosti doživela še večje slanje.«

● Dragan Suster, sekretar republiške konference ZMS: »Da bi na rezultatih dosedanjega dela še uspešnejše gradili naprej in da bi bilo čim več takšnih delovnih organizacij kakor je kranjska Sava.«

-jk

Sprašujemo

direktorja Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj Iva Miklavčiča

»Tovariš Miklavčič, znano je, da je zvezni izvršni svet lani predlagal, da letos stanarini ne bi povečali. Kako bo vaše podjetje obračunalo stanarine za januar, glede na to, da sprememba teh predpisov še ni bila uradno objavljena?»

»S 1. januarjem bi se morale stanarine v kranjski občini v primerjavi z lanskimi povečati za 13,87 odstotka. Odstotek povečanja stanarin v tem letu namreč ni povsod enak, čeprav med občinami ni velikih razlik.

Res je, da sprememba predpisov, ki določajo izločanje sredstev za stanovanjsko izgradnjo in način subvencioniranja stanarin še ni bila objavljena. Za predlog zveznega izvršnega sveta, naj ostanejo stanarine v prvem polletju letos enake lanskim, smo izvedeli iz časopisov, radia in televizije. Po drugi strani je znano, da so bila menjenja v zvezni skupščini o

tem predlogu, ko so poslanci razpravljali in sprejemali Resolucijo gospodarskega in družbenega razvoja za letos, precej deljena. Menda so v skupščini predlog zveznega izvršnega sveta, da se stanarine ne povišajo, poslanci nazadnje sprejeli.

Naj bo tako ali drugače, res je, da bi ta mesec že lahko povečali stanarine v kranjski občini, glede na to, da sprememba predpisov še ni bila objavljena in veljajo zaenkrat še prejšnja določila. Ker pa nam ni znano, kakšna stališča so sprejeli v zvezni skupščini, smo sklenili, da bomo januarja obračunali stanarine kot lani. Če pa bodo predpisi, ki bodo kmalu objavljeni, drugačni kot smo brali in slišali, bomo za 13,87 odstotka povečano stanarino za januar in februar pobrali oziroma obračunali prihodnji mesec.»

A. Zalar

Kako organizirati javno razpravo?

Včeraj je bila na Jesenicah seja sekcije za organizacijo javne razprave o zdravstvenem in pokojninskem zavarovanju, na kateri so sprejeli program javne razprave, ki bo končana še v tem mesecu. Glavno besedo v razpravi naj bi imeli tisti, ki jih to področje še posebno zanima.

-jk

Loški pionirji praznujejo

Za letošnji občinski praznik so pionirji loške občine izvedli pohod po partizanskih poteh. Za obletnico ene največjih bitk na Slovenskem med NOB so obiskali Dražgoše. Okoli 50 pionirjev se je pod vodstvom tov. Franca Kalana podalo na zanimivo in lepo pot, v četrtek, 8. januarja. Tov. Basaj iz Selc,

nekdanji partizan je s svojim zanimivim pripovedovanjem iz naše davne borbe navdušil pionirje. Pod Bičkovo skalo so učenci izvedli kratek program. Obiskali so tudi spomenik v Dražgošah in počastili spomin padlih. Veseli in navdušeni so nato posedli v šoli okoli miz in se

okrepčali. Od tu so odšli v Železnike k spomeniku pionirskega odreda Ratitovec, kjer so učenci osnovne šole iz Železnikov imeli proslavo. Pohod pionirjev po partizanskih poteh, ki je postal v Loki že tradicionalen, je lepo uspel.

D. Kalan

Priznanja jeseniškim železarjem

Na zadnji seji delavskega sveta jeseniške železarnice, je direktor mag. inž. Peter Kunc podelil spominske plakete nekaterim članom kolektiva za njihov osebni prispevek k izpolnjevanju tehnologije pridobivanja in predelave jekla. Plakete je prejelo šest že upokojenih strokovnjakov, nekdanjih delavcev železarnice, štirje nekdanji strokovnjaki,

ki sedaj niso več zaposleni v železarni in 19 strokovnjakov, ki še aktivno delajo v železarni.

Spominske plakete, ki so jih strokovnjaki prejeli za uspešno strokovno delo ob zaključku jubilejnega leta podjetja, so samo simbolično priznanje za njihov prispevek k razvoju jeseniške železarnice.

-je

Letna skupščina ZZB NOV na Blejski Dobravi

Letna skupščina, ki je bila 27. decembra, ni bila tako po udeležbi kakor tudi v razpravi podobna onim iz prejšnjih let, ko je bila dvorana v osnovni šoli vedno polna in ko so navzoči člani imeli dovolj problemov za razpravo.

To sicer ne pomeni, da krajevna organizacija, v katero so včlanjeni borci z Blejske Dobrave, Lipc in Kočne, ne bi imela v pretekli mandatni dobi uspešnega dela. S poročila smo lahko ugotovili, da

imajo na tem področju 9 spominskih obeležij, za katere vedno skrbijo, da so s pomočjo krajevne skupnosti uredili okoliščine spomenika padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja pred osnovo šole, da so tako kot že dolgo vrsto let ne organizirali proslavo krajevnega praznika, da so lahko ponosni na to, da so pripravili več izletov skupno z občinskim odborom ZZB NOV in da se je teh izletov udeležilo veliko število članov in njihovih svojcev. Prav tako je odbor dobro pripravil komemoracijo ob spomeniku padlih borcev na dan mrtvih, na kateri so sodelovali otroci osnovne šole in otroškega vrtca. Odbor tudi ni pozabil na bolne tovariše in na vse one, kateri so pomoči potrebni.

Predsednik občinskega odbora ZZB NOV Konobelj Franc-Slovenko je dopolnil nekaj vprašanj glede priznanja posebne delovne dobe in nove organizacije rezervnih oficirjev in podoficirjev. Omenil pa je tudi, da je Blejska Dobrava tako bogata z zgodovinskimi dogodki delavskega gibanja in boja proti okupatorju v času druge svetovne vojne, da bi bilo vredno zbrati te zgodovinske podatke in spisati krajevno kroniko.

srš

Popravek

V zadnji številki Glasa, dne 7. januarja, smo na 6. strani objavili članek z naslovom Škofjeloški turizem pred svojim drugim rojstvom. V podnaslov se je vrnila neljuba pomota in »Mesto ob Sori...« spremenila v »Mesto ob Savi...« Bralcem, zlasti Ločanom, se za spodrsrljaj opravičujemo.

Uredništvo

Vezenine BLED

Tovarna čipk, vezenin in rokavic Bled

RAZGLAŠA

prosta delovna mesta: priučenih šivilj

Pogoj: nekaj prakse kot priučena šivilja zlasti v konfekciji.

Stanovanje ni na razpolago. Osebni dohodek po pravilniku o delitvi sred-

stev za osebne dohodke. Kandidatke naj pošljejo prijave na gornji naslov.

Rok za sprejemanje prijav je 10 dni od dneva objave razglašja.

Boutique

Ljubljana, Miklošičeva c. 5
KOTEKS — TOBUS

Iz naše ponudbe:
damski škornji
nad 40 modelov in barv,
damski plašči dr. Zivago,
hunterji iz krznenege velurja

Obiščite nas
z veseljem vas bomo postregli

Z novim letom 15% nižje cene

klasična in modna krzna,
skandinavski in kanadski nerci

**SEDAJ CENEJE KOT V
INOZEMSTVU**

Veletrgovina Živila Kranj

objavlja

prosta delovna mesta:

- 1. poslovodje**
gostinskega obrata
- 2. kuharice**
- 3. servirke**

Pogoji za sprejem:

- ad. 1.
gostinska šola ali KV gostinski delavec z daljšo prakso pri vodenju gostinskega obrata
ad. 2.
gostinska šola in praksa pri samostojnem kuhanju hrane
ad. 3.
gostinska šola ali KV natakar

Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Prijave sprejema kadrovska služba podjetja do 17. 1. 1970.

Omanova mama

Ob novoletnih praznikih je predsednik občinske skupščine France Zvan v spremstvu socialne delavke in novinarja obiskal v Gozd-Martuljku Marijo Oman — najstarejšo občanko jeseniške občine. Ob tej priložnosti ji je poklonil lep zavitek dobrot in ob voščilu novoletno denarno darilo.

Marija Oman je zadnje dni lanskega novembra izpolnila 95 let in predsednik jeseniške občine ji je upravičeno zaželel snidenje ob 100. rojstnem dnevu, kajti Marija Oman je prav čila in zdrava. Res je, da je prav takrat ležala v postelji, da bi se opomogla od bolečin zaradi padca pred nekaj dnevi, toda o zdravniku ni hotela nič slišati. Vse življenje ga ni nikoli potrebovala, razen takrat, ko je bila operirana na pruhu. Ro-

dila se je v Kranjski gori pri gozdnem delavcu kot prvi otrok, potem pa je dobila še šest bratov in sestra. Že z 10. leti je morala služiti kot pastirica, pesterna in pozneje kot služkinja. Poročila se je z 31. leti in rodila 7 otrok, dva sta umrla še majhna, dva sinova in tri hčere pa še žive. Mož, ki je bil železničar, ji je umrl pred 20 leti in po njem dobi skromno pokojnino 370 din. Marija Oman se ne pritožuje nad življenjem. »Vsaka je bilo dovolj,« pravi, »dobrega in hudega, slabega in lepega. Če se me ne bodo naveličali drugi, nimam nič proti, da dočakam 100 let, če sem jih že toliko.« Od srca vam želimo, da bi zdravi in čili, kot ste, dočakali sto let — Omanova mama!

95-letna Marija Oman

TERMOPOL Sovodenj: znani doma in na tujem

Vas Sovodenj v Poljanski dolini prav gotovo ne bi bila tako poznana doma in na tujem, če v njej ne bi bilo

tovarne TERMOPOL, podjetja za predelavo plastičnih mas. Podjetje, v katerem 55 zaposlenih izdeluje različne

izdelke iz plastičnih mas od map, platnic za knjige in kolarje do embalaže za raznovrstne industrijske izdelke, je lani ustvarilo za približno 320 milijonov starih dinarjev bruto produkta, od teh so jih skoraj 42 namenili skladom. Da Termopol iz Sovodnja kar dobro gospodari, pove podatek, da je bil lani poprečni osebni dohodek na zaposlenega 1064,72 dinarjev. Sicer je to število manjše od tistega iz 1968. leta, vendar predvsem na račun novo sprejetih delavcev, ki so jih morali šele proučevati in je bila zato njihova storilnost manjša. Letos bo verjetno veliko večja.

Vsi zaposleni so domačini. Poljanci, iz okoliških vasi Stare in Nove Oslice, Koprivnika, Hobovš, Podjelovega brda in sosedstva iz Sovodnja. Precej med njimi je žensk. Zaposleni v Termopolu hodijo v službo od daleč. Pozimi hoja zahteva tudi poldrugo uro, poleti pa je krajša, saj večina od zaposlenih uporablja mopede in kolesa. Za ljudi iz okoliških vasi je kljub daljavam še vedno najbližji Sovodenj, kjer lahko zasluzijo svoj kos kruha. V vasi so

še tri druge tovarne: lesni obrat Jelovice, prej Oleps, Obrtno čevljarstvo in Kovarstvo. Zato Sovodnja ne bi kazalo gospodarsko zanemarjati.

V Poljanski dolini je še vedno precej ljudi nezaposlenih. Le-ti bi radi v službo. Loka je predaleč, kar 29 kilometrov proč, pa tudi cesta ni najboljša. V Termopolu zato želijo, da bi svojo tovarno razširili, tako glede števila zaposlenih kot velikosti. Povedali so, da imajo trenutno prek 50 prošelj za sprejem v službo, vendar jim sedanje zmogljivosti tovarne tega ne dovoljujejo. Za dovoljno razširitev tovarne bi potrebovali veliko več sredstev, kot pa jim sami premorejo. Vsaj tako na hitro ne. Potrebna bi bila materialna in tudi moralna pomoč skupnosti. Skoraj vse, kar imajo, so zgradili in kupili z lastnimi sredstvi, predlanskim moderne visoko frekvenčne aparate, lani tovornjak. Tudi za marsikaj drugega bi potrebovali denar. Za opremo razvojnega oddelka, za še boljše opremo in orodje, ki ga sedaj v veliki večini sami izdelujejo.

Dolgoletna želja Termopola so novi proizvodni obrati. Načrte so pred leti že imeli, prav tako lokacijsko dovolje-

nje, gradbenega pa ne. Ker so njihovi sedanji prostori zares pretesni, upajo da bodo dobili prostore v isti stavbi, ki jih je do sedaj imela veletrgovina Loka. V tem primeru bo vsaj za silo rešen problem notranjega transporta in moderne tehnologije. Do trenutka, ko bodo zgrajeni novi prostori, nanje resno računajo, pa bodo obstoječe izkoristili do maksimuma.

Prostor nam ne dopušča, da bi podrobneje opisali zgodovinski razvoj te delovne organizacije. Povemo naj le, da so začeli s sedmimi ljudmi in 4 milijoni 614 tisoč dinarji letnega bruto produkta. To je bilo pred desetimi leti. Izdelovali so dežne plašče in zaščitne obleke za kolesarje in motoriste. Danes so njihovi izdelki iz plastičnih mas priznane kvalitete. Ne samo doma, ampak tudi na tujem, predvsem v SZ in Belgiji.

Termopol se torej uveljavlja kljub težavam. Njegove poslovne sodelavce najdemo širom po državi, njihovi izdelki pa najdejo pot tudi prek meje domovine. Na koncu žel kolektiv Termopola ob občinskem prazniku Skofje Loke vsem delovnim ljudem v občini in poslovnim sodelavcem obilo uspeha!

Etui — izdelek Termopola — za TIK Kobarid

TOVARNA ELEKTROTEHNIČNIH
IN FINOMEHANIČNIH IZDELKOV
KRANJ
V SESTAVU ZP ISKRA KRANJ

RAZPISUJE

NA OSNOVI ČLENOV 126 IN 127 STATUTA TOVARNE

naslednja vodilna delovna mesta:

1. POMOČNIKA DIREKTORJA ZA PROIZVODNO PODROČJE

2. POMOČNIKA DIREKTORJA ZA TEHNOLOŠKO PODROČJE

Pogoji pod tč. 1 in tč. 2:

— visoka ali višja izobrazba strojne ali elektro smeri, 7 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na odgovornejših delovnih mestih v proizvodnji elektromehaničnih izdelkov.

3. SEFA FINANČNE SLUŽBE

Pogoji:

— visoka ali višja izobrazba ekonomske ali komercialne stroke, 7 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na odgovornejših delovnih mestih v finančni službi gospodarskih organizacij;

— srednja izobrazba ekonomske smeri, 10 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 7 let na odgovornejših delovnih mestih v finančni službi gospodarskih organizacij.

4. SEFA KADROVSKE SLUŽBE

Pogoji:

— visoka ali višja izobrazba pravne ali upravne smeri, 7 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na odgovornejših delovnih mestih v kadrovski službi delovnih organizacij.

5. SEFA ORGANIZACIJSKE SLUŽBE

Pogoji:

— visoka ali višja izobrazba ekonomsko-tehnične ali organizacijske smeri, 7 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na odgovornejših delovnih mestih v delovnih organizacijah, ter poznavanje avtomatske obdelave podatkov na elektronskem računalniškem sistemu.

6. SEFA TEHNIČNIH SLUŽB

Pogoji:

— visoka ali višja izobrazba strojne ali elektro stroke, 7 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na odgovornejših delovnih mestih v delovnih organizacijah elektro stroke.

7. SEFA SLUŽBE KVALITETE

Pogoji:

— visoka ali višja izobrazba strojne ali elektro stroke, 7 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na odgovornejših delovnih mestih v delovnih organizacijah elektro stroke.

8. SEFA OBRATA AVTOMATSKIH TELEFONSKIH NAPRAV

9. SEFA OBRATA ELEKTROMEHANSKIH IZDELKOV

10. SEFA OBRATA STEVCEV

11. SEFA OBRATA STIKAL

12. SEFA OBRATA MERILNIH NAPRAV

13. SEFA OBRATA VZDRŽEVANJA

14. SEFA OBRATA ORODJARNE

15. SEFA OBRATA MEHANIZMOV

Pogoji pod tč. 8. do 15.:

— visoka ali višja izobrazba strojne ali elektro smeri, 7 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na odgovornejših delovnih mestih v proizvodnji elektromehaničnih izdelkov, ter poznavanje področja, za katerega kandidira;

— srednja izobrazba strojne ali elektro smeri, 12 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 8 let na odgovornejših delovnih mestih v proizvodnji elektromehaničnih izdelkov, ter poznavanje področja, za katerega kandidira.

ZA VSE KANDIDATE SE ZAHTEVA ZNANJE TUJEGA JEZIKA.

Podjeto za prijavo je 15 dni po objavi.

Kandidati morajo prijavi priložiti dokazilo o strokovni izobrazbi in delovni praksi.

Prijavo je treba poslati z označbo »ZA RAZPIS«.

Delavska univerza TOMO BREJC Kranj razpisuje

ZA DRUGO POLLETJE VPIS V NASLEDNJE
SOLE IN TEČAJE:

- v 5., 6., 7. in 8. razred osnovne šole
- v začetne, nadaljevalne in konverzacijske tečaje nemškega, angleškega, italijanskega in francoskega jezika
- v tečaje za nemško in angleško korespondenco
- v začetne in nadaljevalne šivalne tečaje
- pripravljalni tečaj za sprejemni izpit na ekonomski fakulteti za šolsko leto 1970/71. Sprejemni izpiti bodo meseca septembra
- tečaj za kurjače centralne kurjave (nizkotlačni kotli)

Prijave sprejema delavska univerza do vključno 24. januarja 1970 osebno in telefonično na št. 21026 in 21243 vsak dan od 7. do 16. ure.

SAMOPOSTREŽNA RESTAVRACIJA KRANJ

razpisuje

1. računovodje

2. tehničnega vodje

na podlagi 175 čl. statuta podjetja naslednja delovna mesta:

Pogoji:

1. — višja strokovna izobrazba in 3 leta ustrezne prakse
- srednja strokovna izobrazba in 8 let ustrezne prakse
- nepopolna srednja strokovna izobrazba in 10 let ustrezne prakse
2. — visoko kvalificiran kuhar z 8-letno ustrezno prakso
- kvalificiran kuhar z 10-letno ustrezno prakso.

Razpis velja do 1. 2. 1970.

DELOVNA SKUPNOST
STANOVANJSKEGA PODJETJA TRŽIČ

ponovno razpisuje

PROSTO VODILNO DELOVNO MESTO

DIREKTORJA

Kandidat za razpisano delovno mesto mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

Imeti mora:

- visoko ali višjo izobrazbo gradbene ali ekonomske stroke z najmanj 2-letno prakso na vodilnih delovnih mestih.
- srednjo izobrazbo gradbene ali ekonomske stroke, z najmanj 5-letno prakso na vodilnih delovnih mestih.

Poleg pismene ponudbe mora kandidat predložiti tudi dokazila o strokovni izobrazbi, opis vseh doseženih zaposlitev ter kratak življenjepis.

Ponudbe pošljite na naslov:

Stanovanjsko podjetje Tržič, Cankarjeva 1, z oznako Komisija za razpis.

Razpis bo zaključen petnajsti dan po objavi.

V premislek

Litt je v svoji knjigi »Tehnično mišljenje in človeška izobrazba« pred dobrim desetletjem v Heidelbergu zapisal: »Tehnika našega časa terja, da se človek nenehno izobražuje...« »Tehnik,« piše Litt, »v desetih letih, če svojega znanja ne dopolnjuje, izgubi sposobnost moderne orientacije v svoji stroki...« V tem trenutku, ko nekateri predsedniki občinskih skupščin naročajo za delavce v občinski upravi Schreiberjevo knjigo »Ameriško izzivanje«, bi predvsem želel opozoriti na v tej knjigi zapisano misel.

**ČE IMAS ENOLETNE NACRTE, SEJ ZRNO.
ČE SO DESETLETNI, POSADI DREVO. ČE
SO ZA STO LET, IZOBRAZUJ LJUDSTVO.**

To pomeni, da je naš premislek potreben! Gorenjska, v nasprotju s svojo razvitostjo, izrazito zaostaja v številu izobražencev. To pomeni, da se z moderno industrijo in z načrtovanjem ukvarjajo ljudje, ki za to niso usposobljeni...

Številke ne bodo odveč. Slovensko poprečje prebivalstva z visoko in višjo izobrazbo v šolskem kontingentu je: 1,25. Nobena gorenjska občina, razen Kranja, tega poprečja ne dosega. Naštetimo odstotke. Jesenice 1,09, Kamnik 1,22, Radovljica 1,13, Škofja Loka 0,98, Tržič 0,89. Toliko o sedanjosti... Ni roznata!

Kaj pa prihodnost? Studentov na 1000 prebivalcev je na Jesenicah 8,8, Kamniku 6,7, Kranju 9,8, Radovljici 8,4, Škofji Loki 8,9, Tržiču 6,6. Slovensko poprečje 8,2. Potreben je premislek!

Z mednarodnega tekaškega tekmovanja v Bohinju

V Bohinju je zmagala na 10 kilometrov pri članicah Zahodna Nemka Michaela Endler. (-dh) — Foto: F. Perdan

V Sloveniji 10% več žensk kot moških

Naša republika ima letos 1.714.022 prebivalcev, vsa Jugoslavija pa okoli 20 milijonov 300.000 ljudi. Prebivalstvo Slovenije tvori 8,4 odstotka prebivalstva vse države, medtem ko na našo republiko odpade skoraj osem odstotkov vse Jugoslavije. Pred sto leti je imela Slovenija 1.128.768 ljudi. Sedanje število prebivalstva pri nas se je v primerjavi s sosednjimi državami zelo malo povečalo. Tako smo na primer za Italijo zaostali skoraj za polovico, saj se je italijansko prebivalstvo v zadnjih sto letih podvojilo kljub močnemu izseljevanju.

Vzroki za tako počasno naraščanje števila slovenskega prebivalstva so predvsem v izseljevanju, ki je bilo v naši republici dvakrat močnejše kot je evropsko poprečje. Medtem ko je prišlo v Evropi po dvoje izseljencev na 1000 prebivalcev letno, so v Sloveniji po istem merilu prišli kar štirje izseljenci. Po teh podatkih smo v Sloveniji v zadnjih sto letih zaradi izseljevanja izgubili več kot pol milijona ljudi in če ne bi bilo izseljevanja, bi bilo danes v naši republici okoli poltretji milijon prebivalcev. Po prvi svetovni vojni so se Slovenci izseljevali v glavnem v Severno Ameriko, med obema vojnama v Evropo, po drugi svetovni vojni pa v Kanado, Argentino in Avstralijo. Izseljevanje je bilo največje v obdobju 1950—60, ko se je izselilo 43.270 ljudi.

Od leta 1958 imamo v naši republici skoraj enako število rojstev, ravno tako pa tudi število smrti. V zadnjih 60 letih se je v Sloveniji povprečna življenjska doba povisala za 27 let in je pred petimi leti dosegala 68,7 let — ženske 72,3 in moški 65,2.

Pred dvema letoma je bilo delovnega prebivalstva dobra polovica skupnega prebivalstva, med njimi pa jih je okoli 60 odstotkov delalo v družbenem sektorju, ostali v zasebnem sektorju, v glavnem v kmetijstvu.

V naši republici je opaziti tudi precej visok presežek ženskega prebivalstva, saj je žensk skoraj 10 odstotkov več kot moških. Zaradi tega je pri nas tudi precej visok delež neporočenih žensk — v Jugoslaviji 20,4%, v Sloveniji pa 30,4 odstotka.

V narodnostnem pogledu je Slovenija najbolj enotna republika, saj Slovenci zavzemajo kar 95,6 odstotka vsega prebivalstva. Med nejugoslovanskimi jezikovnimi skupinami živi v Sloveniji 10.498 Madžarov in 3072 Italijanov, v naši republici pa še 50.682 pripadnikov drugih jugoslovanskih narodnosti, med katerimi prevladujejo Hrvati.

V. G.

Kaj opazujejo? (u00 a1ueqig)

**DROBCI
HENRIK
ZBIL**

*Ne grizejo vsi ljudožrci z zobmi.
Brez družbe še pes pogine.
Kjer je okras, je tudi prevara.
Gledati moramo, da pridemo
skup, narazen smo že.*

Hranilne vloge
in devizne račune
obrestujemo
nevezane 6 %
vezane do 7,5 %

Veliko nagradno
ZREBANJE
vezanih vlog
11. februarja 1970

Naj vas ne skrbi!

Zaupajte svoje denarne
posle Gorenjski kreditni
banki

NA BLEDU — JESENI-
CAH — V KRANJU —
RADOVLJICI — ŠKOFJI
LOKI — TRŽIČU

Vaše zaupanje nagraju-
jemo s hitrim in tajnim
poslovanjem, z visokimi
obrestmi in vrednimi
nagradami ob nagradnih
žrebanjih

Nekaj dni pred novim letom se je iz srednjezhodne krize rodila zanimiva in celo nekoliko smešna afeta. Na božični dan je iz francoskega vojaškega pristanišča Cherbourg izplulo pet raketnih topnjač proti izraelskemu pristanišču Hajfa. Se zdaj ni povsem jasno, kdo je dal dovoljenje za ta »izvoz« topnjač. Znano je, da so bile topnjače uradno prodane neki norveški družbi, v resnici pa so tisti, ki so jih prodali, vedeli, da bodo odplule v Izrael. Norveška vlada je nemudoma izjavila, da nič ne ve o kakih kupčiji s topnjačami.

Topnjače so na veliko veselje Izraelcev, ki so prav na morju najbolj šibki v vojaškem pogledu, priplule v Hajfo na Silvestrovo. Plule so teden dni skozi Biskajski zaliv, gibraltarsko ožino in Sredozemlje. Kakor se je pozneje zvedelo, so topnjače prejemale gorivo na odprtem morju, francoska letala pa so jih zasledovala. Tako Francozi niso storili nič, da bi jih zaustavili in prisilili k vrnitvi. Arabci so seveda šli to okoliščino Parizu v zlo. Alžirci so celo uradno protestirali pri francoskem vele-

»Novoletne« topnjače

poslaniku v Alžiru proti tej »kršitvi mednarodnega prava«.

Takoj po junijski vojni leta 1967 je predsednik de Gaulle prepovedal izvoz orožja na Srednji vzhod. Pozneje so Francozi ta »embargo« nekoliko omilili. Dovolili so izvoz nadomestnih delov za letala in nekaj druge opreme v Izrael. Toda v bistveni točki niso popustili: Izrael ni dobil petdeset lovcev bombnikov »mirage«, čeprav jih je že plačal. Izrael tudi ni hotel vzeti nazaj denarja za ta letala.

Ko je Pompidu postal de Gaullov naslednik, so Izraelci upali, da se bo francosko stališče spremenilo, a so se razočarali. Se bolj so se razočarali ob najnovejšem francoskem stališču na pogajanjih štirih velesil o Srednjem vzhodu.

Francozi so v bistvu podprli glavne arabske zahteve, menijo v Tel Avivu. Pariz na

primer zahteva, da se Izraelci umaknejo z vseh okupiranih ozemelj. Zagovarja tudi pravico Palestincev, da izbirajo med vrnitvijo domov in odškodnino za izgubljene domove.

Kljub temu ne želita ne Pariz ne Tel Aviv zaostrovanje odnosov. Francoska vlada je zelo hitro izgledala afero s topnjačami, ker bi se njene možnosti za posredovanje na Srednjem vzhodu zmanjšale, če bi prišlo do hudega spora z Izraelom. Izrael pa še vedno pričakuje — in včasih verjetno tudi dobi — nekaj vojaške opreme od Francije.

S petimi topnjačami si je Izrael precej pomagal na morju. Te plovne enote, ki so oborožene z raketami »morje-morje« in tehtajo polno naložene 250 ton, so zelo hitre in primerne za policijske akcije ob obalah. Poleg tega so oborožene s tremi topovi 40 milimetrov in dvema katapultoma za torpede,

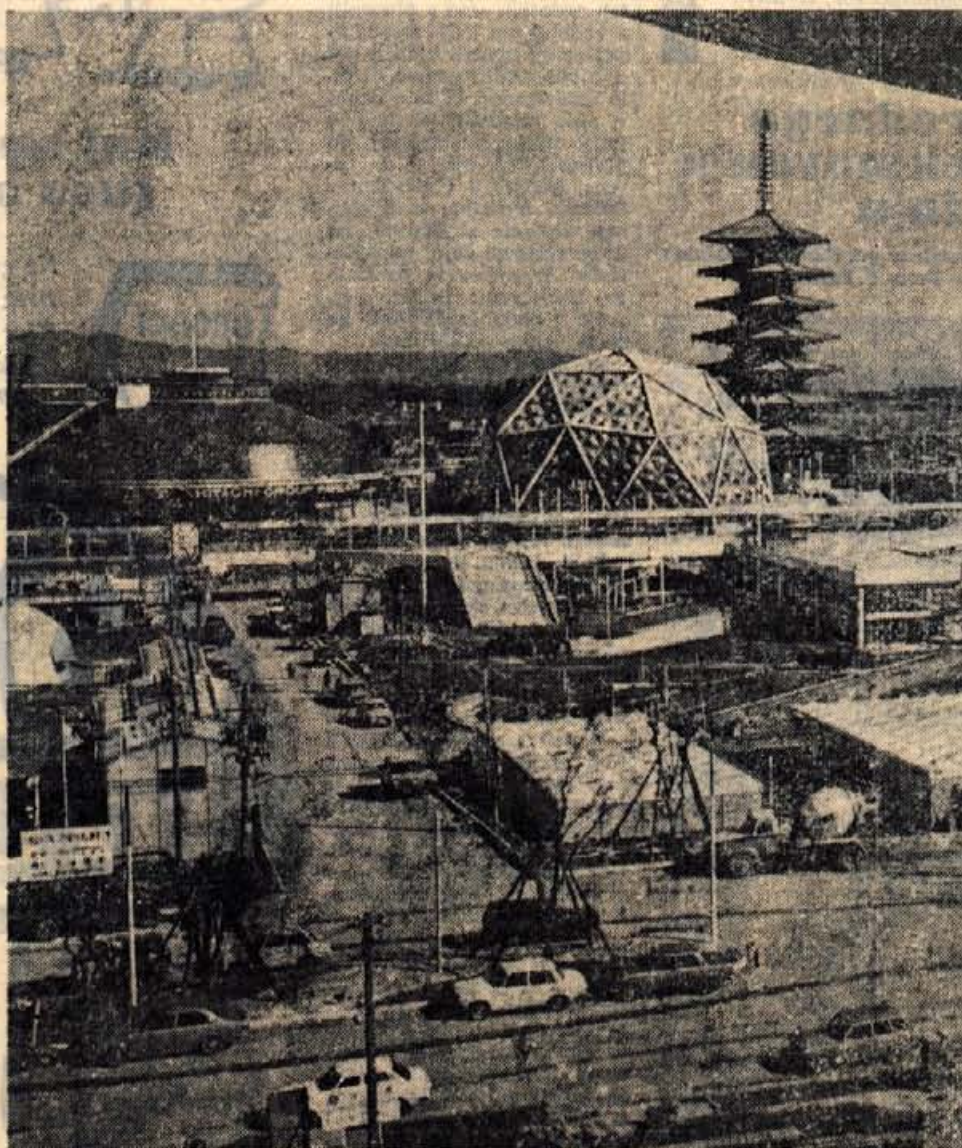
Po novem letu se je vrnil v Peking prvi namestnik sovjetskega zunanjega ministra in šef sovjetske delegacije na sovjetsko-kitajskih pogajanjih o meji Vasilij Kuznjecov. Pogajanja so bila prekinjena 14. decembra lani, ko je Kuznjecov odpotoval v Moskvo na zasedanje vrhovnega sovjeta.

Pogajanja so potekala v največji tajnosti in ni nobene dvoma, da bodo tudi v bodoče popolnoma tajna. Zato je nemogoče reči, da so na njih dosegli kakšen napredek. Večina opazovalcev meni, da najbrž ni bilo nobene napredka. Spodbudno pa je že to, da se sploh nadaljujejo. Moskva v zadnjih tednih ni tako ostro napadala Pekinga, kakor prej. Pekinga pa pogajanja nič ne ovirajo, da ne bi še naprej izredno ostro napadal sovjetske voditelje in jim očital, da skupaj z Amerikanci kujejo zaroto proti Kitajski.

Ljudje in dogodki

● Jeseniški odborniki so na zadnji seji skupščine razpravljali tudi o predlogu odloka o redu na smučiščih, žičnicah in vlečnicah, s katerim so se vsi strinjali. Eden od odbornikov pa je ob tem hudomušno dejal: »Odlok je potreben in prav bi bilo, če bi se ga vsi držali. Vendar kaj, ko se hodijo k nam smučat tudi Ljubljančani...«

● Cariniki jeseniške železniške postaje so decembra odvzeli 20 pištol jugoslovanskim potnikom, ki so iz tujine dopotovali v Jugoslavijo na počitnice. Med omenjenimi potniki ni bilo nobenega Gorenjca. Nekdo je v šali dejal: »Ali smo Gorenjci že vsi oboroženi, ali pa se tako ognjevitno borimo za razorožitve, da smo že vsi, razen lovcev, razoroženi.«

Največja svetovna razstava vseh časov bo letos na Japonskem v Osaki. Samo nekaj števil: površina razstave 3,3 milijona km², pričakujejo okrog 60 milijonov obiskovalcev. Elektronski računalnik je izračunal, da bo šlo na dan 170 telet, 140 prašičev, 30.000 piščancev itd.

Madžarska, nepre- gledna ravnina, sredi katere je vas enaka vasi, hiša hiši, drevo drevesu ...

dan, ker bi z našim obiskom motili delavce! Ta sklep tovarne je baje potrdilo tudi eno od pristojnih ministrstev. Da bi ublažili razočaranje »radijcev«, so predstavniki tovarne skoraj dva dni izredno skrbeli za nas in nas gostili in gostili. In to v bolj-ših budimpeštanskih restavracijah. Vendar, o jedaci pozneje. Radijsko opremo iz te tovarne smo lahko po povratku videli na varaždinski radijski postaji, ki je ena prvih v Jugoslaviji kupila tovrstno opremo in se z njo zelo pohvali.

Le petnajst kolegov je lahko obiskalo budimpeštansko radijsko postajo. Po obisku so mi povedali, da so morali pri vходу na postajo odložiti za vsak primer potne liste in fotografske aparate. Tudi tu je naše vrle radijske delavce čakalo malo razočaranje. Veliko jim niso pokazali. Studio in napovedovalnico, kakršno lahko vidimo na marsikateri postaji pri nas doma.

CIGANSKA GLASBA IN DOBRA JEDACA

Pr eden začenem opisovati madžarsko kuhinjo in svetovno znano madžarsko glasbo, naj povem nekaj o opremljenosti madžarskih restavracij. V njih je polno keramike. Zares čudovita je. Sklada se s stilno urejenostjo posameznih lokalov, na njej pa so naslikani mnogi motivi iz madžarske zgodovine. Eno drži. Madžari dobro vedo, kaj je zanje značilno, in to hočejo tudi pokazati tujcem. Pov-

sod, na vsakem koraku. V tem primeru bi nam bili lahko zelo dobri učitelji.

Druga takšna stvar je madžarska kuhinja. Bogata, pikantna ter pekoča je. Posebno njihov slavni ciganski golaž, »bograč« imenovan. V vsaki, še tako preprosti madžarski gostilni ga dobiš. Povsod je enako dober, okusen in pekoč. Nevede poprimeš za kozarček in popiješ kaj tekočega ter s tem ohladiš ustnice, jezik in ostale prebavne organe. Vendar ti poznalci te tipične madžarske jedi svetujejo, da vino ali pivo v takih primerih ni najboljša »zdravilo«. Pametneje je jesti izdaten grizljaj kruha, ker le-ta hitreje odpravi pekoči okus v ustih. V bolj-ših restavracijah pa vam takšno jed prinesejo na mizo v posebnih, na stojalo prikljenjenih lončenih kotličkih, pod katerim stalno plapolja ogenj iz malega plinskega gorilnika.

Omenil sem že, da so nas predstavniki budimpeštanskega podjetja Elektroimpex gostili kar se da. Eno od naših slavnostnih kosil je bilo takole: aperitiv, juha z jetrni-mi cmoki, palačinke s kavi-arjem, polite s pikantno oma-ko, cvrte gobe, meso, riž, majoneza, solata, poleg tega pa še kava in sladice. Razen aperitiva smo pri dobro uro trajajočem kosilu pri vsaki jedi pili posebno pijačo, in sicer pivo, madžarsko vino tokaj ter sodo. Po tako obilnem kosilu, porcije zares ni so majhne, ne moreš ostati lačen. Seveda, tudi žejo si za silo potešiš. Če že govorim o jedaci in pijači, moram omeniti, da oba artikla na Madžarskem sploh nista draga. Nasprotno. Tako cenena, da se ti zdi račun po »gro-fovski večerji v dobri restavraciji in kvalitetni postrežbi naravnost smešen. Za drugo potrošno blago pa naša ugotovitev ne bo držala, saj so cene neprimerno višje, razen mogoče krzna in čipkastega blaga.

Kar je za Madžarsko značilno in kar želi videti skoraj vsak njen obiskovalec, je prava ciganska muzika. V vseh bolj-ših restavracijah jo srečaš. V ušesih ti zvenijo zvoki čardaša, ki jih iz strun privablja večša roka violinista. In če temu stisneš v žep deset ali dvajset forintov, ti bo zaigral, kar želi srce. (1 forint velja 0,43 dinarjev, na ulici pa ga »pod roko« dobiš tudi po 0,20 dinarjev. Seveda je to prepovedano. Prav tako tudi prekupčevanje srajc in »šuškvavce«, za katere je pri naših sosedih še vedno veliko zanimanje. Na tovrstno zakonodajo te madžarske ob-lasti opozorijo že ob pre-stopu meje.)

Srečati in poslušati takšno, pravo cigansko glasbo je ne-

kaj enkratnega, kar človek ne pozabi tako hitro, posebno še, če to doživi prvič.

BUDIMPESTA

Marsikoga, ki je Budim-pešto, dvomilijonsko madžarsko glavno mesto že videl in spoznal, bom razočaral. Premalo časa sem bil v njej, da bi jo lahko bolje spoznal in se seznanil z njenim vsakodnevnim utripom. Mesto je veliko, ne samo po številu prebivalcev, ampak tudi po razsežnostih. To je mesto ducata ogromnih mostov prek Donave, pod katerimi stalno plujejo rečne ladje. Veletok Donava ločuje mesto na Budim in na Pešto. Kilometre in kilometre moraš prehoditi, da prideš iz enega konca v drugega. Prav zaradi takšnih razsežnosti je Budimpešta mesto taksljev. Domačini, posebno pa tujci, jih uporabljajo v velikem številu. In poceni so. Taksist, s katerim sem se prevažal dobre pol ure, mi je računal 30 forintov. Torej dober stari tisočak in poznal je vsako ulico, vsako večjo in imenitnejšo restavracijo ali hotel, spomenike, stavbe itd., itd. Povedal mi je, da mestnega zemljevida sploh ne uporablja.

Središče madžarskega glav-nega mesta je staro, bolje rečeno častljivo. Nove stavbe gradijo v predmestju, predvsem v Budimu, ki leži na desnem bregu Donave. Stare in mogočne zgrad-be povedo obiskovalcu, da je bilo to mesto nekdanje veličastno. Bilo je drugi Dunaj, središče Ogrske. Na žalost, danes ni težko opaziti marsikatero fasado ali notranjost stavbe, ki razpada. 87-letni starček, upokojeni profesor latinščine Galbavy Gyula mi je povedal, da je vlada šele zadnje čase namenila več denarja za popravilo zgodovinsko pomembnih stavb. Res sem opazil ob stenah veliko opaznih odrov in zidarjev ter pleskarjev na njih. Tudi mogočna zgradba parlamenta in galerija sta v odrih in opazih. Upokojeni profesor, srečal sem ga na ulici pred galerijo, mi je potihoma zaupal, da so poškodbe na mogočni stavbi parlamenta posledica krogel in granat iz 1956. leta, ko so se odvijali znani madžarski dogodki. Ljudje govorijo o njih z zadržanostjo in lahko opazno previdnostjo.

(Konec prihodnjic)

J. Košnjek

Urejam vtise, nabrane med mojim tridnevnim potepanjem po naši vzhodni sosedci Madžarski. Če povem po pravici, sem videl le Budimpešto in kraje ob cesti, ki spaja dvomilijonsko madžarsko glavno mesto z našo državo, bolje rečeno Hrvaško. Videti Budimpešto ne pomeni videti Madžarsko, pomeni pa videti del te panonske dežele, nepregledne ravnine, kjer na obzorju skoraj ni opaziti grička, kaj šele višjo vzpetino. Zanimivo se je peljati skozi dolge in raztegnjene vasi z nizkimi kakor jajce jajcu podobnimi hišami, peljati se skozi prava ciganska naselja, kjer so hiše v večini s slamo krite in za silo ometane s snovjo, ki je bolj podobna blatu kot pa malti. In takih vasi, »džurandže« imenovanih, ob cesti od naše državne meje mimo 60 kilometrov dolgega Blatnega jezera do Budimpešte ni malo.

Ko sem se pred dobrim tednom vozil po tej cesti, sem se prvič srečal s pravo celinsko zimo. Nepregledna ravnina na obeh straneh ceste, oster veter in prav toliko snega, da ga je veter lahko po mili volji nosil in vrtinčil v zraku. Pridno ga je nanašal na cesto, tako pridno, da ga redki čistilci snega niso mogli sproti odstranjevati. Ob cesti smo srečavali tudi po dva metra visoke zamete. Asfaltna cesta je bila prekrita s poledeneli-mi snežnimi grotami, tako da je avtomobile, bili so bolj redki, dobesedno metalo iz zameta v zamet na obeh straneh ceste. Videl sem tudi par prometnih nesreč. Cesta tudi avtobusu, v katerem sem se vozil, ni prizanesla. Vrglo nas je v zamet, iz katerega smo se po precej dolgotrajnem naprezanju le s težavo izkopali. Edini, ki so lahko brez težav premagovali poldico, so bili težki in za takšne vremenske razmere opremljeni vojaški tovornjaki ter sovjetski, prav tako vojaški džipi, katerih smo med našim kratkim potovanjem po Madžarski srečali kar lepo število.

ZARADI IZPOLNITVE LETNEGA PLANA OBISK TOVARNE PREPOVEDAN

Na Madžarsko sem potoval s skupino urednikov, tehnikov in sodelavcev slovenskih pokrajinskih radijskih postaj, ki so si v Budimpešti želeli ogledati veliko tovarno akustičnih naprav Elektroimpex (AEG), ki je znana po odlično izdelani opremi za radijske postaje. Takšno opremo naj bi nabavile tudi slovenske pokrajinske radijske postaje. Zelja »radijcev« se ni uresničila. Predstavniki tovarne so jim pojasnili, da je obisk tovarne zaradi prizadevanj za dosego letnega proizvodnega plana prepove-

KRANJ

Veletrgovina
Živila Kranj

- veleprodaja
- maloprodaja
- gostinstvo

se priporoča cenjenim
potrošnikom
po vsej Gorenjski

KRVOSES²¹

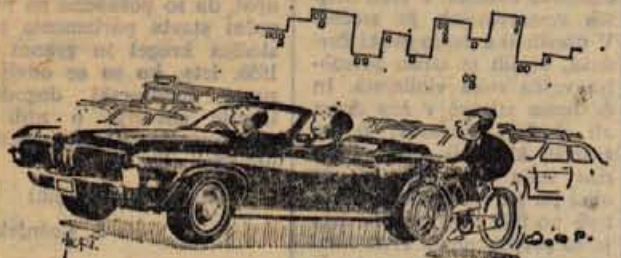
— Vse najboljše, draga. Vsako leto se mi zdiš lepša... tako kot antično pohištvo!

— Ne, ne motite, kar vstopite!

— Tvoja mati kliče zaradi neke malenkosti, ki ti jo bo razložila v treh do štirih tisočih besedah...

— Pavla, Pavla, kaj le vidiš na njem?

Nesporazum

V nekem našem gledališču so igrali pasijonske igre. Vsa prestrašena je zapazila šepetalka, da se sv. Petru blešči na zapestju leve roke lepa švicarska ura. Da bi opozorila prvaka apostolov na časovno protislovje, mu je

začela migati z roko ter pri tem trkati z desnimi kazalcem po levem zapestju. Apostol je namigovalje opazil, pogledal skrivaj na uro in zasepetal proti njej skozi brado: »Sedem minut do pol desetih.«

Tragg je pokimal. »Ze ves čas šiklate na telefon s tajno številko, ki stoji na Mr. Masonovi pisalni mizi. Kakor hitro bom zaprl vrata za seboj, nameravate prav gotovo poklicati Pavla Drakeja. Ravnokar pa sem rekel, da je bilo moje svarilo mišljeno čisto prijateljsko. In da boste vedeli — nimam namena iti zdaj k Pavlu Drakeju. Zaenkrat se z njim še ne bom ukvarjal. Sicer pa iskreno želim, da se ne bi zgodilo nič takega, kar bi utegnilo vašemu šefu ogroziti advokatsko licenco. In jaz osebno imam res mnogo raje opravka s pametnimi glavami kot s tistimi prevečjanimi zakotnimi advokati, ki jim končno ne preostane drugega kot zapejati svoje kliente h krivi prisegi. Torej, kot rečeno, moj obisk je bil prijateljski. Mason, morda vam bo zdaj laže izogniti se nevspešnostim, ko veste, da bom moral v svojem poročilu navesti, kar sem zvedel spodaj v zajtrkovalnici — da so namreč v zgodnjih jutranjih urah poslali v pisarno Mr. Masona prigrizek in kavo. Seveda tudi nisem prepričan, da so bile osebe, ki so se danes ponoči prijavile pri Liftboyu, toliko omejene, da so povedale svoje pravo ime, toda glede tega bomo uvedli preiskavo in zahtevali točen opis oseb. Nič preveč bi se ne čudil, če bi tistega moškega in tisto žensko, ki sta bila danes ponoči v vaši pisarni, opisali natančno tako kot parček, ki je danes ponoči v motelu »Pri mirnem počitku« najel dvojni bungalov 15/16. Seveda tudi ne bomo pozabili primerjati podpisov moškega v bungalovu s podpisom vašega nočnega obiskovalca pri liftboyu. In zdaj pojdem na delo. Takoj zdaj imam razgovor s svojim zelo prizadevnim asistentom Holcombom. Seveda mu svojega obiska pri vas ne bom omenil niti z besedico.

»Preklicano vendar!« Je vzkliknil Mason, ko je bil Tragg zunaj. »Le kako se more zgoditi, da si človek domišlja, kako posebno pametno je ukrepal in pri tem prezrl nekaj, na kar mora postati pozoren takoj vsakdo!«

»Ali mislite s tem poročilka Traggova?«

»Ah, Tragg pač ne! Samega sebe mislim! Za naju je udobno naročiti si prigrizek iz zajtrkovalnice spodaj, policija pa se okorišča z najino udobnostjo. No, naj nama bo to v pouk. Take neumnosti ne bova več zagrešila!«

»In za ta nauk se morava zahvaliti poročilku Traggov.«

»Da, zelo dostojnemu nasprotniku, s katerim pa se ni šaliti. Ne bo trajalo dolgo, pa bo mojemu klientu poštno zakuril.«

11.

Mason je zapahnil oboja vrata svoje privatne pisarne, stopil tesno k Della Street in zasepetal: »Zajtrkovat boste šli zdaj, Della, in pri tem poklicali Bedforda. Toda pazite, da ne bo nihče videl, katero številko ste izbrali! Recite Bedfordu, naj pod nobenim pogojem ne poskuša s svoje strani povezati se z menoj. Poklicaj ga bom večkrat iz javne telefonske celice. Sporočite mu, da je policija zasledila, da imam nekaj opraviti pri tem primeru in da morda nadzoruje moj telefon.«

Della Street je pokimala.

»Zdaj se moramo lotiti zadeve posebno previdno. Poročnik Tragg ve, da ima Pavel Drake svoje prste vmes, in Tragg je prebitno inteligen ten in žilav dečko. Iztaknil so rumeni avto in posneli prstne odtise. Toda dokler ne vedo, čigavi so, je Bedford varen pred njimi. Kakor hitro pa jih bo karkoli pripeljalo na njegovo sled, mu lahko odvzamejo prstne odtise in dokažejo, da je bil v avtomobilu.«

»In kako je z Mrs. Bedfordovo?« Je vprašala Della Street. »Ali niste dolžni nje mu spregovoriti o njej?«

»Čemu?«

»Saj je končno vaš klient!«

»Kot advokat moram v prvi vrsti čuvati njegove interese.«

»Toda saj je v stvar zapletena njegova žena. O tem mora vendar biti obveščena.«

»Kako pa je zapletena v zadevo?«

»Bila je v tistem motelu in njeni motivi, gromska strela, so vendar na dlani, ali ne šef? Prav tako dobro veste kot jaz, da se je peljala tja zato, ker je mislila, da se bo Binney Denham lotil zdaj njenega moža in tega na noben način ni hotela trpeti. In samo na en način se je dalo to preprečiti.«

»Ali hočete s tem reči, da ga je ona umorila?«

»Zakaj pa ne?«

Mason je stisnil ustnice.

»Res, zakaj vendar ne?« Je tiščala Della Street.

»Pri primeru kot je ta, nikoli ne vemo, kaj se je pravzaprav zgodilo, preden nima mo pred seboj dokazov brez vrzell. Potem pa je navadno preporno postaviti se pred klienta in ga varovati. V tej zadevi pa sem že prevzel varstvo nad klientom.«

»Samo nad enim?«

»Da, samo nad klientom Stewartom G. Bedfordom.«

»Torej niste dolžni pogovoriti se z njim... o njegovi ženi?«

Mason je zmajal z glavo. »Kot kazenski zagovornik moram biti odgovoren za določene odločitve. Bedford svojo ženo Hubl. Najbrž bolj vidi na njej kot ona na njem. Zanj ima zakon najbrž v

prvi vrsti materialno vrednost. Pri Bedfordu pa gre predvsem za čustveno poudarjeno fazo življenja.«

»No, in?«

»Če mu povem, da je bila žena v motelu in da bi jo lahko osumili umora, bo hotel Bedford v junaškem zatajevanju vzeti vso krivdo nase. V določenem oziru se moram vesti tako kot zdravnik do pacienta, ki mu tudi ne pove vsega. Zdravnik odredi določen način zdravljenja in ravnati pri tem po svoji najboljši vesti in znanju.«

Della Street je nekaj časa razmišljala o Masonovih besedah, potem pa je rekla: »Kdove, ali se bo policiji že danes posrečilo priti Bedfordu na sled?«

»Najbrž že. To je samo vprašanje časa. Ne pozabite, da se Bedfordu da prijeto od več strani. Na eni strani si je nabavil veliko število potovalnih čekov, jih dvakrat podpisal, tako da jih vsakdo lahko zamenja v denar in jih nato izročil izsiljevalcem. Dalje je stisnil natakarku v roke listič z imenom motela in prošnjo, naj obvesti Elzo Griffin. Njegovega imena na listku sicer ni, toda ko bodo časopisi začeli pisati o umoru v motelu »Pri mirnem počitku«, se bo natakark ne dvomno takoj domislil, da se motel, o katerem naj bi obvestil Elzo Griffin, tako imenuje.«

»Ali mislite, da je natakark listek shranil?«

»To je prav lahko mogoče. Priloženih je bilo dvajset dolarjev in take napitnine se ne pozabi kar tako. Lahko si torej mislimo, da je listek shranil. Ne preostane nam torej nič drugega kot tako dolgo zadevo zamegljavati, dokler Pavel Drake ne izve kaj več o Denhamovi preteklosti. Poleg tega pa moramo skušati najti plavolasko.«

»Dobro! Pojdem torej zajtrkovat, obenem pa bom poklicala Bedforda.«

»Kako pa se kaj počutite po prečuti noči, Della?«

»Kava me bo že spet prebudila.«

»Naj bo za danes konec dela in poskusite se naspati.«

»In vi, šef?«

»Meni je kar dobro. Popoldne bom legel. Zdaj pa moram najprej počakati, kako se bodo stvari razpletle. Upam, da bo Drake kaj polizvedel, preden pride Tragg mojemu klientu na sled.«

»Jaz pa bi raje videla, da greste k počitku, pa bi jaz bila dalje na straži.«

Mason je pogledal na uro. »Prav, Della. Čakala bova do popoldne. Če Drake do tedaj ne bo izvedel ničesar, bova za danes zaključila. V Drakejevi pisarni bom pustil obvestilo, kje me lahko najde.«

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

SOBOTA

10. JANUARJA

8.04 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Preko zasneženih poljan — 9.50 Naš avto-stop — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Pri Franu Gerbiču in Benjaminu Ipravcu — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z ansambli domačih melodij — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 Lahka glasba za razvedrilo — 15.40 Poje mezosopranistka Ruža Pospiš — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Filmska glasba — 17.45 Jezikovni pogovori — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Dobimo se ob isti uri — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča — 20.00 Zabavna radijska igra — 21.00 Vedri zvoki — 21.15 Iz glasbenih prirediteljev — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi spored

14.05 Revija zabavnih melodij — 15.00 Jazz na drugem programu — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Naš podlistek — 17.50 Orgle v ritmu — 18.00 Paleta zabavne glasbe — 18.35 Lahka glasba — 19.05 Parada zabavne glasbe — 20.05 Ljudje med seboj — 20.15 Štiri Griegove pesmi — 20.30 Okno v svet — 21.15 Operni koncert — 22.30 Mojstri naših in nekdanjih dni — 00.05 Iz slovenske poezije

NEDELJA

11. JANUARJA

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.04 Radijska igra za otroke — 9.05 Koncert iz naših krajev — 10.05 Se pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.50 Pogovor s poslušalci — 12.00 Na današnji

dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z ansambлом Jožeta Privška — 14.05 Po domače — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.50 Z novimi ansambli domačih napevov — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 Nedeljski operni stereo koncert — 17.30 Radijska igra — 18.10 Pri skladatelju Janezu Matičiču — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 Plesna glasba z orkestri — 22.40 Zabavna glasba iz studia Radia Zagreb — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz za vse

Drugi spored

9.35 Igramo kar ste izbrali — 11.35 Svetovna reportaža — 13.35 Začnimo s plesom — 14.00 S popevkami po svetu — 14.35 Revija majhnih ansamblov zabavne glasbe — 15.00 Izletniški kažipot — 15.15 Glasbeni variete — 16.35 Z zborom in orkestrom Werner Müller — 17.00 Ples ob petih — 18.00 Iz operet in glasbenih revij — 18.30 Popevke se vrstijo — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Igrajo veliki zabavni orkestri — 19.40 Priljubljene popevke — priljubljeni pevci — 20.05 Sportni dogodki dneva — 20.15 Večerna nedeljska reportaža — 20.25 Julietta — lirčna opera — 23.10 Iz opusov — 00.05 Iz slovenske poezije

PONEDELJEK

12. JANUARJA

8.04 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.20 Cicibanov svet in Pesmica za najmlajše — 9.45 Zvoki iz operet — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz naše glasbene preteklosti — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestror — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Lahka glasba z orkestrom Kurt Edelhagen — 14.30 Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Poje moški zbor iz Polzele — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.35 Mladinska oddaja Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Mihe Dovžana — 20.00 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Zabavna glasba iz studia Radia Beograd — 23.40 Lahko noč z orkestrom Jack Wolfe

Drugi spored

14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.25 V ritmu z majhnimi ansambli — 15.00 Popevke, ki jih radi poslušate — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Popevke na tekočem

traku — 17.35 Z orkestrom in zborom Pete King — 18.00 Vrtiljak s popevkami — 18.35 Zveneče kaskade — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Ponedeljkova glasbena skrinja — 20.05 Pota našega gospodarstva — 20.30 Svet in mi — 21.15 Literarni večer — 21.55 Večeri pri slovenskih skladateljih — 00.05 Iz slovenske poezije

TOREK

13. JANUARJA

8.04 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Z ansambлом Mojmir Sepeta — 9.45 Slovenske narodne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Starjša glasba na raznih instrumentih — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeno udejstvovanje mladih — 14.25 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 14.40 Mladinska reportaža — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Odlomki iz opere Carmen — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Popoldanski koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V torek na svidenje — 18.45 Pota sodobne medicine — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.30 Lahka glasba s Simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana — 22.15 Jugoslovanska glasba — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 S slovenskimi pevci zabavne glasbe — 23.40 Godala v noči

Drugi spored

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Iz filmov in glasbenih revij — 15.00 Jazz na drugem programu — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Z orkestrom Jack Wolfe — 18.00 Popevke za vas — 18.35 Lepi zvoki — 19.00 Novost na knjižni polici — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 V korak s časom — 20.15 Naši operni pevci — 21.15 Slovenska zborovska pesem — 22.15 Festival v Bergenu 1969 — 23.25 Koncert za dva godalna orkestra — 00.05 Iz slovenske poezije

SREDA

14. JANUARJA

8.04 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Iz glasbenih šol — 9.45 S pevcema Lidijo Kodrič in Francom Korenom — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz jugoslovanske operne literature — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne — 13.30 Priporočajo vam — 14.05

Koncert za oddih — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Majhen recital violinista Tomaža Lorenza — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Rad imam glasbo — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Ti in opera — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Zabavna glasba in glasba iz studia Sarajevo — 23.40 Zapešimo z orkestrom.

Drugi spored

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Glasbene vinjete — 15.00 Melodije iz filmov — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.35 Revijijski orkester Willy Hoffmann — 18.00 Melodije mediteranskih dežel — 18.35 Popevke na sprehodu — 19.00 Soferjem na pot — 19.10 Panorama zabavnih zvokov — 20.05 Na mednarodnih križpotjih — 20.20 Tri Galupijeve sonate — 20.30 Mednarodna radijska univerza — 20.45 Slovenske narodne pesmi — 21.40 Žive misli — 22.00 Razgledi po sodobni glasbi — 00.05 Iz slovenske poezije

ČETRTEK

15. JANUARJA

8.04 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.35 Lahka glasba jugoslovanskih avtorjev — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz zakladnice manj znane koncertne literature — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez polja in potoke — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Pesem iz mladih grl — 14.25 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 14.40 Lirika za otroke — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Koncert Komornega zbora RTV Ljubljana — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Cetrtkovo glasbeno popoldne — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Morda vam bo všeč — 18.45 Kulturni globus — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Kampača — 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer s slovenskim pesnikom Ivanom Minattijem — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Sodobna češka in slovaška glasba — 23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah — 23.30 Iz albuma izvajalcev jazz

Drugi spored

14.05 Parada zabavne glasbe — 15.00 Melodije za oddih — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Sestanek ob juke-boxu 17.35 Veliki valčki in uverture — 18.00 Pol ure s pevci popevk — 19.00 Filmski vrtiljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Naš intervju — 20.30 Pričevanja o glasbi — 21.15

Simfionietta — 21.25 Letni časi — oratorij — 00.05 Iz slovenske poezije

PETEK

16. JANUARJA

8.04 Operna matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Z ansambлом Boruta Lesjaka — 9.45 Makedonske narodne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Razpoloženska glasba — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Nastopa ženski vokalni kvartet in Fantje na vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz albuma skladb za mladino — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Ognjemet — suita — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Clovek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Rad imam glasbo — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Štirje kovači — 20.00 Nastopa akademski zbor iz Valparalisa v Čilu — 20.30 Top-pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz klub

Drugi spored

14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Filmska glasba — 15.00 Pevke v instrumentalnih izvedbah — 15.35 Glasbeni variete — 16.40 Popoldne ob sprejemnikih — 17.35 Mali ansambli na plesnem odru — 18.00 Popevke od tu in tam — 18.35 Glasba za prijetno razpoloženje — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Igramo za vas — 20.05 Radijska igra — 21.15 Schubertovi, Schumanovi in Wolfovi samospjevi — 22.00 Flandrijski festival 1969 — 00.05 Iz slovenske poezije

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefon: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, maološka služba 22-152 — Naročnik: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

OBIŠČITE KRVAVEC

Urejena smučišča
Izredni popusti od
ponedeljka do petka za
mladino, smučarske
učitelje, tečajnike,
tekmovalce, člane
smučarskih klubov in
skupin.

Informacije:

CREINA Kranj
telefon 21-022, 73-120

CREINA

Televizija

SOBOTA

10. JANUARJA

12.55 Wengen: Smuk za moške, 17.45 Poročila (RTV Ljubljana) — 17.50 Narodna glasba (RTV Beograd) — 18.20 A Daudet Tartarin v Alpah, 19.15 Propagandna oddaja, 19.20 S kamero po svetu, 19.50 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 Nastopa Brigitte Bardot (RTV Beograd) — 21.25 Rezervirano za smeh, 21.45 Novi rod — serijski film, 22.35 TV kažipot, 22.50 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika, 17.45 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 17.50 Narodna glasba, 18.20 Serijski film, 19.05 Anita — otroška oddaja, 19.20 Sprehod skozi čas (RTV Beograd) — 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA

11. JANUARJA

8.50 Kmetijska oddaja v madžarščini (RTV Beograd) — 9.15 Poročila, 9.20 Po domače z ansamblom Mihe Dovžana (RTV Ljubljana) — 9.50 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb) — 10.35 Propagandna oddaja, 10.40 Otroška matinea (RTV Ljubljana) — 11.25 Posnetek prvega slaloma za moške iz Wengena (Evrovizija) — 13.15 TV kažipot (RTV Ljubljana) — **Športno popoldne** — 18.15 Pogani iz Kumerona — nemški film, 19.50 Cickak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 Humoreska (RTV Beograd) — 21.20 Videofon (RTV Zagreb) — 21.35 Športni pregled (JRT) — 22.05 Propagandna oddaja (RTV Ljubljana) — 22.10 TV dnevnik (RTV Beograd) — 22.25 Državno drsalno prvenstvo (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK

12. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.50 Lutkovna oddaja (RTV Skopje) — 18.15 TV obzornik, 18.30 Pod ledenimi šotori, 19.00 Propagandna oddaja (RTV Ljubljana) — 19.05 Obrazcov in njegove lutke (RTV Zagreb) — 19.50 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Pokopljite žrtve — TV drama 21.35 Človek s kamero, 22.05

Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Večerni zaslon (RTV Sarajevo) — 17.45 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 17.50 Lutkovna oddaja (RTV Skopje) — 18.15 TV vrtec, 18.30 Znanost in mi, 19.00 Propagandna oddaja, 19.05 Obrazcov, 19.50 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

TOREK

13. JANUARJA

17.45 Nove dogodivščine Huckleberryja Finna — serijski film, 18.15 TV obzornik, 18.30 Torkov večer pod lipo, 19.00 Propagandna oddaja, 19.05 Statistična kontrola poslovanja, 19.30 Voznik v prometu, 19.50 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Zenske sanje — švedski film, 22.15 Veselja v glasbi... Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika, 17.45 Propagandna oddaja, 17.50 Risanka, 18.05 Mali svet, 18.30 Telesport, 19.00 Propagandna oddaja, 19.05 Narodna glasba (RTV Zagreb) — 19.20 TV pošta (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

SREDA

14. JANUARJA

16.55 Smuk za ženske, 18.00 Tiktak, 18.15 Glasbeni cici-ban, 18.30 Poročila, 18.35 Na sedmi stezi, 19.00 Propagandna oddaja (RTV Ljubljana) — 19.05 Popularna glasba (RTV Skopje) — 19.20 Kaleidoskop, 19.50 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Teh naših 50 let, 22.05 Navihanka — balet, 22.35 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika, 17.45 Propagandna oddaja, 17.50 Veliki in majhni, 18.30 Turizem, 19.00 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 19.05 Popularna glasba (RTV Skopje) — 19.20 Poljudno znanstveni film (RTV Beograd) — 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

CETRTEK

15. JANUARJA

16.10 Posnetek slaloma za ženske iz Badgasteina, 17.45 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.00 Košarka Crvena zvezda: CSK Moskva (RTV Beograd) — 18.40 Propagandna oddaja (RTV Ljubljana) — 18.50 Nadaljevanje košarskega prenosa (RTV Beograd) — 19.50 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Bratje Karamazovi, 21.25 Kulturne diagonale, 22.10 Sheandoah — serijski film, 22.35 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PETEK

16. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled, 17.45 Pravljica, 18.15 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.30 Mladinski klub (RTV Zagreb) — 19.00 Propagandna oddaja, 19.05 Svet na zaslonu, 19.45 Cickak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Oče tudi — angleška komedija, 22.05 Quiz 70, 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Kronika, 17.45 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 17.50 Oddaja za otroke (RTV Skopje) — 18.30 Mladinski klub, 19.00 Propagandna oddaja, 19.05 Panorama, 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Prešernovo gledališče v Kranju

NEDELJA — 11. januarja, ob 10. uri za **IZVEN — URA PRAVLJIC** — lutkovna igra ob 16. uri za **IZVEN Minoli-Grün: VILINČEK Z LUNE**.

Športne prireditve

Današnja sobota in jutrišnja nedelja sta v znamenju športnih prireditev. Po stezah partizanske Jelovice. Spored prireditev v posameznih krajih pa je naslednji:

SOBOTA

● **LANCOVO** ob 9. uri tekmovanje gorenjskih osnovnih šol v tekih in veleslalomu.
● **DRAZGOSE** ob 10. uri državno prvenstvo v biatlonu.
● **ZELEZNIKI** ob 18. uri meddruštveni nočni slalom za člane, članice, mladince in mladinke.

NEDELJA

● **DRAZGOSE** ob 10. uri tekmovanje smučarskih patrolj, ob 11. uri tekmovanje veteranov v tekih, ob 13. uri podelitev nagrad učencem gorenjskih šol za najboljše spise na temo Partizanska zgodba.
● **SELCA** ob 9. uri meddruštvene sankaske tekme.
● **POLJANE** ob 10. uri meddruštveni smučarski skoki za mlajše in starejše pionirje na 20 oziroma 30-metrski skakalnici.
● **KROPA** ob 13. uri meddruštveni smučarski skoki za člane in mladince.

OSTALE PRIREDITVE

● **JESENICE** — v četrtem krogu državnega hokejskega prvenstva se bosta nočoj na drsališču Pod Mežakljo srečali ekipi Kranjske gore in Medveščaka iz Zagreba.
● **BEGUNJE** — Jutri bo v Begunjah v organizaciji domačega Partizana občinsko prvenstvo Radovljice v slalomu. Tekmovanje bo za vse kategorije.

Gorenjski nagelj

V njihovi osebni izkaznici piše: ustanovili so se septembra 1968. leta na pobudo basista Ivana Benedičiča. Razen njega igrajo še harmonikar Brane Grobovšek, kitarist Zvone Grobovšek, klarinetist Janez Okorn in trobentar Janez Ahčin. Imajo pet lastnih skladb, ki sta jih zložila kitarist in harmonikar. V svojem poldrugem letu nastopanja imajo za seboj prek 500 nastopov po različnih krajih Gorenjske, največ pa so igrali v Poljanski dolini in na Jezerškem. V tem času so kupili tudi novo opremo in instrumente, tako da danes s tem nimajo skrbi.

»Smo narodno-zabavni ansambel,« pravijo, »saj igramo povečini narodne viže, najraje pa Avsenikove, saj je ta ansambel v tej zvrsti danes še vedno najboljši.«

Kot marsikateri glasbenik iz cerkljanskega konca, so hvaležni Nikolaju Ignjatovu, glasbenemu učitelju iz Cerkelj, ki jim je dal osnovni glasbeni pouk, na katerem danes gradijo svoje glasbeno znanje. —jk

Mehanik priporoca

Ves dan je bil vaš avto moker ali pa ste ga oprali in pustili zunaj ali v mrzli garaži. Zgodi se, da zaradi tega zamrznejo obrobne tesnilne gume vrat na okvir karoserije. Pri odpiranju imate težave ali pa celo poškodujete gume. Da bi se temu izognili, dobro zbršite gume ali pa jih — da ne pride do omenjenih težav — namažite s sredstvom proti zmrzovanju, ki ga imate v hladilniku motorja.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je odprta stalna arheološka, kulturnozgodovinska in umetnostnozgodovinska zbirka, v Galeriji v Mestni hiši pa razstava gorenjskih slikarjev samorastnikov Jožeta Peternelja, Konrada Peternelja in Antona Plemlja.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je v I. nadstropju na ogled republiška zbirka: Slovenska žena v revoluciji in razstava Socialna tematika v predvojnem slikarstvu Ljuba Ravnikarja. V II. nadstropju je odprta etnografska razstava Planšarska kultura na Gorenjskem.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej. V galeriji v isti stavbi razstavlja slikar-grafik Rudi Simčič iz Ljubljane.

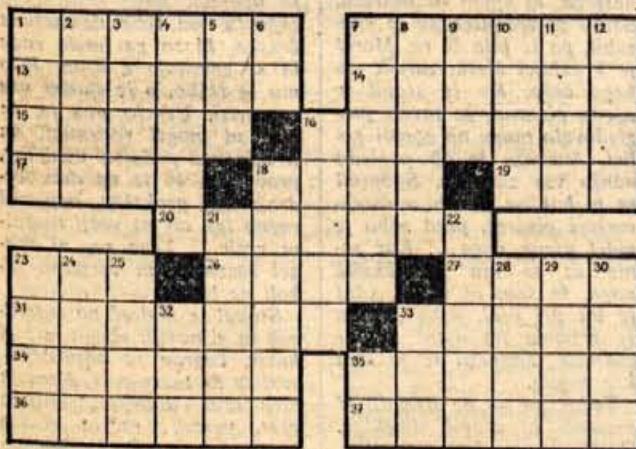
Razstave v galerijah so odprte vsak dan od 10.—12. in od 17.—19. ure, stalne zbirke pa od 17.—19. ure, ob sobotah, nedeljah, sredah in praznikih pa tudi od 10.—12. ure.

ZA MOTORNA VOZILA, KATERIM REGISTRACIJA POTEČE V JANUARJU IN FEBRUARJU 1970 — bo oddelek za splošno upravne zadeve skupščine občine Kranj podaljševal registracijo v sobi št. 177/II upravne stavbe skupščine občine Kranj, v Kranju — Trg revolucije št. 1, v mesecu JANUARJU in FEBRUARJU po naslednjem razporedu:

KR 20-33 do 203-97	v četrtek, 15/1-1970
KR 10-51 do 112-20	v ponedeljek, 2/2-1970
KR 112-20 do 204-08	v sredo, 4/2-1970
KR 10-020 do 17-521	v petek, 6/2-1970
LJ 45-45 do 479-86	v torek, 10/2-1970
LJ 10-831 do 21-201	v torek, 10/2-1970

Nagradna križanka

VODORAVNO: 1. pred kratkem umrl akademski kipar, domačin iz Kranja (Stane), 7. nemški pesnik, ki pripada »švabski pesniški šoli« nemške romantike (Andreas Justinus, 1786—1862), 13. tuje žensko ime, 14. letala, 15. mesece na Svedskem, južno od jezera Vänera, 16. slov. književnik in politik, vodja slov. socialne demokracije od 1896—1914 itd., živel dalje časa v ZDA, umrl na povratku v domovini (Etibn), 17. bojno oklopno vozilo, 18. žara, 19. pristanišče v Izraelu, 20. ukaz nekdanje vlade SHS decembra 1920 proti komunistični partiji (zapiranja, zaplenitev imovine KP itd.), 23. podredni veznik, 26. madžarski revolucionar, španski borec, sekretar madžarske KP itd., kasneje obtožen kot »buržuazni revizionist« itd., 1956 rehabilitiran (Laszlo, 1909—1948), 23. ljubkavalno žensko ime, 31. splošen naziv za boljša jabolka, 33. oseba iz romana Dobri vojak Švejk, 34. slov. skladatelj in zdravnik v Gradcu, komponiral zgodovinsko opero Teharski plemečič (Benjamin, 1829—1909), 35. grapa, 36. pritok Sore, 37. zakonski par slov. koreografov (Pla in Pino).

NAVPIČNO: 1. podelitev imena, 2. organizacija ciprskih borcev za osvoboditev Cipra, 3. travniška zdravilna rastlina, 4. ime slov. satirika Petana, 5. jugosl. podjetje za pridobivanje nafte, 6. dalmatinska vprašalnica, 7. kvaliteten egiptovski bombaž, 8. kraj ob Ženevskem jezeru, kjer so sklenili sporazum Francozi in Alžirci, 9. zver iz rodu mačk, 10. glasbeno znamenje, 11. isti, 12. del umetniškega imena filmske igralke Ide Kravanje, 16. škrbina, zarez, 18. navade v trgovskem poslovanju (navadno množina), 21. naziv za hitri vlak, 22. napad, 23. drugo ime za Janez, 24. nekdanji vodja skupin v konc. taboriščih, 25. arabsko moško ime, 28. država na Bljžnjem vzhodu, 29. reka, ki teče skozi Leningrad, 30. prvi bajeslovni letalec, 32. ime radijske napovedovalke Korošec, 33. tonovski način, 35. kratica »tega meseca«.

● Rešitve pošljite do četrta, 15. januarja, na naslov Glas, Trg revolucije 1, z oznako nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

Sramota

Zivimo v novem času. Kot gobe po dežju se porajajo novi in novi zabavni ansambli. Prav je to. Le nekaj ni prav!

Vsaka spakedranka in nemumnost pride prav mnogim ansamblom. Njih imena so dostikrat kľofuta vsem, ki še čutimo, da smo, ali da vsaj hočemo biti Slovenci. Naj še tako tuje smrdijo ta imena, samo da niso slovenska.

Ali res ni nikogar, ali res ni odgovornega, ki bi to ponižanje ožigosal?

Samo primer:

Kar na lepem so se v Skofji Loki pojavili lepaki: »Igra ansambel FREISINGI!«

Bodimo sinovi lepe slovenske dežele in še lepše klene in zdrave slovenske besedel J. K.

Zahvala

Naprašam vas, da v mojem imenu in imenu upokojencev trgovskega podjetja Kokra Kranj objavite naslednje:

Na predvečer Novega leta je kolektiv trgovskega podjetja KOKRA Kranj že spet presenetil svoje stare upokojene sodelavce. Povabil nas je v Kranj, kjer smo preživeli zares prijeten večer. Poleg tega nas je kolektiv obdaroval še vsakega s po 200 N din. Za to dejanje se v imenu vseh upokojencev KOKRE najtopleje zahvaljujem.

Maks Osovnikar,
Skofja Loka

Krivicca

Kmetica sem. Dohodek je samo mleko. Krivicca se mi zdi glede cene. Oktobra sem dobila plačanega po 0,90 za liter, novembra pa po 0,67 za liter. Krave so iste, le krmiljene so s suho krmo. Krivicca je to, da ga potrošniki kupujejo po 1,35. Zadruga ga prodaja vsega enako. Imajo več kot polovico zraven. Saj razumem, da stane prevoz in drugo, pa vendar.

Pomagajmo kmetom, pišejo v časopisih. Na tak način ne. Pregovor pravi: kmet je steber države, a danes ta steber podirajo. Ni čudno, da vsa mladina beži s kmetij, saj kmečki fant še neveste ne dobi. Včasih je bil dogodek, če se je dekle poročilo na grunt. Kdo je kriv? Zemlja ne!!

M. D.
Dovje

Zakaj razlika?

Decembra sem kupila v kmetijski zadrugi v Radovljici sončnice za krmo ptic in sem plačala za 1 kg 4,00 din. Nekaj dni kasneje pa sem kupila sončnice na Bledu v kmetijski zadrugi ter plačala za 1 kg 3,00 din.

G. M.
Boh. Bela

Kranj CENTER

10. januarja amer. barv. CS film NEVARNA SMER 7000 ob 16., 18. in 20. uri, premiera italij.-franc. barv. VV filma PRINCUP JE POTREBNA DEVICA ob 22. uri

11. januarja amer. barv. CS film NEVARNA SMER 7000 ob 15., 17. in 19. uri, premiera italij.-franc. barv. filma KOCICA STRICA TOMA ob 21. uri

12. januarja franc. barvni film NEVESTA JE BILA V CRNEM ob 16., 18. in 20. uri
13. januarja franc.-italijanski barv. CS film PRINCUP JE POTREBNA DEVICA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

10. januarja amer. barv. CS film JUNAKI ZAHODA ob 16. uri zah. nemški barv. film HELGA IN MICHAEL, II. DEL ob 18. uri, franc. barv. film NEVESTA JE BILA V CRNEM ob 20. uri

11. januarja amer. barv. CS film JUNAKI ZAHODA ob 16. uri, zah. nemški barv. film HELGA IN MICHAEL, II. DEL ob 18. uri, franc. barv. film NEVESTA JE BILA V CRNEM ob 20. uri

13. januarja franc. barv. film NEVESTA JE BILA V CRNEM ob 16., 18. in 20. uri

Cerklje KRVAVEC

10. januarja italij. barv. CS film ADIOS, GRINGO ob 19. uri

11. januarja italij. barv. CS film ADIOS, GRINGO ob 16. uri

Kamnik DOM

10. januarja amer. barvni film CENA MASCEVANJA ob 17.30 in 19.30

11. januarja francoski-italij. barv. VV film PRINCUP JE POTREBNA DEVICA ob 15. in 19. uri, amer. barv. film CENA MASCEVANJA ob 17. uri

12. januarja francoski-italij. barv. VV film PRINCUP JE POTREBNA DEVICA ob 17.30 in 19.30

13. januarja italij.-francoski barv. CS film OKOVI STRAHU ob 17.30 in 19.30

Tržič

10. januarja angl. barv. VV film BANDITI NA RIVIERI ob 17.30 in 19.30

11. januarja angl. barv. VV film BANDITI NA RIVIERI ob 15. in 19. uri

13. januarja angl. film OB PRAVEM ČASU ob 17.30 in 19.30

Bled

10. januarja ameriški barv. film NA OBALI REKE ob 17. in 20. uri

11. januarja ameriški barv. film NA OBALI REKE ob 10., 15., 18. in 20. uri

12. januarja amer. film VEHARNI PREPADI ob 17. in 20. uri

13. januarja amer. film VEHARNI PREPADI ob 17. in 20. uri

Radovljica

10. januarja amer. barv. CS film PO SLEDI VELIKE KARAVANE ob 17. uri, francoski barv. CS film VOHUNOVA KOZA ob 20. uri

11. januarja amer. barv. CS film PO SLEDI VELIKE KARAVANE ob 15. uri, francoski barv. CS film VOHUNOVA KOZA ob 18. uri, amer. barv. film LOVCI NA SKALPE ob 20. uri

12. januarja francoski barv. film SKRIVNOST LABORATORIJA St. 4 ob 20. uri

13. januarja ameriški barv. film DAN NEVARNE PISTOLE ob 20. uri

Skofja Loka SORA

10. januarja angl. barv. CS film JAMES BOND 007 V CASINO ROYALE ob 17.30 in 20. uri

11. januarja angl. barv. CS film JAMES BOND 007 V CASINO ROYALE ob 15., 17.30 in 20. uri

12. januarja francoski barv. film OBREKOVANJE ob 18. uri

13. januarja francoski barv. film OBREKOVANJE ob 18. uri, franc. barv. CS film CAROLINE CHERIE ob 20. uri

Jesenice RADIO

10.-11. januarja amer. barv. film MOJI OTROCI, TVOJI OTROCI, NASI OTROCI

12. januarja amer. barv. CS film NOV OBRAZ V PEKLIJU

13. januarja francoski barv. film BREZSMRTNA ZGODBA

Jesenice PLAVZ

10.-11. januarja franc. barv. film BREZSMRTNA ZGODBA

12.-13. januarja amer. barv. film MOJI OTROCI, TVOJI OTROCI, NASI OTROCI

Zirovnica

11. januarja francoski barv. film ZBOGOM, PRIJATELJ

Dovje-Mojstrana

10. januarja francoski barv. film ZBOGOM, PRIJATELJ

11. januarja francoski barv. film KRVOLOCNA IGRA

Kranjska gora

10. januarja italij. barvni film PAST V GRAND CANYONU

11. januarja francoski barv. film LEPOITICA DNEVA

Javornik DELAVSKI DOM

10. januarja francoski barv. film KRVOLOCNA IGRA ob 19. uri

11. januarja italij. barvni film PAST V GRAND CANYONU ob 15. uri, amer. barv. CS film NOV OBRAZ V PEKLIJU ob 17. uri

Gledal je Andraž Mihovec skladiščnik, železničar in zidar, Andraž s šolami, v visoko poslovno zgradbo in se čudil. »To je stavba, jale si je govoril, ko je prešel nadstropja in ugotovil, da jih je dvajset. »Skoda, da nisem več zidar, mogoče bi tudi jaz kdaj zidal tako stavbo, zidal nebotičnik.«

Vzdihnil je Andraž, žalostno vzdihnil in milo se mu je storilo.

Samo za trenutek ga je prevzelo to občutje, saj ni prišel sem zato, da bi vzdihoval, tudi zato ne, da bi občudoval nebotičnik, prišel je zaradi službe. Slišal je namreč, da prav v tej zgradbi iščejo kurirja. Poizkusiti je prišel Andraž srečo.

Nič več ni okleval. Vstopil je in se čudil krasoti, ki ga

Andraž je vse povedal in ko so izvedele, da bi bil kurir, so ga poslale v sosednjo pisarno, kjer se je zopet znašel pred kadrovskim.

Pregledal je kadrovski Andražu vsa spričevala in bil kar začuden. Andraž je to opazil in bil tega vesel. »To je dobro znamenje,« si je govoril. In res je bilo dobro znamenje. Sprejet je bil. Celotno navdušeni so bili. »Kako ne bi bili,« si je mislil Andraž. »Kurir s šolami, ej, to je pa tudi nekaj za podjetje.«

Tudi Andraž je bil zadovoljen. »Biti kurir z veliko torbo, to ni slaba služba. Vsak dan v banko, na pošto, vmes na kavico, saj tudi drugi delajo tako, kar lepo bo. Andraž že ve, kako delajo drugi, tudi sam bo tako. Seveda bo

što. Med vrati mu je korak zastal, oči pa so mu kar izstopile iz jamic. »Kaj takega pa še ne,« je nehote izustil in samo zijal. Na direktorjevih kolenih je sedela ljubka in prikupna tajnica Metka. Ze prej je Andražu Metka ugajala, sedaj pa, ko je videl njena stegna, se mu je zdela še lepša. Nerodno je položil pošto na prvi stol in zbežan zapustil pisarno. Sele na hodniku se je oddahnil in se nasmehnil. Nehote se je zatopil v misli: »Ja Andraž, če bi bil direktor, bi imel lahko na kolenih to prikupno Metko. Biti direktor, pa takale tajnica...«

Zacmokal je Andraž z ustnicami in kar zažgečkalo ga je pri srcu. Pa se je še isti dan pripetila Andražu nesreča. Taka čisto osebna

v Andraža, iz trenutka v trenutek bolj. Bil pa je sila prešenečen, ko je minilo nekaj dni ne da bi mu kdo omenil ta dogodek. Tako je počasi začel verjeti, da to ni bilo nič in da bo še naprej tisti kurir Andraž, kot je bil.

Toda motil se je.

Nekega dne je dobil nezapечатeno kuverto, v njej pa popisan list papirja. Prebiral je tipkane besede in kri mu je ledenela v žilah. Tiste znanne besede, ki jih je že nekajkrat slišal je dobil tokrat napisane. Odpoved zaradi nemoralnega obnašanja na službenem mestu. To je bil sklep posebne komisije, na kraju pa je bil direktorjev podpis.

Andraž kar ni mogel verjeti, da je to mogoče. Samo nekaj dni bo še kurir, toliko, da vpelje v delo novo moč, ki ga bo zamenjala. Tudi to je bilo zapisano na papirju.

Prišla je že naslednji dan. Simpatična plavalaska, v čudovitem mini krilcu. Nekaj trenutkov je Andraž samo strmela v njeno krilo in noge, potem pa jo je, kot je pisalo na papirju, vpeljal v delo. Tako je bila zadeva končana, brez kakšnih ceremonij.

Se enkrat je vzel Andraž v roke potipkan list papirja in se zamislil:

»Andraž, smolo imaš. Saj drži, da si grešil, ko si se spozabil pri tajnici, ampak, če ne bi videl tistega pri direktorju, bi tega verjetno ne storil. Toda Andraž, ti si kurir, na pa direktor. Ne boji bedak. Kaj pa bi bilo, če bi lahko vsi delali to, kar dela direktor...«

Vse težja je postajala glava Andražu, z globoko sklonjeno na prsih, je zapustil to lepo zgradbo, to delo, ki mu je ugajalo. Brez slovesa je zapustil vse tiste nasmejane ženske, ki so ga imele rade in se zabavale z njim. Bilo mu je težko, a je skušal vse razumeti. Uspelo mu je, le tega ni mogel razumeti, da je odpoved podpisal direktor, prav tisti, ki je na dan Andraževega prekrška, napravil ravno tak ali pa večji moralni greh... Tega res ni mogel razumeti in verjetno nikoli ne bo.

Stopal je Andraž po stopnicah in si mislil: »Lepo je biti kurir, čeprav te odpustijo, vest te ne more peči. Lepo je biti tudi direktor, ampak vest, vest... ta je včasih bolj važna kot funkcija.«

Andražu se je zdelo, da je to zelo dobro povedal, zato je dobre volje zapustil to lepo zgradbo.

Kurir Andraž

S. KNIFIC

je obdala že takoj pri vходу. »Kaj šele bo?« si je mislil. Povzpel se je po stopnicah in se pošteno namučil. Končno je le prispel do vrat, ki jih je iskal. Na njegovo trkanje se ni nihče oglašil. Kaj je hotel, vstopil je, ne da bi ga kdo povabil. Zopet se je čudil. Z očmi je požiral prelepe preproge na tleh in se kar bal prestopiti, da ne bi preveč unazal. Prostor je bil prazen, zato je prišel Andraž za prvo kljuko.

Nasmejani napudrani ženski obrazi so vprašujoče zrlj vanj. Cutil je, kako mu je kri udarila v glavo in se ušesa je imel čisto rdeča. Bilo ga je sram, da bi se najrajši v tla pogreznil. Pa se je spomnil Andraž, da potrebuje službo in hitro odrinil sram na stran.

»Kaj želim?« so ga vse vprek spraševale in se še vedno smejale.

»Zaradi službe sem prišel,« je zaškripal Andraž z glasom, ki je bil podoben ječanju traktorja.

»A, službo,« so prikimavale. »Kakšno pa?« jih je še zanimalo.

marljiv in vesten, to se razume.

Tako je postal Andraž kurir da še sam ni vedel kdaj. Zelo prijetno je bilo Andražu ob tej misli saj je pričel opravljati delo ki mu je bilo sila všeč. V podjetju so bili vsi vedno nasmejani, se šalili z njim in ko se jih je privadil, se je tudi on šalil, vračal jim je milo za drago. Seveda je vedel, kje se lahko šali, kje pa ne. Vsak dan je bil Andraž pri direktorju in pri ostalih najvišjih in sila ponosen je bil na to. Seveda, tam se ni smel šaliti, pa saj se tudi oni niso šalili z njim.

Tako so minevali dnevi. Vsak dan je bil v mestu, na pošti, banki, spoznal je nove ljudi in vsi so bili prijazni z njim. Andražu se je zdelo, da postaja življenje iz dneva v dan lepše. Vsi so ga pozdravljali, na banki je poznal prav vsa dekleta, jim kdaj povedal kako šalo in imele so ga še bolj rade.

Morda mu je prav to stopilo v glavo.

Tudi tistega dne je, kot navadno, stopil v direktorjevo pisarno, da bi mu dal po-

nesreča, ki sploh ni nesreča. Samo za trenutek se je spozabil, pa je bila že tu. Moral je k tajnici Metki zaradi nekega čeka. Ko je stopil v njeno pisarno, je ravno pregledovala mape na gornji polici. Andražu je ob pogledu nanjo vse zatrlo. Spomnil se je kakšna je bila v direktorjevi pisarni, pred sabo je videl njene noge... Kar same so se mu premaknile noge, še sam ni vedel, kdaj je bil pri njej, roka pa mu je pristala na njeni napeti zadnjici. Andražu se je srce kar topilo.

Tedaj pa — o, strela!!! V pisarno je stopil direktor. Omahnila je Andražu roka, a direktor je lahko videl, kar je bilo videti. Pogledal je Andraža, tako pogledal, da je kleknil potem pa brez besed zapustil pisarno.

Tudi Andraž je onemel. Pogledal je Metko in v njenih očeh iskal oporo a našel je ni. »Vsi smo krvavi podo kožo« je zamrmral v opravičilo in odšel. Vedel je, da ga je polomil, a kaj je mogel. Spozabil se je, to se lahko pripeti vsakomur. Lezel je strah

AVTOPNEVMATIKA
VELOPNEVMATIKA
TEHNIČNI IZDELKI
NARAVNO USNJE
UMETNO USNJE
KEMIČNI IZDELKI

Sava
Sava
Sava
Sava
Sava
Sava
Sava

IZBRALI SMO ZA VAS • IZBRALI SMO ZA VAS • IZBRALI SMO ZA VAS

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

65

»Goričanka ne,« pravi, »a Tržačanka malo,« se čuti res nekoliko za Tržačanko. »Pred vojno sem živel v Trstu. Živel nekaj let! V presledkih seveda, ker so se med Trst vrnila še druga mesta: Innsbruck, Graz, Hartberg, Penzberg... A najlepše je bilo v Trstu, a še lepše je doma.«

»Samo trenutek, prosim,« ustavi sodrug Srebrnič ta pogovor. »Samo nekaj napotil še, potem bova lahko govorila midva, veliko govorila, saj si imava prav gotovo oba veliko povedati. Shod pripravljamo. Shod v Kobaridu. Shod na Veliki Smaren.«

»Lepo. Tudi jaz pridem. Takrat bom še doma,« pravi učitelj in čaka, da bo Srebrnič končal svoj pogovor s kobariškimi socialisti, večinoma člani okrajnega odbora stranke za Kobarško in Bovško. Zato se umakne in sede k mizi, dokler ne prisede Srebrnič.

»Kakšno srečno naključje, da sem te srečal prav tu,« pravi učitelj in pripoveduje, kako se je pritisnil v začetku julija skupaj s pesnikom Lovrenčičem in da se bo moral konec avgusta prav tako pritisniti nazaj, ker ga čaka učiteljsko mesto na Koroškem v plebiscitni coni, kjer bo skušal pomagati pri predplebiscitni agitaciji. To delo so mu zaupali kot Maistrovemu bojevniku.

»Maistrov bojevnik si bil?« ga pogleda Srebrnič, učitelj pa zardi, ker sluti, da ga bo Srebrnič vprašal, kaj pravi k dogodkom v Mariboru in ustrelitvi uporniških voditeljev pod obtožbo, da so bili boljševiki in pripravljali boljševiški upor.

»Ne vem, kaj bi rekel. Sele od tebe sem slišal, kaj je bilo v Mariboru in o pripravah na upor tudi drugod, med njimi v Dravogradu, kjer sem bil jaz.«

»V Dravogradu si bil?« Ga pogleda Srebrnič. »Da, poročnik v neki Maistrovi enoti.«

»Poročnik?«

Učitelj povesti pogled.

»Nekdo se je moral postaviti v bran za slovenske meje,« pravi.

»Da, prav gotovo! Boj je bil pravičen,« v učiteljevo presenečenje pravi goriški socialistični voditelj. »Pravičen, čeprav že vnaprej obsojen na neuspeh. Mar niso vojaki, mislim, navadni vojaki pričakovali od osvoboditve nekaj drugega kakor to, kar doživljajo.«

»To je res. Tudi sam sem pričakoval marsikaj, zdaj pa samo razmišljam, razmišljam o stvareh, ki so se dogajale od konca vojne sem in ki mi ne gredo v račun. Uračunal sem se v predvidevanjih. Svoboda ljudstva sem si zamišljal kot zmago enakosti in pravičnosti... in humanosti...«

»Tudi delavci in kmetje so to pričakovali, le da teh stvari niso imenovali, kakor jih imenuješ ti, marveč so 'boljševikali' in še 'boljševikajo', da bi 'izboljševikali' svojo pravdo...«

»Boljševikajo, dal! A kaj imajo od tega boljševikanja?«

»Vem, kaj misliš,« razume Srebrnič učitelja. »Kmečki punti propadajo, delavski nemiri in stavke ostajajo v mejah, ki jim jih dopuščajo socialno demokratični voditelji, skoro povsod lakaji in ministri meščanstva, namesto da bi se odločili za revolucionarno pot, za revolucionarno osvoboditev oblasti, saj se celo tam, kjer je že nastala revolucionarna oblast, zaletavajo vanjo. Kdo je kriv za konec bavarske sovjetske republike? Desničarski socialni demokratje v Berlinu! Ebert, Scheidemann in Noske! Brez njih bi bili nemški prostovoljski junkerski korpusi brez moči! Junkerski korpusi, ki so zadušili sovjetsko oblast v Rigi in pomagali v baltskih deželah ustoličiti buržoazijo ter odcepiti od ozemlja nekdanjega ruskega carstva. Junkerski korpusi, čigar pripadniki so ubili Karla Liebknechta in umorili na zverinski način Roza Luxemburgo! Junkerski korpusi, ki ne priznavajo poraza Viljemove imperialistične Nemčije, niti ne priznavajo sedanjega weimarskega režima pod vodstvom prezidenta Eberta in državnega kanclerja Scheidemanna, ki to prav dobro veda, kljub temu pa te korpusne vseeno podpirata v boju proti delavskim revolucijam v Nemčiji...«

»Vem, kaj misliš,« razume Srebrnič učitelja. »Kmečki punti propadajo, delavski nemiri in stavke ostajajo v mejah, ki jim jih dopuščajo socialno demokratični voditelji, skoro povsod lakaji in ministri meščanstva, namesto da bi se odločili za revolucionarno pot, za revolucionarno osvoboditev oblasti, saj se celo tam, kjer je že nastala revolucionarna oblast, zaletavajo vanjo. Kdo je kriv za konec bavarske sovjetske republike? Desničarski socialni demokratje v Berlinu! Ebert, Scheidemann in Noske! Brez njih bi bili nemški prostovoljski junkerski korpusi brez moči! Junkerski korpusi, ki so zadušili sovjetsko oblast v Rigi in pomagali v baltskih deželah ustoličiti buržoazijo ter odcepiti od ozemlja nekdanjega ruskega carstva. Junkerski korpusi, čigar pripadniki so ubili Karla Liebknechta in umorili na zverinski način Roza Luxemburgo! Junkerski korpusi, ki ne priznavajo poraza Viljemove imperialistične Nemčije, niti ne priznavajo sedanjega weimarskega režima pod vodstvom prezidenta Eberta in državnega kanclerja Scheidemanna, ki to prav dobro veda, kljub temu pa te korpusne vseeno podpirata v boju proti delavskim revolucijam v Nemčiji...«

»V Nemčiji?« seže učitelj Srebrnič v besedo: »Nemčija je daleč, govoriva o naši deželi.«

»Saj govorim, ker se vse to, kar se dogaja v nemškem vladarstvu, odsvita tudi pri nas. Tudi naši slovenski socialni demokratje podpirajo meščanstvo pri utrjevanju meščanske oblasti. Tudi pri nas dajejo prednost meščanski predstavniki demokraciji, pri tem pa pozabljajo, da je meščanska demokracija pravzaprav diktatura meščanstva nad delavci in drugimi delovnimi sloji in da je delavska demokracija drugačna od meščanske, globlja, širša, temelječa na samoupravi tistih, ki delajo in upravljajo splošno družbeno lastnino. Upravljajo gospodarsko in politično s pomočjo najširše samouprave podružabljenih proizvodnih sredstev in najširše samouprave občin, kakor je že pred vojno predvideval komunistično družbeno ureditev sodrug dr. Henrik Tuma. Če se ne motim, sem ti o tem že pripovedoval zadnje predvojno pomlad.«

»Res, pripovedoval si,« se spominja učitelj. »Toda to so še vedno samo besede.«

»Besede, ki jih moramo uresničiti, a jih ne bomo, če se bomo podrejali politiki sedanje slovenske socialne demokracije, ki prepušča politično vlogo meščanstvu, namesto da bi poskrbela, da bi vodilo vlogo prevzelo delavstvo. Prevzelo revolucionarno! Kakor v Rusiji ali na Madžarskem! Ne k reformistični, k revolucionarni taktiki bi se morali zateči! K taktiki, h kateri se je zatekel Lenin s svojo boljševiško stranko, Lenin, ki je že po porazu meščanske revolucije, mislim revolucije devetnajststo petega leta, spoznal, da meščanstvo ne bo nikoli izpeljalo demokratične revolucije do kraja, do resnične ljudske demokracije, in da zato delavstvo ne sme prepuščati vodilne vloge v revoluciji meščanstvu razredno, marveč mora prevzeti to vlogo samo, če hoče spremeniti družbo v svoj in splošen človeški prid. Delavstvo je najbolj izrabljani razred in najmanj egoističen. Zato najbolj občuti jarem izrabljanja in nadvlade, egoističnih izkoriščevalskih razredov, po svojem brezlastniškem položaju pa najbolj sposoben, da ustvari brezrazredno komunistično družbo, ki bo človeška ne samo po željah in besedah, marveč po svoji resnični vsebini.«

Tako govori Srebrnič, učitelju pa se ustvari-tev take družbe zdi še vedno neuresničljiva.

Iz zapiskov pokojne Franciške Krek (11)

O domačih zdravilih in luni

Danes najprej nekaj o nekdanjem domačem zdravilstvu. O tem ima Franciška Krek v svojem zvezku nekaj prav zanimivih podatkov, čeprav na splošno lahko rečemo, da se je sicer dotaknila vseh področij nekdanjega ljudskega življenja, vendar vsega le bežno. Sicer pa je to tudi razumljivo. Če bi imela kakšna navodila ali vprašalnice, kako in o čem naj piše, bi bili njeni zapiski prav gotovo znatno obsejnejši in tudi popolnejši. No, pa tudi tako smo v njih našli že prene-katero zanimivo stvar.

Krekova najprej piše o loškem zdravniku Grbecu:

»Loški zdravnik Grbec je imel zaupanje pri ljudeh. Če je komu kaj nasvetoval, je naročil, da naj mu pride povedati, koliko bo nucalo, da je imel več skušnje. Za čere-vesne bolezní je rekel, naj sede v vodo. In tako so tudi ljudje delali. — Večkrat je bilo pozneje še slišati besedo: ranjki Grbec.«

In potem beremo: »Imeli so pa ljudje veliko domačih zdravil.« Pogledimo, kaj je zapisala o njih!

● Zoper kašelj in jetiko so jedli pelin s suhim špehom.

● Če križ ali irbet boli, se domaže z arniko.

● Ko arnika cvete, se celo steblo drobno zreže in napolni liter ali steklenica blizu vrha. Potem se s špiritom zalije in zamaši ter dene, da na soncu zavre. Tam je dobro, kjer se sonce vpre v kašni paž. Potem visi na tistem pažu več časa.

● Včas se je kdo čutil ves nadložen in zanič, kakor so rekli. Takega je kašn močan stresel, ali pa strepal. Prijel ga je od zadaj čez roke pod rameni in ga odzignil od tal, in ga stresel ali strepal. To ni bilo oboje enako. Nekaj za enega, in nekaj za drugega.

● Kraste so mazali z maslom ali pa s sežgano smetano.

● V mleku kuhani beli kruh je mečil in cečil otiske

in obodljaje. Se trsko, ki se je zasadila v dlan, je spravil, da je sama zlezla ven. Dotična oseba je skrbela, da je ves čas vroči mlečni kruh imela na dlani pod obezo.

● Druga je stopila na kosček stekla, ki se ji je v nogo zasadila. Pa je tudi samo ven zlezlo, ko se ji je dal gorl taki kruh. Ne sme biti redko, da bi teklo, pa tudi ne pregesto. Voljno naj bo.

● Prava domača žavba je bila, da se je stolčen trpotec zmešal z domačim salom. To je dobro za rane in bolečine. (Salo je mast, ki je bila za čevlje mazat. Skupaj zvita.)

● Trpotcov čaj je pa tudi proti notranji gnilobi. Če v človeku kaj gušje, bodisi želodec, piščeta ali kri, se pije trpotec. Kdor ima vino, ga

lahko na vino skuha, drugače je pa tudi na vodi dober.

● Pelinov čaj je tudi zdrav, pa preveč človeka suši. Zato je pa boljši, da se pelin je s špehom.

● Od bezga je pa vse za zdravje. Najboljši je »trjak«. Trjak je bezgova marmelada. Te se da nekaj v posodo in se vrela voda gor vlije, pa je čaj. Tudi cele jagode in listje človeka krepi in mu friša kri. (Bezgu se je treba odkriti.)

Potem ima Franciška Krek nekaj zanimivih vrstic o luni. Začne s tole pesmico:

»Dober večer voši nam tudi luna blede, ki na nebu leskajoč, k nam skoz okno gleda.«

Naprej pa piše:

»Luna ni tako nedolžna, kot kdo misli. Luna ima velik vpliv na stvari, ktere gleda. Stara parica je madež na perilu postavila ponoči pred luno. Kmet je vedel, da če je drva posadil mleja, so se porobki obrehnili, kar je pa posadil stare luno, je pa ostalo golo.«

Če se lase striže mlade lune, so bolj rasljivi potem, kot pa, če se strižejo stare lune.

Solata se seje stare lune, da ne znori preveč. Sadje in rože se obrezujejo mlade lune, da rajši rastejo. Tudi saditje se mlade lune.

Če luna sije v človeka v spanju, mu rada negaja, da

slabo spi. Kdor ima kurja očesa, ga mlade lune bole.

Se več reči se vplivu lune pripisuje, pa nimam izkušnje.«

In še zanimiv zapis o lakoti:

»Eno leto je bila lakota. Slišala sem še tiste praviti, ki so jo sami doživeli. So ponavadi pridelali, in po navadi živeli, pa ni teknilo. Se to so vedeli, da so eni videli oditi svetega Duha. Če j' človek veliko pojedel, pa mu ni teknilo, in so različne reči vživali, ki se drugače ne jedo, ker so bili lačni. To je bilo do novevine (do nove letine). Še eden in Tinetov Jurij, pravil je Jurij, sta delala pri kmetu. Takrat so prvič spekli kruh iz novega žita. Za malco sta dobila vsak hlebec, kot vselej. In takrat, ko sva pojedla polovico hlebčkov, sva se pa začela gledat, kako to, da sva že sita, je pravil Jurij. Novo žito je pa torej spet zaleglo.«

Za objavo priredil: A. Triler

Druga dežela

Tovariš Ernest Petrič, član slovenskega Izvršnega sveta, se je nedolgo tega vrnil s 6-tedenskega potovanja po Združenih ameriških državah. Ljubozivno se je odzval našemu vabilu. V več številkah bomo priobčili njegov razgovor z našimi sodelavci in tako skušali našim bralcem predstaviti Ameriko.

»Nato se je letalo počasi ustavilo. Ko se je umirilo, se mu je zazdelo, da so se ljudje v kabini skupno oddahnil in ugotovili, da se jim je povrnila zmognost gibanja. Odpeli so si varnostne pasove, postavljali so na tla zavijke, časopise, plašče. Obrazi, ki so jih nosili, ko so bili sredi zraka izpostavljeni na milost in nemilost skrivnostim, ki se jih niti misliti niso mogli, so se zdaj spreminjali v obraze, ki so jih nosili na zemlji. Gospodinja, ki je potovala sama in je bila na potovanju skoraj spogledljivo dekle, se je spremenila v gospodinjco: njen obraz je ustrezal njenemu stanu, kot je ponižno njen klub. Poslovni človek, ki je Yvesu pripovedoval o vodah Michiganskega jezera in dneh, ki jih je tam preživel in preribaril, je pustil neusmiljeno vse za seboj in samozavestno in kruto zavezoval kravato. Toda njegov tovariš, mlad fant, ki je igral orgle v Montani, se je zdaj mrgodil in dihal trdo ter se potegnil, kolikor je mogel, navzgor. Na potovanju je bil zelo prijazen in je Yvesa celo povabil, naj ga pride obiskat, če bo kdaj prišel v Montano, toda zdaj je Yves ugotovil, da mu ni dal naslova...«

Tovariš Petrič, oprostite temu nenavadnemu uvodu. Iz literarnega dela Jamesa Baldwina je — »Druga dežela«. Zdel se

nam je primeren, saj nenavadno izraža tesnobo, s kakršno je soočen človek, ko se srečuje z nečim povsem novim. Povejte nam, kaj ste čutili v trenutku, ko ste se srečali z Ameriko... drugo deželo...

Človeško vzeto Amerika za Evropejca prav gotovo ni nekaj navdušujočega. To je trda dežela, trda družba. Življenje tod teče po samosvojih kolesnicah... Tu je »uspeh« osnovno merilo bivanja. To pa ji nemara omogoča tudi doseganje velikih rezultatov. Z mnogimi, ki so to deželo dobila spoznali, sem se pogovarjal pred svojim odhodom. »Zanimiva dežela,« so mi pripovedovali. »Mnogo se je moč tam naučiti...« A v isti sapi so mi zatrjevali: »Nikoli ne bi živel tam!« V trenutku, ko stopiš z letala, občutiš, da se srečuješ z nečim povsem novim. Potem pride do iztreznjenja, morda celo do razočaranja in strahu. Pa vendar se ti skozi »vso Ameriko«, kot nekakšna ostalina tistega hipnega občutka, vriva misel — mojstri so v organizaciji, velikopotezni v podvigih in izvedbi, a šibki v malenkostih. To naše življenje pa lepšajo predvsem malenkosti, tisti drobni vsakdanji vtisi, ki ustvarjajo neko popolno, urejeno, toplo vzdušje. Redkokeje na svetu sem videl tako neurejene parke, tako brezosebna predmestja kot v bogati Ameriki. Pri nas imamo lepe parke, mnogo rož, pa tudi po mišljenju bi dejal, smo Evropejci dokaj različni od poprečnega Američana. Kdor meni, a takšnih ni malo, da je Amerika samo nekakšna potencirana, bolj razvita Zahodna Evropa, se moti. Amerika je Amerika. To je poseben, samosvoj in širen prostor, ki je rasel po svoje, se po svoje oblikoval. Ta njena preteklost se zrcali tudi v sedanjosti. Sedanja ameriška družba še vedno nosi v sebi mnoge ostaline ameriške preteklosti.

(Nadaljevanje)

Za Francozi so se otoka polastili Britanci. S pariškim mirom leta 1814 je Malta dokončno prišla v britansko posest in bila uvrščena med najvažnejše britanske baze na poti proti Indiji. V drugi svetovni vojni je bila Malta zaradi strateške pomembnosti pogosto izpostavljena napadom sil Osi. Malta počasi, a vztrajno izgublja na pomembnosti kot strateška točka. V septembru leta 1964 je postala Malta neodvisna država, članica Commonwealtha. Mogočnega britanskega vpliva se bo Malta le težko in počasi otresla in še veliko vprašanje je, če ji bo to sploh uspelo.

Otočani so bili tega dne nekoliko zbegani zaradi priprav na sprejem grške kraljice Friderike, katere jahta naj bi zjutraj pristala na Malti. Očividno je bilo morje bolj naklonjeno republikli kot monarhiji. Zaradi silovitega odboja valov od obal Malte je kraljevska jahta morala otoku obrniti hrbet, vtem ko je »Jugoslavija« nekoliko pozneje skoraj brez težav zaplula v pristanišče Valletta. Z višine šestdesetih metrov obkroža

gol, pod nebo štrle le številne vodne črpalke s sukajočimi se vetrnicami. Ob obali je mnogo naravnih pristanišč, zalivov, globokih zajed, peščenih plaž in skalnatih drag. Malteško otočje sestavljajo trije večji in dva manjša, nenaseljena otoka. Površina vseh otokov znaša 315 km², od tega odpade na Malto 246 km². Prebivalcev je preko 300.000. Iz pričevanj Knjige potopisov Diodorusa Siculusa in opisa sv. Luke povzemamo, da so Maltežani pod rimsko vladavino (nekako 300 let pr. n. št.) govorili punski dialekt, semitski jezik, izvirajoč iz feničanskega jezika. Proti koncu 9. stoletja so Arabci osvojili pretežni del Sredozemlja vključno z malteškim otočjem in s svojo prisotnostjo občutno vplivali na punsko strukturo jezika. Do konca arabske vladavine (870—1090 po n. št.) je bila govorica izključno semitska. V letu 1090 so se otokov polastili Normani in malteški jezik obogatili z romanskimi, sicilijanskimi in pozneje italijanskimi izrazi. Jezik je bil podvržen tolikšnim spremembam, da ga imamo lahko za specifičnega. Njegova struktura je semitskega izvora, poudarki ro-

nih sem z vsega otoka. Tu so razstavljeni najrazličnejši vzorci mozaikov sten in tal rimskih kopališč, primerki arabskega lončarstva, grški sarkofag z letnico 150 A. D., stikalnica za olive iz 1. stoletja, najprimitivnejše tkalско orodje, stara ročna tkalnica s statvami, primerki tebršič in marmorno stopnišče, alabastrni kipi in še mnogo drugih dragocenih starin. Izredno pobožni otočani s ponosom pokažejo tudi votlino, v kateri je tri mesece prebival sv. Pavel, potem ko je v letu 60 po n. št. doživel brodolom pred Malto. Značilen primerček podzemnih pokopališč, razširjenih v 4. stol. po n. št., so katakombe sv. Pavla v Rabatu. Vdolbine za mrličje spominjajo na grške sarkofage. Posebnost katakomb so okroglo oblikovani kamni, prirejeni kot miza. Okoli teh miz so se zbirali svojci in prijatelji umrlega, da so zaužili poslovilni obrok. Dolgo so raziskovalci iskali izvor in namen teh miz, dokler niso po naključju opazili tako mizo, upodobljeno na stari freski. Grobovi so delani v nadstropja za člane družine, manjše enostavne vdolbine v steni pa so name-

Na Kanarske otoke

pristanišče istoimensko glavno mesto in tako resnično predstavlja najboljšo naravno obrambo pred morjem in osvajalci.

Z nekaj zamude so nam malteška dekleta pripela na prsi tradicionalne nageljčke in nam zaželela dobrodošlico. Po otoku smo se odpeljali v razvaljenih vozilih, ki so zagledala luč sveta kot tramvaji in bi jih mirno lahko uvrstili med številne starine na otoku. Vodnica nam je postregla s podatkom, da je navadno na Malti lepo sončno vreme. Po statističnih podatkih zadnjih sto let pade na Malto 559 mm padavin letno. Dve tretjini vse moče je očitno počakalo prav na naš prihod. Po tej nerazveseljivi novici je odpovedalo šem hreščee ozvočenje v avtobusu. Zaradi hrupa, ki ga je poganjala stara škatala, ni bilo mogoče razumeti skoraj nobene besede razlage več. Vozili smo ob starem akvaduktu, ki v dolžini desetih kilometrov povezuje mesti Valletto in Mdino. Pokrajina je dolgočasna in mrtva, podobna hirajočemu človeku, ki ima že vse lepo v življenju za seboj. Stevilne vnmear puščene razvaline so tu še od vojne. Na Malti ni rek in pogorij, pusto pokrajino poživila veriga gričev. Na malih obdelovalnih površinah goje žitarice, sadje in vinsko trto. Velika večina prebivalstva se preživlja s službami po mestih in z izdelovanjem čipk, tkanin, filigranskih izdelkov ter s proizvodnjo vin in tobaka. Pretežni del otoka je

manskega. Odkar je malteški jezik poleg angleškega priznan tudi kot uradni jezik dežele, je na otoku občutno porasla literarna dejavnost.

Najlepši pogled na otok je z obzidja Mdine, starega glavnega mesta Malte. Mesto so v letu 1530 postavili Arabci. Obdano je z zaščitnim jarkom, dostop v notranjščino je mogoče po dvignem mostu skozi stara lesena prvotna vrata. Za mestnim obzidjem samevajo mogočne patricijske hiše. Mesto je obljudeno s starejšimi ljudmi in upokojenci. Po ulicah vlada tišina, ki postane sčasoma kar neprijetna in grozljiva. »Mesto tišine« bi lahko imenovali tudi Mesto preteklosti ali Mrtvo mesto.

Priča nekdanjega bogastva in blišča na Malti so zapisi o palačah, templjih, trdnjavah in gledališčih. Od vsega bogastva je zaradi vojn in potresa ob koncu 11. stoletja ohranjenega zanemcem le bore malo. Vsled naravne katastrofe je bila uničena stara katedrala, današnja pa stoji na mestu, kjer je v času bivanja sv. Pavla na otoku stala hiša visokega rimskega uradnika Publusa. Tega Rimljana je izobčenec Pavel spreobrnil v gorečega kristjana, ki je po Pavlovi nasilni smrti nadaljeval poslanstvo in kasneje postal prvi malteški škof.

Potres in izkop za novo cesto sta hudo prizadela tudi rimsko palačo v sosednjem Rabatu, imenovano Rimska vila. Del zgradbe je preurejen v muzej s primerki, prenese-

njene posameznim truplom. Vsako ležišče ima zgledu podobno dvignjen vrhnji del. Katakombe so bile docela izropane. Na ogled so ostali samo še redki eksponati.

Mesto Mosta v osrednjem delu otoka je znano po veliki cerkvi, izdelani po načrtih domačega arhitekta. Začetek gradnje sega v leto 1833. Delo in oprema cerkve sta ob množični podpori prebivalstva napredovala zelo počasi. Za okrasitev notranjščine so brezplačno delali tudi domači umetniki. Ogromna cerkvena kupola je po velikosti tretja na svetu. Skozi osrednji del kupole je med zadnjo vojno padla letalska bomba na marmorna tla cerkve, ne da bi eksplodirala. V cerkvi, ki pod svojo streho lahko sprejme do 10.000 vernikov, je bilo tedaj precej ljudi, vendar ni bil nihče ranjen. Bombo smo si ogledali v zakristiji cerkve.

Najpomembnejši kulturni spomenik otoka je katedrala sv. Janeza, prej samostanska cerkev malteških viteзов v Valletti. Notranjščina katedrale je pravo nasprotje njeni strogi in skromni zunanjosti.

(Se nadaljuje)
Ani Bizjak

Dragi pionirji!

Kot kaže, ste naš razpis Smuk v zimo vzeli resno. Prejeli smo namreč že lepo število prispevkov in eden je boljši od drugega. Vidi se, da bi bil vsakdo rad med nagrajenci. Kajne, dobitki so zares presneto vabljeni: šest parov Elanovih smučí z vsem, kar sodi zraven (en par stane blizu 1000 novih din) ni majhna reč. Starši zlepa ne bodo segli tako globoko v žepce. No, ker je zanimanje precejšnje in ker bi radi, da bi se na razpis odzvalo čim večje število pionirjev, smo ga podaljšali za 10 dni — do 25. januarja. Zamudniki, pohitite torej! Še je čas, še vedno lahko vzamete pero v roke, napnete možgane in napišete zgodbičko, ki vam bo morda prinesla nagrado. Snovi ni treba posebej izbirati, le sneg mora biti zraven. Pripovedujete lahko o sankanju, smučanju ali drsanju, o tem, kako ste se kepali, delali sneženega moža ali čistili zameteno dvorišče. Preberite članke, ki jih objavljamo danes. Utegnejo vas spomniti na kak zanimiv dogodek iz minulih zim. Svoje izdelke pošljite na naslov: Uredništvo Glasa, Trg revolucije 1, Kranj. Naj poudarim, da morajo imeti pripis »Smuk v zimo«, sicer jih ne bomo upoštevali!

Vsem mladim sodelavcem in bralcem, ki so mi ob novem letu poslali čestitke in pozdrave, se iskreno zahvaljujem. Želim jim obilo sreče in uspehov v šoli ter pri pisanju člankov za rubriko S šolskih klopi.

UREDNIK

Na snegu

Z roko v roki sta prišla mráz in težko pričakovana zima. Zemlja se je odela v snežno belo odejo, medtem ko so drevesa polna biserom podobnih ledenih kristalčkov. S streh in ograj visijo prozorne sveče. Dnevi so kratki, noči pa neskončno dolge. To je čas smučanja in sankanja.

Tudi mi smo se odpravili v Traški graben. Na hrib sem prispela med prvimi. Nekaj sošolcev je imelo s seboj smučí, večina pa sanke. Začeli smo se spuščati po pobočju. Kljub nekaj padcem je bilo vzdušje zelo veselo.

Skupina učencev in tovarišica so čez nekaj časa odšli v gozd po mačice, mi pa smo vztrajali na smučišču. Tudi vlak smo sestavili in se peljali navzdol, toda tik nad dnom smo padli. Eden je bil bolj snežen kot drugi, kar nas je znova spravilo v smeh.

Po dveh urah smo se premočeni, utrujeni, a veseli vrnili odmov. Bilo mi je všeč in upam, da bomo še večkrat odšli na sneg.

Anka Damijan,
4. razred
os. š. Cvetko Golar,
Trata

Postati hočem dober smučar

Zimo dočakam vsako leto močnejši in bolj spreten. Zelo nestrpen sem, če se zamudi. Letos sem zadovoljen z njo, saj nam je že prvi sneg omogočil smučanje in sankanje.

Včasih, še preden sem začel hoditi v šolo, sem se samo sankal. Z mlajšim bratom

Borisom sva skupaj sedela na sani. Toda sedaj sem navdušen smučar. Postati hočem velik športnik. Moj ati dela v Elanu, kjer izdelujejo smučí. Oba z Borisom imava popolno opremo in se vsak dan vsaj kakšno urico smučava. Večjih nezdod doslej nisva imela, čeprav je v Mošnjah precej zahtevnih terenov, predvsem v Govčevi jami. Vsako nedeljo se nama pridruži tudi ati. Za novo leto smo bili vsi skupaj, tudi mami, na Zelenici. Tam smo šele smuknili v pravo zimo.

Srečo Kopač,
4. razred,
Mošnje pri Radovljici

Zlomil sem smučko

Spet je prišla bela zima. Prinesla nam je sneg in z njim vred kup veselja. Pozimi se kepamo, smučamo, sankamo, delamo snežene moža in še dosti drugega. Ampak danes vam bom opisal, kako sem nekoč, na hribčku nad našo vasjo, zlomil smučí.

Nekega sobotnega popoldneva je mráz tako pritiskal, da so nam lica rdela in nosovi otrpnili. Skoraj nikogar ni bilo na cesti. Prosil sem mamo, če lahko grem v bližnji hrib, kot imenujemo griček nad vasjo, edini daleč naokrog. Mama mi je z nasmehom odvrnila, da bom še zmrznil, vendar je nazadnje le privolila. Nataknil sem si smučí in odhitel proti pobočju. Z njega se je vila skakalnica. Sicer ni bila nič posebnega in je imela kaj malo skupnega z Bloudkovimi napravami, a vendar smo ji rekli skakalnica. Povzpel sem se na zaletišče. Noge so se mi tresle, kajti bilo je vse

ledeno in slutil sem, da ne bom srečno izvozil. Pa vendar sem se spustil. Joj, kako je šlo! Kljub zanašanju sem srečno prešel zaletišče in se odvrnil. Toda ko sta se smučki dotaknili tal, me je zasukalo in obrnilo naravnost proti smreki. »Treska« je reklo in desne dilce ni bilo več. Nikoli ne bom pozabil, kako težko mi je bilo pri srcu, ko sem z zlomljeno smučko na rami koracal proti domu.

Od takrat nimam več smučí, čeprav si jih zelo želim.

Slavko Osterman,
8. razred
os. š. Stanko Mlakar,
Senčur

Športni dan

V sredo smo imeli športni dan. Ob deseti uri smo se zbrali pred šolo. Razdelili so nam malico, potem pa smo s tovarišico odšli v Traški graben. Tam so nas že čakali trije sošolci. Dve uri smo se zabavali, se sankali in vmes smejali. Večkrat je kdo padel. Tudi tovarišica se je sankala. Naredili smo tudi vlak.

Medtem se je od nekom prikazal divji zajec. Kot blisk je zdrvel mimo. Tovarišica je v šali predlagala, naj tečemo za njim. Rekla je, da bi se lahko drugi dan gostili s pečenko.

Nazadnje smo bili vsi že čisto mokri, zato smo odšli domov. Še prej sva s prijateljico stekli v gozd po smrekico. Tako je minil naš športni dan.

Kristina Nemeč,
4. razred
os. š. Cvetka Golarja,
Trata

Smreka in jaz

Tisto mrzlo nedeljsko popoldne je bilo lepo kot v pravljici. Sonce je obsevalo zemljo in sneg, ki se je belil vse naokrog, se je kar bleščal. Rekel sem si, da bi bil greh, če bi obsedel pri knjigi in se učil. Vzel sem sani in odšel ven. Na hribu, nedaleč od hiš, je bila zbrana že cela naša klapa. Dogovorili smo se, da bomo vozili slalom med smrekami, ki so posejane po hribu. S seboj smo imeli tudi ure, tako da je bilo to pravo sankiško tekmovanje.

Najprej je startal Daro. Bil je hiter, prago je prevozil v 53 sekundah. Za njim sem prišel na vrsto jaz. Moram zmagati, sem si mislil in pognal, kar se je le dalo. Hitrost je bila zares velika, zdelo se mi je, da bom kar prekmalu na cilju. Toda narčte mi je prekrizala mogočna smreka. »Treska« je reklo, ko sem trčil ob njo. Tovariši so se smejali in me začeli zbadati:

Peter Jovanovič riše za vas

— Uh, kakšen mráz. Dobro se moram napraviti za sankanje

»Joj, kaj bo pa zdaj? Ali ne vidiš, da imaš polomljena rebra?«

Začel sem se otipavati in ugotovil, da se mi nekaj reber zares upogiba. Stekel sem domov in vse povedal mami. Mama me je pregledala in dejala, da ni nič hudega. Ampak še vedno malce zadržitim od strahu, ko se peljem mimo tistega drevesa.

Viktor Remič,
8. razred
os. š. Stanka Mlakarja,
Senčur

Zimsko veselje

Pred nekaj leti, potem, ko sem ju prosila, sta mi očka in mamica kupila sani. Bile so prekrasne in vse do lanske zime so me kot veter naglo nosile po strmih pobočjih. Letos pa samevajo na podstrešju, prelomljene na dva dela. Preberite, kako je prišlo do tega.

Tik nad našo vasjo se dviga lep, precej strm hribček, kot ustvarjen za sankanje. Kakor med vsakimi zimskimi počitnicami smo bili tudi lansko leto od jutra do večera na njegovih zasneženih pobočjih. Same vragolije so

nas bile. Nekega dne smo se odločili, da bomo iz več sani naredili vlak in se tako vozili po griču navzdol. Določili smo tudi »strojevodja«, ki bo s del na prvih sanah in »sofiral«. Seveda sem bila zraven. Moj »vagon« so dali bolj sprejaj. Med seboj smo bili povezani z vrvcico. Prvič in drugič je šlo zelo lepo, zato je »strojevodja« dobil korajžo. Med tretjo vožnjo je začel vijugati in sredi griča, v najhujši hitrosti, je »vlak« razpadel ter se razletel na vse strani. Mene je zaneslo v drog električne napeljave in sani so šle na pol. Zalostno sem ogledovala njihove ostanke in pozabila celo na buško, ki mi je zrastle po trdem sankanju z drogom. Tako sem še pred koncem zimskih počitnic ostala brez sani. Ampak veselja kljub temu ni bilo konec. Če se nisem sankala s prijateljico, smo se pa kepali, delali utrdbe iz snega in uprizorjali prave snežne bitke. Pozimi mi zares ni nikdar dolgčas.

Zdenka Kern,
4. razred
os. š. Peter Kavčič,
Skofja Loka

Za razpis: Smuk v zimo

vezenine
BLEED

Čipke, vezenine. Nosimo jih lahko od jutra do večera, ne da bi se ball, da smo neprimerno oblečeni. Obleka ali bluza iz zračne čipke nas spromlja ob svežanjih priložnostih, dopoldne za službo in dom oblečemo vezeno blužo iz bombaža, svile ali sintetične, v posteljo pa smuknemo v romantični vezeni bombažni spalni srajci.

Tovarna čipk in vezenin Bled, ki bo v kratkem praznovala 45 letnico svojega delovanja, namerava za spomladansko sezono vključiti v svoj proizvodni program poleg izdelkov iz klekljane čipke tor vezenih trakov in blag še več konfekcijsko izdelanega ženskega in otroškega perila. Del novosti bo potrošniku predstavljenih na tradicionalnem ljubljanskem sejmu mode v januarju 1970.

Marta odgovarja

Silva V. iz Kokrice — Nameravam se poročiti. Prosim, če mi svetujete, kakšen plašč naj oblečem za to priložnost, kakšna naj bo obleka, torbica in seveda tudi pričeska. — Stara sem 27 let, visoka 172 cm, težka pa 78 kg. Imam temno kostanjeve lase in rjave oči.

Marta odgovarja — Za vas sem narisala plašč in obleko, upam, da vam bo moj predlog všeč. Obleka je okrašena ob vratu in ob spodnjem robu z našitki, ki pa naj ne bodo svetleči, lepo pa bo tudi, če bo obleka izvezena.

Torbica za to priložnost ne sme biti prevelika niti ne sme biti športna. Ujemati se mora s čevlji in rokavicami. Tudi pričeske vam ne morem svetovati, saj ne vem, kako dolge lase imate. Pomenite se o pričeski nekaj dni prej s frizerko.

Med barvami imajo rjavolasko veliko izbire. Ne izberite črne, bele, temno rjave in rdeče barve. Plašč bi bil zelo lep v nežni drap barvi iz mehkega kvalitetnega volnena blaga. Nanj lahko prisižete velik krznen ovrtnik iz svetlega dolgodelakega krzna, najbolje barvane lisice. Obleka naj se od barve plašča le malo razlikuje. Lepo bi vam pristajal tudi modro zelen plašč s svetlim krznem ovrtnikom — dodatki v drap barvi.

Kako naj starši pomagajo otroku izbirati poklic?

Zakaj je mlademu fantu ali dekletu težko izbrati pravo šolo, pravi poklic, pravo pot? Več vzrokov je za to.

Cas najhitreje telesne rasti in spolnega dozorevanja se tako rekoč ujema s časom pokličenega odločanja. Zato opažamo, da so fantje še bolj izgubljeni v puberteti kot dekleta, ki jih nekoliko prehitvevajo. Dozorevanje njihovih telesnih in spolnih funkcij jih v resnici bolj zaposluje, kot to vedo sami in kot to razumejo starši. Starši jih doživljajo kot silno nemogoče, ne obvladajo jih več, njihova opozorila in nasveti so dosledno zavrženi. Kako jim le svetovati, da bodo sinovi in hčere poslušali njihove nasvete? Starši, ki se oglašajo v poklicni svetovalnici, često upravičeno tožijo o svoji nemohi. Saj bo čez kako leto odnos med njimi že povsem drugačen, normaliziran, vsem pa so odločitve na vrsti prav sedaj. Toliko dogajanja v mladostnikih samih — in vendar se morajo odločati za vse življenje!

Kotiček za ljubitelje cvetja

Cvetje v stanovanju

PISE
INZ. ANKA
BERNARD

Ni treba, da ob vsaki priložnosti postavimo na mizo šopek nageljnov. Tudi okusne japonske umetnosti aranžiranja cvetja, ki ima za Japonce posebno simboliko, pri nas ne moremo povsem doumeti. Zato tudi šopki, ki jih delamo pri nas z ikebano, nimajo ničesar skupnega.

Za urejanje šopkov je potreben občutek za lepoto ter za harmonijo barv in oblik. Cvetje naj v prostoru učinkuje kot samostojen dekorativni element, zato ne prislajamo vaz s šopki h knjigam na prenatrpane police, omare in okenske police. Šopek naj stoji samostojno na mizi, večja vaza lahko tudi na tleh, da lepo izpolni prostor.

V večjo glinasto posodo ali keramično vazo se dobro podajo sončnice, svetle orjaškega dežena, sveže bukovo listje, žitno klasje, rdeči lampijončki (physalis), okrasne trave v družbi žveplenorumenih svetelij rmana (achillea filipendulina), pozimi pa mačice, jelševе veje, suhe veje macesna s storžki, borovec ali rušje s storži, lepo smrečje in podobno.

Večja izbira okrasnih posod in ježki za natikanje cvetja omogočajo sestavljanje najrazličnejših šopkov za vsako priložnost. Priljubljene in pripravne so plitve keramične posode, slamnati peharčki, koritca za spomladansko cvetje, enostavne steklene vaze brez okraskov. Za je v naših trgovinah treba še vedno izbirati med raznovrstnim kičem.

Cvetice in zelenje v vazi naj bodo v pravih razmerjih. Najprijetnejše očem je razmerje med višino vaze in cvetja 5:8, kot je narisano na sliki. Zlahetnejše cvetje naj stoji posamično v plemenitejših vazah, pisano cvetje s travnikov in vrtov pa v preprostih glinastih posodah ali majolikah.

Zdravnik svetuje

Kašelj

Kašelj je znamenje mnogoterih obolenj dihalnih poti: grla, sapnika, sapnic in pljuč. Je zelo pomemben način obrambe našega telesa pred tuji, izločeno sluzjo in gnojem v dihalih. Kašelj nastane tako, da najprej nastane vdihem, glasilki v grlu se napneta in zrak pod pritiskom udari iz pljuč skozi usta z veliko hitrostjo, ki jo lahko primerjamo s hitrostjo najmočnejšega orkana. Izkašljani zrak odnaša s seboj kapljice sluzi, gnoja in drobne tuje. Tak kašelj je »vlažen« in koristen ter ga ne smemo nikoli zavirati z zdravili. Drugače pa je s suhim kašljem, ki nas le utruja, draži žrelo na bruhanje in ga je najbolje čim prej odpraviti.

Če kašljate le nekaj dni in se ob tem dobro počutite, je vsak preplah odveč. Če imate vročino in se čutite bolne, je lahko kašelj znamenje resne bolezni in je potreben zdravniški pregled in zdravljenje. Tudi v primeru, ko se pokašljevanje zavleče na teden ali celo dlje, čeprav se počutite dobro, morate k zdravniku, da vas bo pregledal in poslal na rentgenski pregled pljuč. V takem primeru je kašelj pogosto le znamenje hude bolezni dihal (pljučnica, tuberkuloza, rak, kronični katar itd.).

Pri otrocih je kašelj pogost, večinoma nenevaren, vendar pa le odnesite otroka v posvetovalnico, da zdravnik najde vzrok in ga pozdravi. Oslowski kašelj je danes zaradi cepljenja redek. Podoben, lajšajoč in suh kašelj, ki otroka zgrabi sredi noči in ga spremlja hropenje in siganje, je posledica vnetja grla in sapnika. Najbolje je, da takega otroka takoj odpeljete v dežurno ambulanto oziroma pokličete zdravnika na dom.

Piskajoče naporne dihanje, spremljano s suhim kašljem, je pljučna nadiha ali astma. Astmatik mora ob napadu v posteljo, dostikrat je potrebna tudi zdravniška pomoč.

dr. Tone Košir

Peto dejanje Luize Pesjakove žaloigre »Prešerin«

V Glasu smo 6. decembra 1969 objavili informacijo o žaloigri, ki jo je pred sto leti (1870-71) napisala ena prvih slovenskih pesnic in pisateljic Luiza Pesjakova (1828-1898), hčerka dolgoletnega Prešernovega šefa v Ljubljani dr. Blaža Crobatha.

Žaloigra »Prešerin«, ni bila še nikoli objavljena, niti uprizorjena. Vsa leta od avtoričine smrti dalje je bila shranjena v osrednji Licealni biblioteki (sedaj Narodni in univerzitetni knjižnici) v ovojju, ki nosi naslov »Literarna

zapuščina Luize Pesjakove».

Morda delo ni bilo ne objavljeno, ne uprizorjeno prav zato, ker je pravzaprav le torzo: rokopisu manjka peto dejanje, ki pa je v oznaki »sigralska« na prvi strani rokopisa že predvideno: »l. 1849 v Kranju».

Da bi mogli Luize Pesjakove, vsekakor zanimivo delo, predočiti tudi širši naši javnosti v okviru letošnjih kulturnih prireditvev v Prešernovem tednu, je bilo seveda treba manjkajoče peto dejanje pripisati.

Seveda je tak poseg dosti tvegan, posebej, če je vmes doba celega stoletja. Ni lahko, živeti se v čitalniško vzdušje in pisati tako in čutiti tako, kot so pisali in čutili naši častitljivi predniki.

Skušal sem zato ubrati drugo pot: v pripisanem petem dejanju sem zbral že znane podatke, ki so nekako že prešli v prešernovsko tradicijo, nahajajoča se na pesnikovo kranjsko obdobje. To se pravi, uporabil sem pričevanja o Spominih Prešernove hčerke Ernestine, sporočila pesnikove sestre Alenke in Toma Zupana zapiske:

V primeri s prvimi štirimi dejanji, je peto razmeroma kratko. Hote, da bi bilo bolj epilog. S tem sem se hotel ogniti kakršnemukoli izmišljevanju.

Smelo bi zato lahko rekli, da je žaloigra »Prešerin« kar blizu resničnosti; predvsem zato, ker je pisateljica pesnika in njegovo življenje osebno dobro poznala in se ji torej ni bilo treba posluževati zgolj fantazije — za peto dejanje pa smo tako uporabili že znana pričevanja iz pesnikovih poslednjih let v Kranju.

Ali se nam je ali ni posrečil ta zaključek k Luizi Pesjakove žaloigri, sami ne želimo soditi. Zato ga v naslednjem objavljamo.

PETO DEJANJE

Prvi prizor (Killer, Mayr, Dagarin in Minca)

(Gostilniška soba pri Stari pošti v Kranju. Pri mizi sede: trgovec Killer, dekan Dagarin in gospodar Mayr. Streže jim brhka natararica Minca.)

Killer: Slabo je, slabo z našim doktorjem. Nič ne kaže, da bi ozdravil. Pred dnevi mu je Pirc spet spuščal — cel škaf je bilo te vode.

Mayr: Praviijo, da je imajo Prešerni vodenico že v rodu. Vsi v žlahti menda pomrjo zaradi te čudne bolezni prekmalu.

Dagarin: A sprevideti pa se le ne da. Ker me sam še ni dal poklicati, ga še nisem obiskal; tudi ne vem, če me sploh pokliče.

Minca: Saj bodo dohtar gotovo spet ozdravili. Tako prijazen gospod so bili vselej, kadar so bili pri nas.

Ali veste, kako so mi rekli? Da sem Bohinjska Roža. In še cegele so mi dajali s pesmicami zame.

Enega imam še pri sebi. Kar poslušajte (vsja srečna bere z lističa):

Minca, na ličkih ti rožce cveto; skrbi me, boli me, kdo trgal jih bo ...

Pa še enega imam:

Minca, Minca, uče me maš kot perličke, žnabeljčke pa kakor rdeče pangeljčke!

Ah, ali se ne sliši lepo?

Mayr: No, no — Minca, zdaj se pa le zasuči in v kuhinji pomagaj.

Minca: Z grem, že grem (odskaklja).

Dagarin: Tudi jaz stopim po opravkih, pa zdrava ostanita v božjem imenu.

Killer in Mayr: Zbogom, gospod dekan, na svidenje.

DRUGI PRIZOR

(Mayr, Killer, Ana z otrokoma in Minca)

Mayr: Nak, tudi jaz ne verjamem, da bo doktor duhovna poklical, je preveč ponosen; sam je rekel, da je Prešerin — neveren.

Killer: Poštenjak pa je vseskozi. Tako dobrega človeka še nisem poznal. Ali veste, da je revežem in bajtarjem vse pravde dobro opravil — plačila pa ni zahteval nobenega. — No in prav na takega človeka se spravi zdaj ta smrtna bolezen.

Ana: (ki v tem vstopi z otrokoma, pozdravi):

Dober dan, gospod Mayr, spet sem prišla iz Ljubljane, da obiščem doktorja Prešerna, očeta teh-le dveh otrok.

Mayr: O, vem, vem. Doktor mi je večkrat sam dejal: V Ljubljani imam dvoje otrok: ko bi bila le nekoliko večja in moja sestra ne tako odurna, precej bi ju vzel k sebi. Deklica bi lahko kmalu hodila v šolo, poučeval bi jo sam. Imel bi vsaj razvedrilo in ne bi bil tako sam.

Killer: Ja, ja — tudi meni je rekel, da ima sina, ki pa ne bo smel postati ne duhoven, ne advokat, ne profesor — pač pa vojak naj bo. Ker le pri vojaki se ložej naprej pride.

Ana: (ki je medtem sedla k sosrednji mizi, otroka sta se stisnila k njej — pili so vroč čaj, ki ga je Minca brez besed postavila prednje):

Zdaj pa bom morala iti. Se bom spet oglasila, ko opravi pri doktorju. (Vstane, otroka z njo).

Killer: Bom šel še jaz. Imava skupno pot prav do hiše. Pozdravljen Necpomuk!

Zagrinjalo pade

TRETJI PRIZOR

(Prešerin, Katarina, Ana z otrokoma in Rudolf.)

Prešernova stanovanjska soba s posteljo ob steni.

Katarina: (motaje se med vrati): Zdaj ga pa vzemite, pa v grob nesite.

Ana:

Samo otroka mora pripoznati pa bom brž odšla. Kar pustil me noter.

Rudolf:

(ki je dotlej mirno pisal, vstane vznemirjen od mizice, ki je bila postavljena tik ob bolnikovih postelji): Kaj pa imata, vraga. Bosta že tiho, doktor so komaj dobro zaspati.

Prešerin:

(se je ob prepirlu zbudil, nekoliko dvignil glavo in zaklical z utrujenim glasom): Pridi, prid! Netka, bliže. — O, tudi Tinka je prišla!

Ana:

(ki je gledala ihtoč dekleco): Tinka, le jokaj za svojega dobrega papana, ki tako lepo skrbi za-te!

Prešerin:

Kdo pa skrbi zanjo, če ne jaz? (Je donelo s postelje nazaj.)

Ana:

Saj nič ne rečem, a tako ne more več iti naprej. Prišla sem, da se pomeniva zaradi otrok.

Prešerin:

(da znamenje Rudolfu in Katarini, naj gresta iz sobe, Katarina kljubovaje obstane med vrati): Netka, le zakaj si prišla z otrokoma v takem vremenu? Saj je sneg in mraz zunaj, pot iz Ljubljane do tu pa je tako dolga.

Ana:

Morala sem priti, da vsaj zdaj ko si tako bolan, pripoznaš otroka za svoja tudi pred pričami in sodnijo.

Prešerin:

Saj bom spet ozdravel in potem bom vse uredil. Vem dobro, kaj je moja dolžnost.

Ana:

Ne verjamem, da boš to hotel storiti. Raje ti kar otroka tu v Kranju pustim, pa ju imej!

Katarina:

(izmed vrat, kjer je vlekla na uho): Le pusti ju, jaz imam otroke rada.

Ana:

Prej pa si rekla, da nimaš kosca kruha zanju. Taka si!

Katarina:

Rekla sem. In res je. Kruha tudi sami nimamo nič.

Ana:

(se je spet obrnila k Prešernu): Skrbi me, kaj bo z otrokoma, ko tebe več ne bo. Daj, vsaj zdaj me skušaj razumeti.

Prešerin:

(tolajz ihtoč Ano): Saj mi je že bolje, kmalu bodem zopet zdrav. Ne jokaj! Saj še živim; če bi se pa vendarle zgodilo, da bi umrl, predno bosta otroka preskrbljena, pa upam, da ne bosta zapuščena. Se-le po moji smrti uvidi moj narod, kaj sem storil zanj! Moja otroka ne bosta siroteja.

Ana:

Bojim se, da bomo siroteji vsi trije ko tebe več ne bo.

Prešerin:

(se v bolečini skuša dvigniti, skoro sede in omahne nazaj): Duši me, duš ... (se obrne k zidu).

Se stemni; zagrinjalo pade.

Črtomir Zorec

Jože Tomažič

V torek, 6. januarja, je po kratki boleznj nepričakovano umrl, star še ne 64 let, jeseniški kulturni in javni delavec Jože Tomažič. Njegova nenadna smrt je boleče odjeknila ne samo v vrstah jeseniških kulturnih in prostovoljnih delavcev, temveč med vsemi, ki so ga poznali — med številnimi nekdanji učenci in med najširšo kulturno publiko, ki ga je cenila kot pedagoga, dramatika, režiserja, igralca, pisatelja, publicista, organizatorja in človeka. Umrl je sredi dela, še poln pričakovanj, dela, še snovanj in načrtov, zato je njegova smrt toliko bolj ožoga in boleča.

Zivljenjska pot je Jožeta Tomažiča iz pohorskega Tinja, kjer se je rodil v družini 10 otrok, vodila najprej na učiteljske v Mariboru in nato na višjo pedagoško šolo v Zagrebu. Znanje in ljubezen do materinskega jezika je razdaljal otrokom v različnih krajih Prekmurja in Štajerske, med okupacijo pa je kot slušatelj igralske šole sodeloval v ljubljanski Drami. Po vojni je poučeval na gimnaziji v Celju, kjer je bil tudi agilen režiser in igralec. Na Jesenice je prišel jeseni leta 1943, in si z režijo Kreflovih »Celjskih grofov« in

vlogo Pravdača pridobil vse priznanje in simpatije Jesenic. Še več, pisateljski talent, ki ga je že prej dokazal s številnimi pohorski pravljičami in povestmi, je uveljavil še kot dramatik. Na jeseniškem odru je doživel gledališki krst v pravljici igri Pohorska bajka in Trije bratje, ljudski igri Mlinarjev Janez in Lepa Vida, dramatičiji Jurčičevega Desetega brata in Domna in prevod Ogrizovičeve Hasanaginice. Neugnano ljubezen do gledališča je nenehno razdaljal ne samo kot režiser in igralec na jeseniškem amaterskem odru, temveč tudi kot slavist in pedagog vsem mladim na jeseniški gimnaziji, potem pa na osnovni šoli Prožihov Voranc, katere ravnatelj je bil od leta 1958 vse do upokojitve pred dobrim letom dni. Za zasluge pri pedagoškem delu je bil odlikovan z redom dela III. stopnje. Z mladimi na šoli je pripravil številne odrske prireditve, ob vsem tem pa sodeloval v mnogih kulturnih forumih, si kot publicist pridobil ugled zlasti z zgodovino šolstva na Jesenicah in dolga leta vodil folklorni ansambel jeseniške Svobode. Pred dobrim mesecem je prevzel posle upravnika gledališča Tone Čufar in poln načrtov jeseniški mladini za letoletno jalko podaril svoje zadnje gledališko delo — režijo pravilice Janko in Metka.

Jožeta Tomažiča ni več. Še preblizu in preboleča je resnica, da bi doumeli vso težo in nenadomesitljivost izgube. Jeseniška kultura in prosveta sta izgubili človeka, katerega predanost in ljubezen slovenstvu, kulturi in prosveti, gledališču in mladini nista bili samo besedi, temveč — delo. Njegovo bogato široko razdajanje je nezbrisna in nepozabna dediščina, ki nas obvezuje njegovo delo nadaljevati. Zato bo spomin na Jožeta Tomažiča zmerom svetel in živ!

-nj-

SKUPŠČINA OBČINE KRANJ

Davčna uprava

Številka: 42-07/69-03

Na podlagi 173. in 174. člena zakona o prispevkih in davkih občanov (Uradni list SRS, št. 7/69 in 40/69) in sklepa 6. seje sveta za finance skupščine občine Kranj z dne 16/12-1969 izdaja davčna uprava pri skupščini občine Kranj naslednji

javni poziv

Do 31. januarja 1970 morajo vložiti napoved za odmero prispevka oziroma davka:

1. vsi zavezanci prispevka od obrti in od intelektualnih storitev, katerim se prispevek odmerja po dejanskem dohodku po preteku leta — nepavšalisti — za dohodke, dosežene v letu 1969;

2. vsi zavezanci prispevka od obrti in od intelektualnih storitev, katerim se prispevek odmerja po pavšalni letni osnovi za tekoče leto — pavšalisti — za dohodke, ki jih bodo predvidoma dosegli v letu 1970;

3. vsi zavezanci prispevka od skupnega dohodka občanov, kateri so v letu 1969 imeli skupni čisti dohodek nad 20.000,00 din. V skupni čisti dohodek, po odbitku prispevkov in davkov, se všteta naslednji dohodki: iz rednega delovnega razmerja, iz dopolnilnega dela pri drugih izplačevalcih osebnega dohodka, od pokojnin, od nadomestil za čas bolezni, od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, od kmetijske dejavnosti, od obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, od intelektualnih storitev, od stavb in od premoženja in premoženjskih pravic;

4. vsi zavezanci davka na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic (od dohodkov v zakup oddanih nepremičnin ali premičnin, od podnajemnin ali od drugih premoženjskih pravic, od oddajanja opremljenih sob in podobno) — za dohodke, dosežene v letu 1969;

5. zavezanci davka od stavb, ki imajo na območju občine Kranj svoje počitniške hišice, katere sezonsko ali občasno uporabljajo samo za počitek ali oddih, morajo prijaviti vrednost enoletne stanarine teh stavb za leto 1969, ki ustreza znesku stanarine za enake ali podobne stanovanjske prostore, ki se v istem kraju uporabljajo za stalno stanovanje.

Občani, ki so lastniki počitniških hišic kjerkoli v Jugoslaviji in jih oddajajo v najem, morajo prijaviti dohodek, ki so ga dosegli v letu 1969 od oddaje takih prostorov v najem.

Ostalim zavezanecem davka od stavb ni treba vlagati davčnih prijav, razen v primerih, če se je dohodek od stavbe v letu 1969 bistveno spremenil v primerjavi z letom 1968.

Zavezanci prispevka oziroma davka, ki ne bodo vložili napovedi v roku, bodo plačali povišani prispevek oziroma davek po določilih 176. člena zakona o prispevkih in davkih občanov.

Tiskovine — prijave — za odmero prispevka in davka se dobijo v sprejemni pisarni skupščine občine Kranj, soba številka 70, in na krajevnih uradih, kjer se tudi vložijo izpolnjene prijave.

V Kranju, dne 5. januarja 1970

Načelnik
Avgust Ovsenk

STO LET ZABAVE IN ČTIVA
ZA STIRI DINARJE NOSI
IN SKRIVA V SEBI LEPA
KNJIZICA — PAVLIHOVA
STOLETNA PRATIKA!

V prodaji februarja!

Naročila sprejema

»PAVLIHA« p. p. 208-IV
LJUBLJANA

Dežurni veterinarji
v januarju 1970:

od 9. 1. do 16. 1. Bedina Anton, Kranj - Kokrica, zraven št. 199, tel. št. 23-518; od 16. 1. do 23. 1. Rus Jože, Cerklje, tel. št. 73-115; od 23. 1. do 30. 1. Vehovec Srečko, Kranj, Stošičeva 3, tel. št. 21-070; od 30. 1. do 6. 2. Bedina Anton, Kranj - Kokrica, tel. št. 23-518

AEROKLUB STANE ZAGAR KRANJ

prireja tečaj

ZA ZACETNIKE, PILOTE JADRALNIH LETAL

Vpis bo 9. 1. in 13. 1. 1970 od 17. do 19. ure v prostorih AEROKLUBA KRANJ, cesta JLA (za postajo LM) Priglasijo se lahko zdravi kandidati, stari od 16. do 22. let. Kandidati mlajši od 18. let naj prinesejo s seboj pismeno dovoljenje staršev.

AK KRANJ

TRZIŠKA TOVARNA KOS IN SRPOV TRZIC

išče
sodelavce

za prodajo izdelkov — poljedelskega in ročnega orodja na področju Hrvatske, del Srbije in Makedonije ter Bosne.

Kandidati morajo biti verzirani za prodajo teh izdelkov in morajo poznati to vrsto proizvodnje. Da imajo stalno bivališče v Zagrebu, Sarajevu in Nišu, da imajo lastno prevozno sredstvo in telefon.

Delo bodo opravljali v nepolnem delovnem času za določeno dobo. Ostali pogoji po dogovoru.

Prijave sprejema tajništvo podjetja do 15. januarja 1970.

OBVESTILO

Obveščam vse kmetovalce, ki razpolagajo s posekano hlodovino ali pa imajo še namen posekati zunaj gozdnih površin v sadovnjakih, na pašnikih, senošetih, da sem pooblaščen od neke zadruga za posredovanje pri odkupu te hlodovine ter da dajem pred krojenjem strokovna navodila. Predvsem pride v poštev orhova hlodovina za furnir in žago, češnja — divja ali cepljena, hruška, hrastovina, bukovina in smrekovina. Po zakonu o gozdovih lastniki hlodovino, ki jo imajo zunaj gozdnega območja, lahko prosto prodajo. Cene hlodovine so zelo vabljive, vse franko kamionska cesta. Plačamo najkasneje v 10 dneh po prevzemu. Vsi zainteresirani naj se pismeno ali osebno obračajo na moj naslov: FINZGAR Ivan, Verje 7/b pošta Medvode.

zaposli
tako

INDUSTRIJA GUMIJEVTH, USNjenih in kemičnih izdelkov

večje število delavcev

v starosti do 30 let.

Pogoj:
končana osemletka,
odslužen vojaški rok

Pismene prijave sprejema kadrovska služba podjetja najkasneje do 16. januarja 1970.

Prodaj

Prodaj KUHINJSKO POKRIVALO, SPALNICO s posteljnimi vložki in HLADILNIK. Ogled vsak dan od 14. do 16. ure. Gruden, Kranj, Kocjanova 22 11

Prodaj KONJA (hoffinger). Kunšič, Grabče 10, Zg. Gorje 45

Prodaj 9 PRASICOV, starih 6 tednov. Apno 11, Cerklje 46

Prodaj PRASICA za zakol. Sp. Brnik 37, Cerklje 47

Prodaj 7 mesecev brejo TELICO in **KOBILLO** ali zamenjam za težjo. Cerklje 102 48

Prodaj PRASICA za zakol in nekaj domačega ZGANJA. Zg. Bitnje 41, Zabnica 49

Prodaj KRAVO, dobro mlekarico, po drugem teletu. Moše 10, Smednik 50

Prodaj dobro KRAVO. Drulovka 6, Kranj 51

Prodaj 200 kg težkega PRASICA za zakol in 6 tednov stare PRASICKE. Praše 22, Kranj 52

Prodaj 160 kg težkega PRASICA. Dobro polje 6, p. Brezje 53

Prodaj globok OTROSKI VOZICEK znamke albor. Mlaka 30, Kranj 54

Prodaj KRAVO s teletom ali brez. Strahinj 7, Naklo 55

KRAVO, mlado, dobro mlekarico, ki je brez napake, proda Močnik, Medvode 83 (na klanču) 56

Prodaj KRAVO dobro mlekarico, ki bo v kratkem teletila. Cerklje 112 57

Prodaj PRASICA za zakol. Sp. Brnik 57, Cerklje 58

Prodaj 150 kg težkega PRASICA. Lahovče 32, Cerklje 59

Prodaj dva PRASICA, težka po 50 kg. Prebačevo 27, Kranj 60

Prodaj dva PRASICA za zakol. Podreča 45, Medvode 61

Prodaj levi ali desni, malo rabljen STEDILNIK gorenje. Pot v Bitnje 10, Kranj 62

Prodaj dve nemški PEČI NA OLJE po 5000 kal. Jenko, Smedniška 76, Kranj 63

Prodaj 200 kg težkega PRASICA za zakol. Babni vrt 7, Golnik 64

Ugodno prodaj dobro ohranjen KROJASKI SIVALNI STROJ pfafl. Naslov v oglasnem oddelku 65

Prodaj KRAVO, ki bo marca drugič teletila. Primskovo, Jezerska cesta 26, Kranj 66

Prodaj 6 tednov stare PRASICKE. Zg. Brnik 100, Cerklje 67

Prodaj OJACEVALEC mezzi za petje, 100 W. Cemažar Slavko, Zg. Bitnje 29, Zabnica 68

Prodaj dobro ohranjeno ELEKTRICNO HARMONO. Toporiš, Gosposvetska 11, Kranj 69

Prodaj ELEKTROMOTOR 7,5 KM in **VODNO ČRPALKO** z elektromotorjem. Kranj, Ljubljanska cesta 20 70

Prodaj 120 do 130 kg težkega PRASICA. Tupaliče 8, Preddvor 71

Prodaj 200 kg težkega PRASICA za zakol. Prebačevo 23, Kranj 72

Prodaj dva GUMI VOZA, 20-colska in PRASICA za zakol. Cerklje 97 73

Prodaj 6 tednov stare PRASICKE. Zalog 31, Cerklje 74

Prodaj dve TELICKI, breji 7 mesecev. Senturska gora 13, Cerklje 75

Prodaj 6 tednov stare PRASICKE. Zalog 8, Cerklje 76

Prodaj dva PRASICA za zakol. Vopovlje 15, Cerklje 77

Prodaj štiri PRASICKE, 7 tednov stare. Voklo 30, Senčur 78

Prodaj 140 kg težkega PRASICA. Prebačevo 25, Kranj 79

Prodaj KORENJE. Britof 48, Kranj 80

Prodaj 140 kg težkega PRASICA za zakol. Primskovo, Jezerska cesta 49, Kranj 81

Prodaj KRAVO frizijko in tri »TRAVERZE«, 8 m dolge. Zg. Brnik 79, Cerklje 82

Prodaj mlado KRAVO s teletom. Nunar, Mlaka, Kranj 83

Prodaj 4 PRASICKE, do 200 kg težke. Eržen, Okroglo 12, Naklo 84

V najem dam veliko **OBRTNO DELAVNICO** z gospodarskimi in pomožnimi prostori ter s stroji za obdelovanje lesa ali brez. Naslov v oglasnem oddelku

Prodaj KONJA ali zamenjam za KRAVO in kupim žlindre ZIDAKE. Virmaše 42, Skofja Loka 85

Prodaj 200 kg težkega PRASICA. Sp. Bitnje 21, Zabnica 86

Prodaj PRASICA za zakol. Zg. Brnik 35, Cerklje 87

Prodaj KRAVO, tik pred telitvijo ali po izbiri. Selo 32, Zirovnica 88

Prodaj KRAVO, dobro mlekarico, in PRASICA za zakol. Cerklje 45 89

Ugodno prodaj OLJNO PEČ kontakt 7500 kal. Juvan, Cesta 1. avgusta 7, Kranj 90

Prodaj KRAVO, ki bo konec meseca teletila, ali zamenjam za BIKO. Hraše 5, Preddvor 91

Prodaj ZAZIDLJIVO PARCELO. Voda in elektrika na parceli. Naslov v oglasnem oddelku 92

Prodaj KRAVO s teletom. Golob, Polica 2, Naklo 93

Prodaj PRASICA za zakol. Sp. Brnik 66, Cerklje 94

Prodaj 20-colski GUMI VOZ ali zamenjam za debelega PRASICA. Zapoge 11, Vodice 95

SENTA

skladišče Kranj
Tavčarjeva 31, tel. 22-053 (bivši Exoterm)

VAM NUDI:

- najkvalitetnejšo moko vseh vrst
- testenine »Bačvanka«
- vse vrste živalskih krmil po zelo ugodni ceni

Prodaj železno šamotno PEČ za kopalnico. Bukovica 20 pri Vodica 96

Prodaj dve KRAVI: eno s teletom, in eno brejo. Gorica 7, Radovljica 97

Prodaj 130 kg težkega PRASICA. Habjan, Brode 5, Skofja Loka 98

Prodaj tri PRASICKE in delovnega KONJA. Čirče, Staretova 13, Kranj 99

Prodaj 7 mesecev brejo KRAVO in TELICO staro eno leto. Voklo 83, Senčur 100

Prodaj 160 kg težkega PRASICA za zakol. Cerklje, Vasca 8 101

Ugodno prodaj SMUCI triglav, 205 cm z okovjem »meta«. Naslov v oglasnem oddelku 102

OLJNO PEČ philips 150/5500, alfa vranje, ugodno prodaj. Aljančič, Kranj, Oldhamska 8 103

Srednje težkega KONJA prodaj ali zamenjam za težkega. Prezrenje 9, Podnart 131

Kupim

Kupim traktorski KULTIVATOR, trodelne traktorske BRANE, dvodelne vprežne BRANE in vprežni plug (toplar). Porenta, Breg ob Savi 3, Kranj 104

Kupim dobro ohranjeno MOTORNO ZAGO. Naslov v oglasnem oddelku 105

Kupim SMREKOV GOZD od Medvod do Kranja. Ponudbe oddati pod »zaraščena« 106

Kupim dobro ohranjen CI-STILNIK (trier) za žito in dobro ohranjeno VPREŽNO KOSILNICO. Culibek, Podbrezje 57, Duplje 107

Kupim 100 kg drobnega KROMPIRJA. Gubanc Ludvik, Vodice 83 108

Motorna vozila

Prodaj SIMCO 1501 GL, si-ve metalne barve, letnik 1967. Informacije na telefon št. 21-940 109

Prodaj karamboliran, največji, dosajšnji AVTO CITROEN - SPAČEK. Ogled Sp. Brnik 36, Cerklje 110

Prodaj avto OPEL REKORD, letnik 54, vse generalno, v voznem stanju, lahko tudi s prikolico

Prodaj točkasti, nov VARIILNI APARAT na 3-3, zaradi preusmeritve dela. Tomšičeva 6, Jesenice 111

Prodaj FIAT 1100. Ogled v mehanični delavnici Jenko, Smedniška 76, Kranj 112

Oddam GARAZO v najem. Kranj, Ulica Milene Korbarjeva 4b 113

Prodaj dva FIATA 750, letnika 64 in 69. Zalog 75, Cerklje 114

Poceni kupim FIAT. Naslov v oglasnem oddelku 115

Stanovanja

Starejša upokojenca (zakonca) iščeta STANOVANJE na Gorenjskem. Lahko tudi kot varuha hiše. Ponudbe oddati pod »dobro plačam« 116

Oddam ogrevano SOBO v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku 117

V Kranju oddam STANOVANJE za 3 leta proti predplačilu. Ponudbe oddati pod »centralno ogrevanje« 118

Oddam opremljeno SOBO s tekočo vodo. Plačilo dve leti naprej. Naslov v oglasnem oddelku 119

Zakonca brez otrok iščeta SOBO za dobo enega leta. Golnik 14 127

Zaposlitve

Sprejem PLESKARSKEGA VAJENCA. Naslov v oglasnem oddelku 120

Takoj sprejem MIZAR-SKEGA POMOČNIKA za pohištveno delo. Zupančič Slava, Jezerska cesta 73, Kranj 121

Inštruiram ANGLÉSCINO za osemletko. Kranj, Cesta 1. maja 27 122

STROJEPISNA DELA prevzajem na dom. Naslov v oglasnem oddelku 123

Za varstvo 5-letnega otroka in pomoč dopoldan v gošpodinjstvu iščem MLAJSO UPOKOJENKO. Stanovanje in hrana zagotovljena. Naslov v oglasnem oddelku 124

Ostalo

OBVESTILO! MLIN CIBASEK iz Klanca pri Komendi sporoča kmetovalcem, da od novega leta dalje zamenjuje zaradi preobremenitve, ne en dan v tednu kot do sedaj, ampak DVA DNEVA, in to vsak ČETRTEK in PETEK od 6. do 18. ure, razen v praznikih. Ker ima pripravljeno za določene dneve večje količine pšeničnih mlevskih izdelkov, boste lahko takoj zamenjali brez posebnega čakanja ali odvečnih potov. Uporabljajte nov avtomatičen mlin, hitro in dobro boste postreženi. 125

Delam NACRTE za lesene stavbe in jih tudi izdelujem ter vse vrste opažev. Naslov v oglasne modelku 126

ZAHVALJUJEM se ZAVAROVALNICI SAVA KRAJ za vso povrnjeno škodo pri požaru. Skofic Janez, Predoslje, Kranj 127

Izgubljeno

Od Kidričeve ulice 17 do Gosposvetske ulice 17 izgubljeno ZLATO ZAPESTNICO vrnite prosim proti nagradi. Bitenc, Kidričeva 17, Kranj 128

Ženitve

Ali živi na Gorenjskem dekle, staro od 17 do 24 let, ki bi rada delala na majhni kmetiji in se želi letos poročiti s kmečkim fantom. Ponudbe oddati pod »domačija« 129

Prireditve

PLESNA SOLA — DELAVSKI DOM — KRANJ organizira začetniški PLESNI TECAJ v sredo, 7. januarja, ob 18.30 in nedeljo, 11. januarja, ob 8. uri. NADALJEVALNI PLESNI TECAJ pa v četrtek, 8. januarja, ob 18.30 in nedeljo, 11. januarja, ob 10. uri.

Vsako soboto od 19. do 23. ure in nedeljo od 16. do 20. ure **MLADINSKI PLES** 33

GOSTILNA BIZELJCAN Smartno pod Smarno goro prireja vsako soboto PLES. Igra kvartet RUDIJA JEVSKA. 130

Razpis

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ
PRICNE 19. 1. 1970 OB 15. URI V PROSTORIH
DELAVSKEGA DOMA KRANJ

začetni šiviljski tečaj

Vpis ta dan ob pričetku tečaja

Nesreče zadnjih dni

V torek, 6. januarja, ob 11.40 je na cesti I. reda na Hrušič volnik osebnega avtomobila Emil Tkavec iz Ljubljane podrl pešca Milana Kolariča iz Hrušice. Voznik je peljal proti Kranjski gori, pešec pa mu je šel nasproti po levi strani in zaradi snežne brozge držal dežnik pred seboj. Avtomobilist je zadel pešček dežnik, pri tem pa je pešca potegnilo na vozilo, tako da je udaril z glavo ob desni prednji del avtomobila. Kolarič se je ranil po glavi in desnem kolenu in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico. Škoda na vozilu je neznatna.

Isti dan ob 12.45 se je pripetila na Polici pri Naklem hujša prometna nesreča zaradi nepravilne vožnje mimo ustavljenega vozila. Voznik osebnega avtomobila Nikola Puškar iz Dortmundunda je zaradi okvarc na zadnji desni gumi ustavil vozilo. Za njim je prišel Rafael Gartner iz Torke pri Skofji Loki, začasnno zaposlen v Nemčiji, in peljal mimo dveh stoječih avtomobilov in čelno trčil v nasproti prihajajoči avtomobil, ki ga je vozil Milan Ramšak iz Mute pri Radljah ob Dravi. Pri trčenju sta bila ranjena Roman Gartner in Jožefa Frelj, ki sta se peljala v Gartnerjevem vozilu. Škoda na vozilih znaša približno 10.000 dinarjev.

V torek se je pripetila še ena, hujša prometna nesreča, in sicer na cesti I. reda na »skakalnicah« pri Podvinu. Voznik osebnega avtomobila inž. Milan Rus iz Kranja je vozil proti Radovljici in na skakalnicah prehiteval kombi ljubljanske registracije. Na zasneženi cesti ga je začelo zanašati, tako da se je zaletel v nasproti vozeči avtomobil, ki ga je vozil Ivan Daskofler z Jesenic s sopotnikom Alojzjem Zajcem, prav tako z Jesenic. Slednji je bil pri trčenju hudo ranjen, dobil odrgnine po obrazu in pretres možganov in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico. Škoda cenijo na 14.000 dinarjev.

V sredo, 7. januarja, ob 15.35 se je zgodila prometna nesreča v vasi Meja na cesti 1/1. Voznica osebnega avtomobila Simona Siroka iz Bleda je vozila od Jeprce proti Kranju. Zaradi neprimerne hitrosti in zasnežene ceste se ji je vozilo obrnilo za 180 stopinj in obstalo na levi strani ceste. Za njo je pripeljal volnik Andrej Založnik iz Ljubljane in jo hotel prehiteti. S sprednjim delom vozila je zadel v leva zadnja vrata vozila Simone Siroke. Materialna škoda na obeh vozilih znaša približno 10.000 dinarjev.

Na cesti 1/1 na Jesenicah se je isti dan pripetila ob 14.20 prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena volnika osebnih avtomobilov Drago Jakopič iz Planine pod Golico in Bogomir Koželj iz Ljubljane. Jakopič je prehiteval na nepreglednem delu ceste in trčil v nasproti vozečega Koželja. Škoda na obeh vozilih znaša približno 9.000 dinarjev. -jk

Cariniki odvzeli potniku pet milijonov S din

Rekorden promet na jeseniški železniški postaji

Jeseniški cariniki računajo, da je decembra samo prek jeseniške železniške postaje dopotovalo v Jugoslavijo okrog 230.000 potnikov, od tega večina Jugoslovanov.

Požara

V četrtek, ob enih popoldne, je nastal požar na gospodarskem poslopju Jožeta Komarja iz Mevkuž pri Bledu. Pogorelo je ostreše hleva, okrog 8 ton sena, slamo-reznica in drugo gospodarsko orodje. Komisija je ugotovila, da je bil vzrok kratek stik na električni napeljavl. Škoda znaša okrog 40.000 dinarjev.

V sredo ob pol šestih popoldne pa je zagorelo v novih skladišnih prostorih Špicerije Bled. Ugotovili so, da je požar nastal v nedokončani butanski postaji. Delavci so v prostoru zakurili žaganje, da bi se prej posušilo dokončano delo, pri tem pa niso dovolj pazili na ogenj. Posredovali so gasilci z Bleda. Škoda cenijo na 1500 dinarjev. -jk

Cariniki na jeseniški železniški postaji so decembra ocarinili največ blaga po vojni. Decembra 1968. leta je carino za prijavljeno blago plačalo 4200 potnikov, minulega decembra pa 8500 potnikov, ki so skupno plačali 350 milijonov S din carine.

Po podatkih carinikov na jeseniški železniški postaji je bilo decembra manj deviznih prekrškov kot decembra 1968. leta. Znano je, da imajo jugoslovanski državljani pravico prinesiti iz tujine samo 10.000 starih dinarjev. Pretekli mesec, ko se je velika množica naših delavcev iz zahodne Evrope vračala na

novoletne počitnice, pa so bili le posamezni primeri kršitve deviznih predpisov. Verjetno na to vpliva spoznanje, da se tudi pri nas dobro menja druga plačilna sredstva. Morda ta ali oni državljani tudi ni seznanjen s temi predpisi, kar pa ne zmanjša odgovornosti in posledice. Neki delavec iz Kosmeta je v Avstriji menjal za pet milijonov S din tujih valut. Na jeseniški železniški postaji so mu cariniki odvzeli vseh pet milijonov dinarjev. Nekemu drugemu državljanu so odvzeli 1.200.000 S din, tretjemu pa 500.000 S din itn.

J. Vidic

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma preminil naš dolgoletni sodelavec, tajnik krajevne skupnosti Zlato polje

Stevo Šuput

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 11. januarja, ob 15. uri izpred mrliške vežice na kranjsko pokopališče.

Krajevna skupnost Zlato polje

S POSREDUJEMO PRODAJO

karamboliranih osebnih avtomobilov

KARAMBOLIRANEGA OSEBNEGA AVTOMOBILA ZASTAVA 850 SPECIAL, LETO IZDELAVE 1969 S PREVOZENIMI 18.000 km.

Začetna cena 9.000 din

Ogled vozila je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri ZAVAROVALNICI SAVA PE KRANJ.

Pismene ponudbe sprejemamo do srede, 14. 1. 1970, do 12. ure z 10 % kavcijo od začetne cene.

ZAVAROVALNICA SAVA
PE KRANJ

Zahvala

Ob bridki izgubi našega dragega očeta, starega očeta, prastarega očeta in strica

Antona Janše

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje in nam izrazili iskreno sožalje. Posebno se zahvaljujemo pevcem in stanovskim tovarišem, ki ste ga nosili na zadnji poti ter g. župniku za spremstvo. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zaljujoči: hčerki Fani in Tončka z družinama in sinova Janez in Vinko z družino

Kranj, dne 28. decembra 1969

Zahvala

Ob smrti naše drage mame, stare mame

Marije Vevar roj. Košir

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, ji darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se č. g. župniku za opravljene pogrebne obrede. Posebno zahvalo pa smo dolžni dr. Dolencu in vsemu bolniškemu osebju, interni oddelek 600, na Golniku za vso pomoč v času njene bolezni. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Zaljujoči: sinovi Franc, Janez, Nace, Andrej in Jože z družinami, hčerke Marija, Rezka, Francka in Helena z družinami ter drugo sorodstvo

Goriče, Golnik, Gozd, Senično, Jelendol, dne 6. januarja 1970

Sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je v 88 letu starosti zapustil naš dragi oče, stari oče, praded in tast

Jože Zupanc iz Vogelj

Pokopali so ga 27. decembra 1969 na pokopališču v Gilbertu, v daljni Minesoti ZDA.

Zaljujoči: sin Jože, hčerka Angela, snaha Marija, zet Janez, vnuki Jože z družino, Marinka z družino, Marjan, Marinka in Kristina

Vogelje, Kranj, 5. januarja 1970

Pogovor tedna Janez Šmitek: Živim za smučanje

Mnogo tekmovalcev se po končani športni karieri posveti trenerskemu poslu. Malo pa je takih, ki sredi tekmovalne moči zapustijo tekmovalne arene in postanejo trenerji. Eden takih je prav gotovo jeseniški smučarski trener alpskega smučanja Janez Šmitek, absolvent VSTK v Ljubljani. Tokrat smo ga izbrali za pogovor tedna.

● Tvoja smučarska izobrazba?

»Na VSTK sem specializiral smučanje. Letos poleti sem obiskal francosko šolo smučanja Ecole National de Ski at d'Alpenisme. Dobil sem najvišji naslov, ki ga je mogoče dobiti v Franciji.

● Kako to, da ste se tako kmalu posvetil trenerskemu poklicu?

»Prvič zato, ker kot tekmovalec nisem imel več kakšnih blestečih perspektiv, drugič pa zato, ker je ta šport moj poklic in je nemogoče biti obenem trener in tekmovalec.«

● Ali je državna reprezentanca pravilno sestavljena?

»Mislim, da je nedavna tekma na Crnem vrhu dala nezaupnico sestavljalcem državne reprezentance. Mirko in Andrej Klinar, Pesjak in Ponikvar so po mojem mnenju boljši od treh reprezentantov, ki so sedaj v reprezentanci.«

● Kdo je najboljši alpski smučar v Jugoslaviji?

»Brez dvoma Blaž Jakopič; to je tekmovalec izrednih možnosti, žal neizkoriščenih.«

● Ali je kvaliteta današnjih smučarjev boljša kot nekdanj?

»Kvaliteta je občutno boljša zaradi načrtnega dela z mladimi po raznih klubih Slovenije. Zdi se mi pa, da gre še vedno preveč denarja za razne starejše tekmovalce brez perspektive namesto za mlade.«

Mlademu trenerju, ki je tudi trener mladinske državne reprezentance, želimo veliko uspeha v novi funkciji z željo, da bi se tudi drugi učitelji in trenerji smučanja tako posvetili belemu športu kot ambiciozni Janez Šmitek z Jesenic.

Vito

V teku mladinskih štafet nas je prijetno presenetila trojka kranjskega Triglava (Gortner, Jelenc, Sparovec), ki je tekla kot četrta jugoslovanska ekipa. Pristala je na odličnem tretjem mestu. Uspeh dokazuje, da v Kranju načrtno pripravljajo novo generacijo mladih tekmovalcev. (-dh) — Foto: F. Perdan

Spet Po stezah partizanske Jelovice

V počastitev dražgoške bitke so vsako leto številna tekmovalna na pobočju in podnožju Jelovice. Tekmovalna so v minulih dvanajstih letih, odkar jih organizirajo, po obsegu precej nihala zaradi finančnih težav in slabih vremenskih razmer. Čeprav je naša največja memorialna zimskošportna prireditev manifestacija v spomin na bitko, ki je bila odločilna za usodo širšega predela naše domovine, so finančna bremena v glavnem nosili najprej kranj-

ska, potem pa škofjeloška in radovljiska občina, vendar se je s prizadevanjem nekaterih športnih in družbenopolitičnih delavcev tradicija obdržala. S sprejetjem posebnega odloka o finančni pomoči vseh gorenjskih občin se tekmovalne Po stezah partizanske Jelovice odpirajo zanesljivejše perspektive.

Danes in jutri bodo na sporedu številna tekmovalna. Spored prireditev objavljamo v prilogi Vsako soboto.

J. JAVORNIK

Mednarodne tekaške tekme v Bohinju

Alojz Kerštajn, najbolje uvrščeni Jugoslovčan na bohinjski tekaški prireditvi, je prva violina naših smučarskih tekačev. Pozna se mu, da je trening na Švedskem vzel resno. (-dh) — Foto: F. Perdan

Plavalci in vaterpolisti že pridno trenirajo

Ze pred dvema mesecema so se pričele priprave za novo sezono v plavalnem klubu Triglav. Plavalci in vaterpolisti iz Kranja so dosegli na lanskoletnih prvenstvih nedvomno zelo lepe uspehe. Plavalci so zasedli na državnem prvenstvu četrto mesto, medtem ko so se vaterpolisti uvrstili v družbo najboljših ekip v državi, kjer igrajo Mladost, Partizan, Jadran, Mornar itd.

Medtem pa v klubu nekoliko pesimistično gledajo na novo tekmovalno sezono. Finančna situacija v klubu je zelo kritična. Klub »plava« v dolgovih. Tudi dejavnost članov upravnega odbora je zelo padla in od 18 izvoljenih le nekateri posamezniki skrbijo za delo kluba. Medtem pa plavalci in vaterpolisti v zimskem bazenu trenirajo petkrat tedensko. To je nedvomno velik napor in požrtvovalnost posameznikov, ki hočejo doseči čimboljše rezultate že na zimskih prvenstvih. V klubu tudi ugotavljajo, da imajo v svoji vrsti vedno manj starejših tekmovalcev — članov. Zaradi določenih vzrokov kaj hitro zapustijo mladi obetajoči tekmovalci tekmovalni šport. Plavajo samo mladi, ki v treningu plavanja še vedno najdejo neko razvedrilo. Večjo pozornost bo zato potrebno posvetiti mladim plavalcem in plavalkam, da ne bodo prehitro zapuščali aktivnega nastopanja v bazenih.

Podobno je pri vaterpolistih. Vaterpolisti Triglava bodo nedvomno najmlajša ekipa v prvi zvezni ligi. Vsi igralci, ki se enkrat zaposlijo v glavnem zapustijo klub, ker jim le-ta ne more nuditi izgubljenega zaslужka za izostanek od dela v času treningov in tekmovalj. V drugih zveznih klubih bi bili nedvomno Rebolj, Mohorič, Balderman, Nadižar, Šorli in še nekateri igralci zanesljivo dobro plačani za svoje nastope.

Na lanskoletnih tekmah druge lige je tekme v Kranju gledalo tudi do dva tisoč gledalcev. Zato bi bilo prav, da bi pomagali mladim ambicioznim kranjskim vaterpolistom, da bi še vnaprej razveseljevali z dobrimi rezultati številne ljubitelje vaterpola v Kranju.

P. Didic

Pričetek tekmovalj za strelce

Takoj po novoletnih praznikih je občinska strelska zveza v Kranju razpisala za svoje strelske družine tekmovalje z zračno puško po ligaškem sistemu. Desetčlanske ekipe se bodo prihodnja dva meseca potegovala za naslove ekipnih prvakov, zmagovalne vrste pa ob koncu še za naslov najboljšje družine v občini. Ta si bo s tem pridobila pravico nastopanja v drugem delu tekmovalja z MK puško.

Ker kranjski strelci nimajo skupnega strelišča za zračno puško, bodo družine morale opraviti tekmovalje v lastnih klubskih prostorih, ki ponekod ne ustrezajo tekmovalnim predpisom. Do direktnih medsebojnih srečanj zato skoraj ne pride, ker bi se tekmovalja preveč zavlekla zaradi premajhnega števila strelskih mest.

B. Malovrh

Smučarski skoki v Dupljah

TVD Partizan Duplje je priredil v nedeljo otvoritveno meddruštveno tekmovalje v smučarskih skokih na 25-metrski skakalnici za pionirje in mladince. Sodelovalo je 96 tekmovalcev iz 15 slovenskih društev. Manjkali so le tekmovalci iz Logatca in Zirov, sicer bi lahko to tekmovalje imenovali neuradno republiško prvenstvo. Zelo dobro so se odrezali pionirji iz Križ, nekaj boljših mest pa so pobrali tudi Jeseničani. Pri mladincih pa je po pričakovanju

zmagal domačin Rozman. Pohvaliti velja organizatorje, ki so kljub pomanjkanju snega odlično izvedli prvo letošnje tekmovalje v smučarskih skokih v Dupljah.

Rezultati: mlajši pionirji — 1. Lukanc (Križe) 127,7 (16,5, 15 m) 2. Kajzar (Šentvid) 121,8 (16, 15) 3. Bogataj (Gor. vas) 120,0 (16,5, 13,5), 4. Jenko (Križe), 5. Leben (Jesenice), 7. Zelnik (Triglav), 8. Demšar (Križe), 9. Petek (Celje), 10. Belančič (Triglav) itd.;

starejši pionirji — 1. Praprotnik (Križe) 139,5 (17,5, 17,5), 2. Zupan (Jesenice) 131,1 (15, 14,5), 3. Cuznar (Jes.) 131,3 (15,5, 15,5), 4. Kuhar (Podbrezje) 130,1 (16, 16), 5. Križnik (Gor. vas) 129,6 (16, 16) itd.;

mladinci — 1. Rozman (Duplje) 147,1 (17,5, 17), 2. Založkar (Križe) 134,0 (16, 16,5), 3. Mohorič (Tržič) 133,6 (15,5, 16,5), 4. Jazbec (Križe) 127,5 (16,5, 16), 5. Mohorič (Gor. vas) 123,6 (15,5, 16) itd.

J. Kuhar

Kritična ocena enoletnega dela in nadaljnji razvoj

(Nadalj. s 1. str.)

V razpravi je prvi sodeloval Peter Polajnar, ki je govoril o nalogah ZK pri izvajanju XV. amandmaja in ugotovil, da je ta odpravil toge in preživele predpise ter omogočil delovnim organizacijam prožnejše prilaganje organizacije samoupravljanja sedanji stopnji družbenega razvoja. Tudi drugi govorniki so namenili vprašanja, ki so bila zajeta v resoluciji oziroma ki zadevajo pojave v našem gospodarstvu v občinah, regijah in republikah. Tako je Stane Kavčič razpravil o razvoju Slovenije v prihodnjih 15 letih, kjer je poudaril, da bi v tem obdobju lahko dosegli vrednost družbenega proizvoda 3000 dolarjev na prebivalca in tako materialno raven, ki jo imata danes Švica in Švedska.

Član konference z Jesenic tovarš. Alojz Kulan pa se je dotaknil tistega dela resolucije, ki pravi, da reformni procesi zaostrejo gospodarske pogoje in ustvarjajo določene neenakosti.

Včeraj, (petek) zjutraj je konferenca nadaljevala delo z razpravo o aktualnih vprašanjih političnega in družbeno-ekonomskega razvoja. V razpravi je sodelovalo 16 čla-

nov; med drugim tudi Stane Kranjc, Sergej Kraigher, Tone Kropušek, Albert Jakopič in Edvard Kardelj. Po razpravi o nekaterih vidikih jugoslovanske mednarodne politike ter o nekaterih aktualnih mednarodnih vprašanjih je tov. Dušan Dolinar analiziral inflacijske težnje pri nas. Dejal je, da je inflacija sila zapeljiva in je mogoče z njo marsikaj rešiti; tudi na videz nerešljive probleme v gospodarstvu in na področju politike. Vendar le na videz, kajti inflacija ustvarja položaj, ki je kakor naročen z politične razprave, hrup in pritiske, ker ustreza ekonomsko šibkim, pa hkrati politično številnim in močnim.

Potem so govorniki posvetili precejšnjo pozornost položaju prosvete. Več članov pa se je dotaknilo tudi družbenopolitičnega sistema in socialne neenakosti v naši družbi. Tovariš Edvard Kardelj je pri tem dejal, da moramo razlikovati pojem socialne neenakosti od socialnih razlik. Razlike, ki nastajajo zaradi razdelitve po delu, ni treba enačiti s socialno neenakostjo. Razlike po delu so namreč zakonit proizvod družbe na sedanji stopnji proizvajalnih sil in družbenih odnosov. Potem pa se je do-

dotaknil kritike našega nacionalizma in dejal: »Slovenski narod si je prav v razdobju, ko sta bila delavski razred in zveza komunistov v prvih vrstah njegovega nacionalnega življenja in njegove družbene, politične in nacionalne borbe, zagotovil svoj nacionalni obstanek, svojo bodočnost, svojo državo, svojo politično, ekonomsko in drugo samostojnost.«

Ob koncu dopoldanske seje so enoglasno potrdili poročilo o delu centralnega komiteja, častnega razsodišča in revizijske komisije ter sprejeli poslovnik častnega razsodišča. Popoldne pa so na prvi seji konference ZKS sklepali o prečiščenem besedilu resolucije.

A. Z. — J. V.

Zaupanje v sposobnosti delavcev je bilo upravičeno

(Nadalj. s 1. strani)

planu predvidevajo, da bi se vrednost proizvodnje dvignila od sedanjih 32 na 80 milijard dinarjev, vrednost osnovnih sredstev pa od sedem in pol milijarde na 60 milijard dinarjev! Računajo na rekonstrukcijo tovarne, izgraditev lastne kotlarne. Tudi računski center bi jim bil dobrodošel, razen tega pa želijo razširiti poslovno sodelovanje v slovenskem in jugoslovanskem merilu. Niso pa zadnji napori za industrijski in družbeni dvig Kranja in širše družbene skupnosti, kar je Sava že nekajkrat dokazala.

Nato so podelili posebna priznanja vsem delavcem, ki so

se pred dvema desetletjema zaposlili v tej tovarni. Prejeli so jih: Stanislav Voglar, ki se je zaposlil na dan, ko je bil izvoljen prvi delavski svet, Antonija Bakovnik, Franc Benedičič, Francka Cilenšek, Pavle Močnik, Vida Vušič, Marija Oman, Francka Pester, Matija Gogala, Zdravko Korenčan, Ervin Mestinek, Ivan Podjed, Cilka Rozman, Milka Studen, Vinko Seško, Janko Tomše, Jernej Doblar, Karel Tušek, Franc Ušlaker in Joža Žibert.

Na koncu slavnostnega zasedanja delavskega sveta so poslali pozdravno pismo predsedniku republike Josipu Brožu-Titu.

J. Košnjek

Igralci iz Predoselj v Naklem

Prizadevna dramska skupina DPD Svoboda iz Predoselj je pred kratkim prvič zaigrala igro Lacko in Krefli, in sicer pred domačim občinstvom. Zaradi velikega zanimanja so morali igralci predstavo ponoviti.

Danes, 10. januarja, bo to dramsko delo doživelo tudi

svoj krst na tujem. Ob sedmih zvečer ga bodo Predosljani zaigrali v kulturnem domu v Naklem. Naslednji postaji igralcev iz Predoselj pa bosta Zalog pri Cerkljah in Sveti Duh nad Škofjo Loko.

-jk

NOVI SAD — Nedavno tega je novosadska založba Forum izdala zbirko novel Rövid Kirandulas, med katerimi je tudi delo Triptih Agate Schwarzkobler, kranjskega pisatelja Rudija Šelge. Kot so sporočili iz Budimpešte, se knjiga dobro prodaja. Madžarskim bralcem bo v njihovem jeziku predstavila vrsto tekstov sodobnih jugoslovanskih piscev. Doslej so naročili 1500 izvodov.

JESENICE — Konec decembra je izšel drugi del jeseniškega zbornika Jeklo in ljudje. Prispevki v njem obravnavajo dogodke iz preteklega in polpreteklega časa ter so vezani izključno le na Jesenice in njihovo okolico. Knjiga je bogato opremljena, sestavki so dokumentirani z originalnimi fotografijami in posnetki raznih pomembnih listin, najdb, predmetov itd.

SKOFJA LOKA — V torek, 13. januarja, ob 18. uri bodo v galeriji Loškega muzeja na gradu odprli samostojno razstavo del akademskega slikarja Franceta Slane. Otvoritev bo združena s koncertom akademskega pevskega zbora Tone Tomšič iz Ljubljane.

KRANJ — Za prihodnji teden pripravlja Gorenjski muzej pomembna likovna dogodka; v petek, 16. januarja ob 18. uri bodo v Prešernovi hiši odprli razstavo akademskega slikarja Kamila Legata iz Tržiča, uro kasneje pa v galeriji Mestne hiše še razstavo del akademskega slikarja Igorja Pleška iz Ljubljane. Po otvoritvi bo v renesančni dvorani Mestne hiše klavirski koncert tria Pro musica rara iz Ljubljane. (ig)

Minulo sredo popoldan je predsednik občinske skupščine Škofja Loka Zdravko Krvina sprejel osmerico pionirjev z osnovne šole Cvetko Golar Trata, katerih pismeni prispevki v natečaju Da bi bili svobodni so bili najboljši. Natečaj sta razpisala uredništvo Glasa in skupščina občine Škofja Loka. Sprejema, na katerem so učencem Francki Porenta, Marjanu Peternejlu, Jožici Jamnik, Bojanu Berčiču, Mojci Jamnik, Almi Bozovičar, Janezu Hariju in Janezu Šimicu poklonili lepe knjižne nagrade, se je poleg učiteljev in mentorjev mladih piscev udeležil tudi glavni urednik Glasa Igor Janhar. (ig) — Foto: F. Perdan

OBČINSKA KONFERENCA
ZKS ŠKOFJA LOKA

ČESTITA

ob praznovanju občinskega praznika

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM
IN OBČANOM IN JIM ŽELI ŠE
MNOGO DELOVNIH USPEHOV